

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 19 april 2004*§ 6 Interpellation om Projekt Supporter (nr 2003:87)*

Anförande nr 1

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Projekt Supporter, som startade för några år sedan i stadsdelen Farsta, blev väldigt framgångsrikt. Till att börja med fick projektet bara stöd från Farsta stadsdelsnämnd. Sedan uppmärksammades det och kunde fortsätta genom stöd på olika sätt inom staden. Det var en samverkan mellan fältarbetare, polis och idrottsklubbarnas säkerhetsansvariga. Man fångade upp ungdomar i riskzonen kring just idrottsaktiviteterna.

Det var inte meningen att projekt Supporters arbete skulle konkurrera med klubbarnas eget arbete inom till exempel Stockholms fotbollsförbund eller med samarbetet inom Stockholmsidrotten. Projektet skulle finnas vid sidan om.

Förra året fick projekt Supporter ett pris som Sveriges bästa lokala brottsförebyggande arbete. I samband med det bestämde man i Stockholms stad att man inte längre skulle ge stöd, vilket vi tyckte var mycket märkligt. Därför har jag i en interpellation ställt frågan till idrottsborgarrådet om majoriteten kan tänka sig att ompröva beslutet och fortsätta ge finansiering till projekt Supporter. Vi har sett framgångarna i stadens eget arbete. Projektet har dessutom fått pris för framgångsrikt arbete.

Det är min fråga till idrottsborgarrådet, om man är beredd att ompröva finansieringsbeslutet.

Anförande nr 3

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Projekt Supporter och organisationen av projektet sätter fokus på verksamheter som är övergripande i staden. Projekt Supporter hade, när det avbröts, pågått i sju år och betraktades ändå som ett projekt. Det var olika stadsdelsnämnder som var engagerade i arbetet med en typ av uppsökande verksamhet för att motverka läktarvåld och andra våldsamheter i samband med matcher i staden. Det var mycket inriktat på socialt arbete.

Man hade sökt medel från socialtjänstnämnden, idrottsnämnden och integrationsnämnden. Alla tre nämnderna ansåg att ett projekt som man ansåg framgångsrikt ändå måste permanentas. Det gick inte att söka medel från tre olika centrala nämnder.

Jag har mycket riktigt fått en skrivelse, dels från Christopher Ödmann, dels från Ewa Samuelsson, som har varit ute på remiss. Sammantaget sägs att man tycker att projektet har varit bra. Men det finns också synpunkter där man menar att detta är ett ansvar för stadsdelsnämnderna och socialtjänstnämnden. I ett fortsatt arbete måste man försöka hitta en lösning i ett samarbete med socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 4

E w a S a m u e l s o n (kd): Kan jag tolka svaret som att det är på gång att projekt Supporter ska få nytt stöd? Idrottsborgarrådet säger att stadsdelsnämnderna bör ta ett större ansvar i ett framtida samarbete.

Från Kristdemokraternas sida tycker vi att verksamheten ska permanentas. Det är ett projekt som har pågått i sju år, som du säger. Det är långt för att vara ett projekt och därför tycker vi att verksamheten ska permanentas och att man ska vara tydlig i finansieringen. Vårt förslag var, som du vet, att man i stället skulle ta ansvar centralt för projekt Supporter. Nu säger du att det i ett framtida engagemang är stadsdelarna som ska ta ansvaret, återigen. Det betyder, om jag får tolka dig rätt, att projekt Supporter ska få fortsätta.

Anförande nr 5

M e h d i O g u z s o y (v): Vi tycker att de idrottsföreningar som berörs av de stökiga supportrarna ska ta ett större ansvar. Det här projektet har pågått en tid. Hur mycket man än satsar kanske man inte kommer åt de värsta rötäggarna bland supportrarna. Fotbollsklubbarna Hammarby, Djurgården och AIK drivs mer eller mindre som företag. De har möjligheter att förbättra kulturen bland sina supportrar.

Anförande nr 6

B o r g a r r å d e t B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! I det sammanhanget vill jag gärna säga att idrottsförvaltningen ger medel till de stora idrottsklubbarna som för sin del arbetar mycket aktivt också när det gäller supporterkulturen. De har uppsökande verksamhet i skolorna och utbildar också matchvärdar för att kunna svara mot det som händer under matcherna. Problemet är inte bara det som händer under match utan också det som inträffar runtom i staden både före och efter match.

Som svar på Ewas frågor vill jag säga att det är klart att staden måste fortsätta arbetet när det gäller ungdomar i riskzon. Men det är stadsdelarna och socialtjänstförvaltningen som måste fatta beslut om hur man vill arbeta. Om projekt Supporter ska startas upp på nytt är det en fråga för stadsdelsnämnderna och socialtjänstförvaltningen, anser jag.

Anförande nr 7

E w a S a m u e l s s o n (kd): Först svar till Vänsterpartiet: Det är precis som Py Börjeson säger, att de här klubbarna tar ett stort ansvar. Det ska de göra, det är alldeles riktigt. Det arbete som projekt Supporter har genomfört har gjorts av fältassistenter, socialtjänsten, som ser ungdomarna också i andra situationer, inte bara vid och kring matcherna. Det är det som har gjort att de fick priset för ett mycket bra lokalt brottsförebyggande arbete. Det måste ses vidare än bara kring idrottsevenemang.

När man nu har ett väl fungerande team, som det som har jobbat i projekt Supporter, då ska det rivas ned för att sedan om möjligt byggas upp i ett gemensamt samarbete mellan stadsdelarna. Det är det som känns lite märkligt. I stället kan staden visa sin tacksamhet över att det som en gång startade som projekt nu visar sig vara ett så fullgott arbete att man faktiskt vill ta sitt ansvar och också ta ett finansiellt ansvar centralt i staden. Det finns i andra sammanhang saker som har börjat med engagemang i stadsdelarna där man sedan från stadens sida har sett att man vill ta ett övergripande ansvar.

Om det blir ett större engagemang med fler människor inblandade kan man säga att fler ögon ser mer och fler öron hör mer än när idrottsklubbarna träffas på ett speciellt sätt. Fältarbetarna och socialsekreterarna ser de här ungdomarna i olika sammanhang, som jag sade tidigare, och därför kan de stötta på ett helt annat sätt.

Min vädjan till majoriteten är än en gång att fundera över projekt Supporters arbete och om möjligt se till att projektet får det stöd det behöver för att kunna fortsätta.

Anförande nr 8

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill också gärna påpeka det som Ewa sade, att det arbete som projekt Supporter har genomfört i hög grad är ett arbete med ungdomar i riskzonen, ett arbete där man har sökt upp ungdomarna. I den utvärdering som har gjorts av Lärarhögskolan har man också sagt att arbetet i projekt Supporter har bidragit positivt till att utveckla arbetet med ungdomar i riskzon.

Jag vill fortfarande vidhålla att det handlar om stadsdelarnas och socialtjänstförvaltningens område. Om projekt Supporter ska permanentas är det en fråga när det gäller budgeten 2005.

§ 7 Interpellation om bullernivån i stadens förskolor (nr 2003:88)

Anförande nr 9

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 10

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag fick svar på flera interpellationer på raken. Den här gången gäller det bullernivån i stadens förskolor. Vi utsätts för ljud på olika sätt i samhället i stort. Vi kan inte gå in i en affär eller röra oss över huvud taget utan att det är buller överallt. Hörseln är alltid aktiv. Inte ens när vi sover kopplar hörseln av fullt ut. Barn och ungdomar är särskilt utsatta grupper när det gäller ljudet. Det finns undersökningar som visar på att tinnitus tyvärr ökar i vårt samhälle, också bland våra barn och ungdomar.

Min fråga till skolborgarrådet i det här ärendet har ställts utifrån den undersökning som miljöförvaltningen har gjort. Det är åtta förskolor som har undersökts. Man har då kommit fram till att det vid speciella tillfällen under dagarna är så högt buller att det är fara för barn och personal. Barnens miljö ligger utanför arbetsmiljölagen. Personalen som finns där omfattas av arbetsmiljölagen. Inte minst därför borde det ligga i stadens intresse att gå vidare och undersöka bullermiljön på alla förskolor.

Skolborgarrådet har svarat mig att det skulle kosta 6,5 miljoner att fortsätta undersökningen. Men i förhållande till vad det skulle kosta för varje barn som utsätts för den här risken och kanske också skadas för livet är de pengarna kanske inte så stora.

Det hänvisas också till stadens arbete med minskade barngrupper. Det är positivt där det kan ske. Men det svar vi får när vi lyssnar runtomkring i staden visar att det bara är i medeltal som grupperna minskar. Man kan inte på varje enskild förskola lyfta fram att barngrupperna minskar, tyvärr. Med det resursfördelningssystem som finns på förslag kommer flera stadsdelsnämnder framöver att bli tvungna att öka sina barngrupper i stället, utifrån att de får minskade resurser, om nu det förslaget går igenom.

Jag vill väjda till skolborgarrådet att föreslå att man ska fortsätta bullerundersökningen också i de förskolor som ännu inte är undersökta.

Anförande nr 11

Borgarrådet N i l s s o n (s): Får jag börja med att säga att jag delar Ewa Samuelssons oro i frågan. Det är oerhört viktigt för de små barnen att det är en bra ljudmiljö. Du nämnde själv att förskolorna omfattas av arbetsmiljölagen. Jag skulle gärna se att också barnen i förskolan omfattades av arbetsmiljölagen, på samma sätt som eleverna i skolan numera gör, men det är en annan fråga.

Jag menar att vi inte ska hantera den här frågan i en särskild ordning inom staden. Man har arbetsmiljöansvaret i ledarskapet ute i stadsdelarna och förskolorna. Det vi kan använda miljöförvaltningens undersökning till är att peka på problemet och säga att det är vanligt förekommande och att man ska tänka på det i det reguljära arbetsmiljöarbetet. Om man är osäker och bedömer att man inte vet hur högt buller det är ska man naturligtvis använda sig av miljöförvaltningen och göra en sådan här mätning. Jag tycker att det är bra att man gör det.

Det finns också en lång rad andra arbetsmiljöproblem. Vi tar inga centrala beslut om vilka undersökningar eller åtgärder som ska vidtas. Vi kan inte förutse alla de situationer som finns på arbetsmiljöområdet runt om i staden. Det måste vara cheferna i den reguljära organisationen som tar det ansvaret.

Både du och jag som är ute på många förskolor vet att man jobbar med de här frågorna. Man är medveten på många ställen. Det finns "öron" uppsatta på många ställen runt om i staden i dag. Det vi behöver hjälpa till med är att få ned barngruppernas storlek. Det är den stora frågan. Det är väsentligt för att minska bullret. Det handlar också om att anpassa och förbättra användningen av våra lokaler och emellanåt göra investeringar i isoleringsplattor. Man kan fundera över hur man använder lokalerna under dagen, vid vilka situationer det blir bullrigt och så vidare. Jag tror inte att det arbetet kan göras centralt av någon som har ett bulleransvar för förskolan. Det måste ligga i linjen. Det är skälet till att jag har svarat på det här sättet på den här interpellationen.

Anförande nr 12

E w a S a m u e l s s o n (kd): Undersökningen har gjorts i åtta förskolor. Jag vet inte exakt hur många förskolor vi har i Stockholms stad, men det är ett mycket stort antal. Om man vill veta hur det ser ut i medeltal skulle det behöva göras en mycket större undersökning. Om jag inte är felunderrättad har miljöförvaltningen fått ett fördjupat uppdrag. Det skulle vara intressant att veta vad det fördjupade uppdraget är när det gäller just bullernivåfrågan. Miljöborgarrådet Gunnarsson har sagt det här i salen.

Min fråga i interpellationen gällde om staden kunde utreda möjligheten att införa en gräns för bullernivån, så att man kan reglera den framöver. Även om en gräns i sig inte skulle göra att bullret minskade skulle det ändå bli lättare för de enskilda förskolorna att mäta bullernivån och veta när man överskrider gränsen. Ljudöronen är bara en liten del i att underlätta för barnen att se när ljudnivån höjs. Med ett gränsvärde skulle man kunna få tydligare material för att kunna gå vidare och kräva de förbättringar som du nämner som är rent lokala, till exempel isoleringsplattor.

Återigen, minskade barngrupper är en av de viktigaste möjligheterna för att sänka bullernivån. Där är vi överens. Jag skulle önska att det arbetet gick mycket fortare, utifrån de rapporter jag får när jag pratar med förskolor ute i staden.

Du hänvisar i ditt svar till att Socialstyrelsen håller på att utveckla en handbok som sedan ska komma ut i förskolorna, och det är väl bra. Men i avvaktan på en sådan handbok är det många barn som finns mitt i detta buller ute i våra förskolor. Frågan är vad du som skolborgarråd tänker göra åt det.

Anförande nr 13

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag ska vara ärlig och säga att jag inte vet det exakta innehållet. Jag vet att vi gav ett fördjupat uppdrag när vi hade den rapporten från miljö- och hälsoskyddsnämnden. Jag är osäker på det exakta innehållet. Det jag själv tycker är att vi ska uppmärksamma resultaten och använda oss av dem, när vi har utbildningar för förskolechefer och när vi jobbar gentemot stadsdelarna. Det är klart att det är alarmerande resultat som man måste använda sig av lokalt. Jag ska gärna återkomma till dig, Ewa, när jag har bättre koll på exakt vilket arbete som pågår i dag. Vi har över 500 förskoleenheter i staden, så det är en mycket stor volym.

Nej, jag tror inte på gränsvärden. Om det ska vara gränsvärden kan vi inte ha särskilda gränsvärden i Stockholms förskolor. Då måste det vara kopplat till arbetsmiljölagstiftningen. Då måste det vara det statliga arbetsmiljöverket som ska utfärda sådana gränsvärden.

Anförande nr 14

E w a S a m u e l s s o n (kd): Vi ska i dagarna behandla barnkonventionen och ett handlingsprogram för hur vi ska arbeta vidare med barnkonventionen runtom i våra verksamheter. Det handlar inte bara om de verksamheter där barnen är representerade som de är i våra förskolor. Att vi då inte ens kan ta till krafttag för att minska bullernivån på de ställen där barnen vistas, ofta längre dagar än vi vuxna vistas på våra arbetsplatser, blir en tankeställare för oss politiker i allmänhet och i synnerhet för er politiker i majoriteten. Det är allvarligt. Lyssna till barnen när man ser stressen av det buller som finns på våra förskolor och ta det problemet på större allvar!

§ 9 Interpellation om problemen kring Högdalstoppen (nr 2003:96)

Anförande nr 15

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag ska be att få tacka borgarrådet för svaret. Ibland, när det tar lång tid med hanteringen av en fråga, kan man bli omsprungen av verkligheten. Det här är möjligen en sådan fråga. Ingen skugga må därvidlag vila över borgarrådet, som svarade utomordentligt tidigt. Sedan har fullmäktiges hantering tagit lite längre tid.

Det finns planer för Högdalstoppen. Det akuta problem som jag interPELLERADE om tidigt i höstas är för tillfället löst. Det är inte löst på längre sikt, eftersom de här människorna inte har försvunnit utan flyttat någon annanstans där de sannolikt bedriver ungefär samma verksamhet som de bedrev vid Högdalstoppen.

Jag skulle vilja göra ett par kommentarer och ställa några frågor med anledning av borgarrådets svar. Borgarrådet säger att hon är beredd att medverka till att polisen får de resurser som krävs för att ta hand om de här problemen. Jag skulle vilja veta om det händer någonting över huvud taget på det området.

Det som föranledde att frågan kom upp var de stora problem som fanns i området och också en artikel i Mitt i Söderort, som jag har sparat. Det är en kopia som har legat i min låda, och den är väldigt gulnad nu. Tidningen är från den 7 oktober och borgarrådet fick i en intervju frågan om hur man ska lösa problemet. Hon konstaterar då att Vantör redan får mer pengar än andra stadsdelar och att det är deras ansvar att klara av det här nu. Det var rätt många som reagerade på den formuleringen och tyckte att det var ett otroligt enkelt sätt att skyffla över ansvaret för en stor och allvarlig fråga på någon som man vet inte har möjlighet att ta det.

Anförande nr 17

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag hoppas att jag uppfattade dina frågor rätt. Det var lite svårt att höra. Beträffande det som sägs om tillräckliga resurser och polisen jobbar jag med det på mitt sätt, via de kanaler som finns. Man får påverka partierna på riksplanet för att se till att de kan få det. Dessutom för jag också en debatt och en diskussion med länspolismästaren, men hon har inte allt i sina händer som hon skulle önska.

Allting blir inte alltid så kristallklart vid en intervju. Jag förde en dialog med Vantör redan innan artikeln skrevs. De tyckte själva att de ägde ärendet, att det var deras problem eftersom det låg hos dem. Men vi hade mycket diskussioner och debatter. Det hade vi också med den stadsdel som ligger nära intill.

Jag skulle vilja tillägga att man i stadsdelen Vantör nu har startat en verksamhet tillsammans med Convictus och kyrkan. Den invigdes för någon vecka sedan. Vi hoppas alla mycket på den. Det är en verksamhet där vi alla hoppas att man ska nå fler av de lite udda människor som befann sig på Högdalstoppen.

Anförande nr 18

Cecilia Brinck (m): Det förefaller av borgarrådets svar som om hon ser detta som ett hemlöshetsproblem i princip. Jag försökte i interpellationen peka på att det inte är så. Det kanske började så, men det är inte det längre. Just nu är det inte särskilt mycket just där, eftersom verksamheten som jag tidigare sade har flyttat någon annanstans. Men när interpellationen skrevs var det en omfattande kriminell verksamhet med gäng som bosatte sig där uppe. De skrämde bort alla andra och bedrev en rätt omfattande brottslig verksamhet. Polisen gjorde tillslag vid flera tillfällen och beslagtogs bland annat vapen och narkotika. De eldade vajer för att få loss koppartråd. De gjorde inbrott på SITA:s anläggning. Detta var inte ett problem som kunde lösas med ytterligare åtgärder riktade bara till de hemlösa utan det var ett annat problem. Det var det jag försökte belysa i interpellationen.

Jag blir lite nyfiken när du säger att du har diskuterat frågan om polisresurser med företrädare för ditt parti på riksplanet. Jag har inte sett några särskilt kraftfulla utspel från Vänsterpartiet vare sig på riksplan eller lokalplan, där man påpekar att det är ett problem att det finns för lite poliser, men jag kanske inte läste tidningen ordentligt den dagen.

Anförande nr 19

Borgarrådet Olofsson (v): Det är riktigt att en stor del av problemet är att det är kriminell verksamhet, dock av människor som inte har en fast bostadsadress. Det är förmodligen samma typ av människor som bodde på Lugnet en gång i tiden, en hel del av dem. Där eldade man också kabel. Det är en kriminell verksamhet och huvudsakligen en polisiär åtgärd.

Även om jag har fört diskussioner med mitt parti är det inte alltid debatten förs via medierna utan den kan också ske på andra sätt. Det är möjligt att de inte alltid lyssnar på en kommunalpolitiker när de väger samman olika delar. Men det är polisen som ska beivra brott som begås och inte huvudsakligen hemlösheten. Faktum kvarstår ändå att de flesta av dem som bodde på Högdalstoppen är människor som inte har en fast adress. Sätillvida är det kopplat till vartannat. Man måste på båda sidor försöka få fatt i människorna och se om man kan erbjuda dem någonting annat än att bo i sina bilar och bedriva denna kriminella verksamhet.

Anförande nr 20

Cecilia Brinck (m): Jag ser fram emot att Vänsterpartiet här och på riksplanet kommer att driva den här frågan. Jag vet också att man inte i första hand bedriver politik genom medierna. Men jag har inte sett särskilt många parti- eller

kommittémotioner från Vänsterpartiet i riksdagen i den här frågan heller. Men, som sagt, de kanske kommer. Det ser vi alla fram emot.

*§ 11 Interpellation om vad landstingets prishöjning av SL-kortet kostar staden
(nr 2003:102)*

Anförande nr 21

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Även här ber jag att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 22

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande och fullmäktigeledamöter! Det var ett tag sedan jag lämnade in interpellationen. Jag har fått svar till fullo på en av tre frågor. Min första fråga var vad prishöjningen av SL-kortet skulle komma att kosta staden via försörjningsstödet eftersom den sittande majoriteten tycker att alla som har försörjningsstöd också ska få ett SL-kort. Det kommer att kosta 11 miljoner.

Min nästa fråga var om man har för avsikt att kompensera stadsdelarna för den oplanerade kostnaden. Då får jag till svar att det inte går eftersom landstinget fattade beslut efter det att vi hade fattat beslut här i kommunfullmäktige. Det svaret är lite skevt, tycker jag. Här lovar ni på majoritetssidan att stadsdelarna ska få ersättning för kolloverksamhet som inte finns i budgeten. Varför kan man då inte också ge ersättning för SL-kortet? Ni verkar ha ganska mycket pengar.

Den tredje frågan var om det fanns några planer på att förändra förutsättningarna när det gäller SL-kortet så att det inte skulle ingå. Som svar på det säger borgarrådet att man inte har för avsikt att göra det. Den som har försörjningsstöd har rätt att kunna röra sig fritt i staden. Det finns alltså inga skyldigheter utan bara rättigheter. Sedan skyller ni på den gamla majoriteten och säger att det är den gamla majoritetens fel att det blir så här för stadsdelarna. Det är långsökt. Jag skulle kunna gå ännu längre tillbaka och fråga vilka det var som ändrade förutsättningarna för skatteutjämnings-systemet. Det gjorde ni efter valet 1998. Det fanns alltså inte med i det budskapet.

Jag tycker inte att man ska hålla på och skylla på varandra. Det är faktiskt ni som ska ansvara för budgeten. Ett av era budord är att man ska hålla budgeten. Det här går inte ihop. Man måste ha ett ledarskap som visar att man måste göra andra besparingar. Det finns inte i det här svaret. Man bara skjuter tillbaka det till stadsdelarna eller skyller på någon annan. Det är inte politiskt ledarskap, menar jag.

Anförande nr 23

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Du har ju faktiskt fått svar på dina frågor, Margareta. Du har inte frågat hur de ska hålla budgeten. Du har inte frågat om direktiven ska bifallas. Du har fått svar på dina frågor. Du har fått svar på vad landstingets prishöjning av SL-kortet kostar staden – så som det såg ut vid det tillfället, är väl bäst att tillägga. Det är inte så att vi pytsar ut pengar när det sker

något i omvärlden. Det är mycket som händer i omvärlden. Vi pytsar inte ut en massa pengar för den skull.

Det är en sanning med modifikation när du säger att vi har lovat att kolloverksamheten ska få extra pengar. Det har ingen lovat. Möjligen medierna, men ingen annan har lovat det.

Det är som med allting annat, man får titta på det när tertialrapporterna kommer. Vi har inte tänkt ta bort SL-kortet. Vi tycker att det är viktigt att de människor som bor i staden och har försörjningsstöd också ska kunna förflytta sig något mer än att bara gå runt kvarteret där de bor. Det är en viktig del i att utöka, skaffa sig kontakter och söka jobb. För vår del ser vi SL-kortet som en viktig ingrediens även för den som uppbär försörjningsstöd i Stockholms stad. Stockholm är en tätbebyggd stad som ändå har långa avstånd.

En anledning till att landstinget har fått höja priset på SL-kortet är faktiskt en usel ekonomi. Det är en kvarleva efter den majoritet som under förra mandatperioden inte tog itu med den. Oavsett om man gillar skatteutjämningen eller inte har man en skyldighet enligt lag att se till att budgeten följs. Det gäller även ett finanslandstingsråd. Det var definitivt inte vad förra finanslandstingsrådet gjorde. Det fick dessvärre konsekvensen att SL var tvungna att höja taxan.

Anförande nr 24

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande! Det är ett fegt ledarskap som finns i det här huset. Jag trodde inte att vi skulle diskutera SL:s budget utan stadsdelsnämndernas budget. Det är väl inte obekant att stadsdelsnämndernas budget går back. I mars månad låg man back med 341 miljoner enligt de rapporter som fanns. Av de 341 miljonerna var 168 ett underskott på försörjningsstödet. I försörjningsstödet ligger SL-korten.

Ni säger ju att ni ska ha en budget i balans. Så sent som för ett par veckor sedan sade finansborgarrådet att nu ska vi ha ordning på ekonomin. Men hur ska stadsdelarna få ordning på ekonomin om inte ni tänker ge några som helst signaler om hur de ska hämta hem pengarna? På vilka andra områden ska de göra det? Det är det som jag frågar efter också.

Som sagt var, det är stor brist på politiskt ledarskap här i salen.

Anförande nr 25

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Visserligen brukar vi anklaga er för att lägga er i stadsdelarnas verksamhet och klåfingrigt kasta er över dem och tala om för dem exakt vad de ska göra och inte göra. Vi gör inte det. Det är en stor skillnad. Vi tillåter stadsdelarna att själva fatta beslut om sin verksamhet. Vi har det största förtroende för att de klarar av det. Det är en stor skillnad mot det ledarskap ni bedrev där några

borgarråd hoppade in i stadsdelarnas verksamheter med jämna mellanrum och pekade med hela handen och talade om vad de skulle göra.

Det ser inte likadant ut över hela staden. Man kommer förmodligen att vidta olika åtgärder på olika ställen. Det är inte heller så att det underskott som finns nu är bekymmersfritt. Ett underskott medför självklart alltid bekymmer också i en så stor verksamhet. Men det är ändå mindre än det underskott som fanns när vi tog över makten här i staden.

Anförande nr 26

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Det verkar inte finnas någon begränsning alls av vad sanningen är när det gäller stadsdelarna och hur det var när ni tog över. Jag vill att vi ska diskutera årets budget och inte vad som händer i landstinget och här.

Du säger att ni inte vill lägga er i. Men när underskotten ökar måste man på något sätt ge en *hint* om var någonstans de ska hämta hem underskotten. Det finns en stadsdel som har 0 på anslag 2 i förra ILS-rapporten. En av 18 stadsdelar! Alla andra har ett underskott. Då måste man väl på något sätt ange en färdriktning. Ni har väl ändå ett gemensamt ansvar för budgeten.

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag förstår att du inte vill diskutera vad som skedde i landstinget under förra mandatperioden eller vad som har skett i den här salen, hur stora underskotten var när vi tog över, för de var större. Jag vet inte om ni pekade med hela handen och sade till stadsdelsnämnderna att spara. Vi var tvungna att sätta i gång ett gigantiskt arbete för att minska underskotten i många stadsdelar.

Självklart förs en dialog med varje stadsdel när de har stora underskott. Men relaterat till SL-kortet och dina frågor är det inte så att vi tänker dra bort SL-kortet.

Självklart är det ett stort bekymmer att stadsdelarna har underskott. Det fortsätter vi att jobba med. Men därmed inte sagt att alla stadsdelarna måste göra på ett visst sätt och att de måste spara på vissa saker. Vi har fullt förtroende för stadsdelarna, till skillnad mot er.

§ 13 Interpellation om kvaliteten i den kommunala förskolan (nr 2003:109)

Anförande nr 27

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 28

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är en väldigt märklig situation som vi hamnar i här i fullmäktige i dag. Vi har fått meddelande om att interpellationer är besvarade, och de blir de bordlagda under mötets gång. Det blir mycket märkligt för oss som vet hur lång tid det brukar ta att besvara interpellationer. Vad jag kan förstå hade ingen, inte heller Erik Nilsson, räknat med att den här interpellationen skulle komma upp här i dag. Jag ska ändå försöka föra debatten.

Jag har ställt en interpellation om kvaliteten i den kommunala förskolan utifrån en rapport som revisorerna hade skrivit, där man hade lyft fram att föräldrar var mer nöjda med verksamheten i de fristående förskolorna än den i de kommunala. Det är klart att det finns enskilda fall på båda sidor. Men totalt sett skrev revisorerna att föräldrar i de fristående förskolorna oftare kunde rekommendera verksamheten till andra föräldrar. Min fråga till skolborgarrådet var då hur man kan utnyttja den situationen, att verksamheten i de fristående förskolorna ses så positivt från föräldrarna. Hur kan man använda det i marknadsföringen också för de kommunala förskolorna? Det är givet att vår utgångspunkt är att alla förskolor ska vara bra.

Anförande nr 29

F ö r s t e v i c e o r d f ö r a n d e n : Vi i presidiet är de första att beklaga att den här situationen har uppstått och den är absolut inte bra.

Anförande nr 30

Borgarrådet N i l s s o n (s): Det är riktigt att det finns skillnader i föräldrarnas betygsättning av enskilda och kommunala förskolor. Skillnaderna är dock inte särskilt stora. Det som är den största skillnaden är personalens syn. Det var också det som var mest anmärkningsvärt. Den största skillnaden gällde personalens syn på resurstilldelningen. Det gällde ifall man tyckte att man hade tillräckliga resurser. Där var resultaten mycket bättre i de enskilt drivna förskolorna än i de kommunala.

Jag ska säga något generellt om vad jag tror att de här skillnaderna beror på och vad man kan göra åt dem. För det första vet vi att det är skillnader i barngruppernas sammansättning. De enskilt drivna förskolorna har sin tyngdpunkt i innerstaden och områden som är ganska socialt starka.

För det andra är flera av de enskilt drivna verksamheterna föräldrakooperativ. Det är alldeles utomordentligt. Det innebär också att resurssituationen där är bättre, av det

enkla skälet att föräldrarna har ett ansvar för förskolans drift. Det är föräldrar som tar städningen och löser vikariesituationen. Då får du helt enkelt en bättre resurs-situation, förutom de andra fördelar man kan få av en kooperativ drift – man känner sig delaktig, man förstår vad som händer och man har en möjlighet att påverka.

För det tredje har vi för långa beslutsvägar i den kommunala verksamheten. Jag har många erfarenheter av det. Flera som arbetar i enskilt driven verksamhet, som har gått över från kommunal verksamhet, säger att de får större möjligheter att utforma verksamheten lokalt. Det finns all anledning för oss att ta det till oss: Hur ska vi se till så att man lokalt får stora möjligheter i våra förskolor och skolor att hitta sina egna verksamhetsformer? Vi ska vara försiktiga med att ha alltför omfattande centrala direktiv för hur verksamheten ska läggas upp. I stället ska vi försöka skapa bra förutsättningar för en dialog mellan personalen på förskolan och föräldrarna.

De sakerna tycker jag är viktiga att försöka se, som svar på din fråga om vad vi kan lära oss av enskilt driven verksamhet och implementera i den kommunala förskolan.

Utifrån mina erfarenheter har jag sett exempel på mycket bra verksamhet, både enskilt och kommunalt driven. Vi borde hitta former för erfarenhetsutbyte och kvalitetsutveckling gemensamt för den kommunalt och enskilt finansierade sidan. Det har varit för mycket av enögt konkurrenstänkande och för lite av samverkan kring kvalitetsutvecklingsfrågor mellan kommunalt och enskilt driven verksamhet.

Anförande nr 31

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är roligt att du lyfter fram föräldrakooperativen som ett bra exempel, Erik, och den delaktighet man känner i arbetet där. Man kan se på det historiskt också. När Pysslingenförskolor diskuterades här i Stockholm fanns mycket motstånd. Då fanns ändå en hel del föräldrakooperativ. De allra flesta föräldrakooperativen fanns på den rödaste delen av Södermalm. Där hade man upptäckt fördelarna med att vara nära den verksamhet där ens egna barn fanns.

För långa beslutsvägar, säger du. Jag instämmer helt klart i det. Det är en av de uppgifter som lyfts fram. När det är långt till delaktigheten och man inte känner att man kan vara med och påverka de beslut som fattas på ett tidigt stadium blir man inte lika engagerad.

En annan fråga som ofta kommer fram i diskussionen om våra kommunala förskolor är overheadkostnaderna. De ser väldigt olika ut i de olika stadsdelsnämnderna. I vissa stadsdelsnämnder tar man ut en mycket högre procent i overheadkostnader. Det gör att de kommunala förskolorna får mindre pengar direkt ut till verksamheten i förhållande till de fristående förskolorna. Dessutom är det skillnad sett över hela staden. Det är någonting som jag tror att vi måste ta upp återigen. Det är en fråga som har varit uppe tidigare i debatten, men den måste förtydligas ytterligare. Vart försvinner pengarna som ska gå direkt ut i förskolorna? Den frågan brukar också Jan Björklund vara med och diskutera. Det är oerhört viktigt att vi får det klart för oss.

Förskolorna får olika mycket i olika stadsdelar beroende på att pengarna försvinner till overheadkostnader.

Du skriver i svaret på min interpellation om den resursökning som ni har tillfört förskolorna, Erik Nilsson. Du brukar också tala om det. Men det stämmer inte riktigt, eftersom resurserna inte går direkt ut till förskolorna. Det måste vi se över.

Jag delar din uppfattning att vi ska se över hur utvärderingarna sker ute i våra förskolor. Jag tror att de fristående förskolorna och de kommunala skulle ha glädje av att auskultera hos varandra mera men också våga utvärdera varandras verksamheter. Man har gjort försök på en del håll i landet när det gäller skolor. Det tror jag att också förskolorna skulle ha glädje av.

Anförande nr 32

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag är positivt inställd till kooperativ. Det är jag på flera områden, inte bara detta, också av djupt ideologiska skäl.

Vad det handlar om är naturligtvis att föräldrarna tillför resurser, i någon mening. Som ett alternativ till avgift finns en ordning där du är med och betalar med ditt eget arbete. Det skulle man kunna filosofera om, vilka grupper som har möjlighet att tillföra de resurserna och vilka som inte har det. Rent generellt tror jag att det är bra att vi har former där föräldrar medverkar och tillåts att ta ansvar i den kommunalt finansierade verksamheten.

När det gäller overheadkostnaderna ser det lite olika ut över staden. I den sammanställning som jag har sett ligger de på mellan 4 och 5 procent. Jag tycker inte att det är häpnadsväckande högt. Vi har sådana overheadkostnader. Det kostar att ha löneassistenter och så vidare. Det gör det även i den enskilt drivna verksamheten, även om du har de kostnaderna ute på respektive enhet.

Man kan titta lite närmare på de siffrorna. På en del ställen jobbar man med resurspedagoger för förskola och skola. Det är inte säkert att de bokförs på förskolan, men de finns och de är ett stöd för förskolorna i den kommunala verksamheten. Man kanske har en samverkan med socialtjänsten så att man har psykologtjänster eller kuratorstjänster som kommer från IoF-sidan, individ- och familjeomsorgen. De kanske redovisas där medan de stöder verksamheten i förskolan. Det är svårt att jämföra.

Det är självklart att stadsdelarna ska följa den inriktning som ligger i budgeten. Men det måste finnas ett utrymme för att göra en lokal behovsbedömning av de olika verksamhetsområdena. Jag har tidigare uppfattat att kd delar den uppfattningen, att fullmäktige inte ska exakt på varje krona fastställa hur pengarna ska användas lokalt. Förutsättningarna för att anpassa servicen och verksamheten för de olika stadsdelarnas behov blir då mycket små. Jag vill ställa frågan till dig, Ewa: Vad har ni för politik när det gäller resursstyrning och stadsdelarnas möjligheter att styra resurser?

När det gäller inspektion och auskultation håller jag med dig fullständigt, Ewa. Ett första steg som vi tar nu gäller den förskoleinspektion som finns på utbildningsförvaltningen. Tidigare tittade den uteslutande på enskilt drivna förskolor och hade då mer karaktären av tillsyn, alltså något slags laglighetsprövning. I dag har vi en förskoleinspektion där samtliga inspektörer jobbar både gentemot kommunalt och enskilt driven verksamhet. Man tittar också på de övergripande kvalitetsmålen, utvärderar i förhållande till läroplanen och vår förskoleplan i Stockholm. Det är utomordentligt. Förskoleinspektörerna kommer att kunna föra med sig goda och dåliga erfarenheter över gränserna mellan kommunalt och enskilt driven verksamhet. Så har det fungerat på skolområdet, och så hoppas vi att det ska fungera på förskoleområdet.

Anförande nr 33

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! När jag lyssnar på Erik Nilssons svar tycker jag att han blundar för en målkonflikt som man inte kan blunda för när det handlar om resursfördelning till förskolan.

Å ena sidan har vi ett mål som talar om att vi ska ha likvärdiga villkor. Det spelar ingen roll vilken stadsdel barnen bor i, utan det ska vara likvärdiga villkor. Sedan ska man ha extra resurser i en del stadsdelar där förutsättningarna är svåra. Men det ska vara likvärdiga villkor över staden. Å andra sidan säger Erik Nilsson att det är viktigt att stadsdelsnämnden har makt att omfördela resurser, till exempel från förskola till äldreomsorg. Man säger att båda dessa mål är viktiga, å ena sidan likvärdiga villkor och å andra sidan att nämnderna ska ha lokal makt. Problemet är att det innebär att så fort nämnderna utnyttjar sin lokala makt är villkoren inte längre likvärdiga.

I Kista stadsdelsnämnd drar man 14 miljoner från barnomsorgen och ger till andra verksamheter i stadsdelen. Det är inte administration. Den genomsnittliga nivån kanske motsvarar 5–6 miljoner, men i Kista drar de 14 miljoner. Pengarna går till svarta hål och underskott i andra kommunala verksamheter. Det betyder att alla som väljer att ha sina barn i den kommunala barnomsorgen i Kista har sämre ekonomiska villkor för den verksamheten. I Farsta är det likadant. Där drar man 11 miljoner, vilket är mer än dubbelt så mycket som i resten av staden.

Erik Nilsson får det att låta som en bokföringsfråga, som om det handlar om i vilken kolumn resurspedagogerna bokförs. Men det är det inte. De nämnder som drar pengar från barnomsorg har svarta hål i andra verksamheter, och så tar de pengar från barnomsorgen och stoppar in i de svarta hålen. Det är sanningen.

Jag tycker inte att det är intellektuellt hederligt, Erik Nilsson, att vägra se målkonflikten mellan likvärdiga villkor och lokal beslutsrätt. Det skulle vara mer respektingivande om du erkände att det finns en målkonflikt och säger att det är viktigare för er att politiker i nämnder bestämmer än att medborgare och föräldrar har likvärdiga villkor, för då vore ni ärliga.

Anförande nr 34

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är självklart att det ska finnas mycket av beslutsfattande direkt ute i stadsdelsnämnderna. Men det kan inte vara så att det ska tas olika mycket när det gäller administrationen så att de enskilda förskolorna drabbas och inte får lika möjligheter.

Dessutom har vi ett beslut från riksdag och regering om maxtaxa, som också låser oss. De fristående förskolorna kan inte påverka vilken taxa de vill sätta likaväl som vi inte kan det. Där skulle man kunna ha en mycket större mångfald och erbjuda olika alternativ. Man skulle kunna visa för föräldrarna olika sätt att vara delaktiga och minska kostnaderna. Men maxtaxan låser kommunerna runtom i Sverige och har bara varit negativ för de enskilda kommunerna.

Anförande nr 35

Borgarrådet N i l s s o n (s): Först till Jan Björklund: Jag tycker att det är positivt att du vill att vi ska ha en intellektuellt hederlig debatt i fullmäktige. Det välkomnar jag verkligen, om vi kan få tillstånd det.

När det gäller likvärdiga villkor ute i stadsdelarna vill jag säga följande. Din uppfattning är att likvärdiga villkor är lika mycket pengar eller samma organisation. Jag menar att en av bristerna när det gäller likvärdighetsbegreppet är att vi har varit för dåliga på att definiera de kvaliteter som kommer ut för den enskilda brukaren. Likvärdighet för mig innebär att alla barn ska ha lika rättigheter att lära sig och att utvecklas i förskola och skola. Det är den likvärdigheten som vi ska slå vakt om. Jag har lärt mig under åren att det sällan är samma sak som exakt lika mycket pengar. Det är också sällan samma organisation som ska användas i olika stadsdelar där verkligheten ser helt olika ut.

För mig är det samma poäng med SDN-reformen som att vi har ett stort kommunalt verksamhetsansvar för välfärdsfrågorna här i landet, nämligen att det är bättre resursanvändning om man lokalt – där man vet vilka förutsättningar barnen och föräldrarna har, där man vet vilka lokaler man har, där man vet hur samverkan mellan förskola och skola kan se ut – har möjlighet att styra verksamheten.

Fullmäktiges budget innebär naturligtvis tydliga riktlinjer om vad som ska prioriteras och vilka nivåer man ska ligga på. Men om vi inte har några möjligheter att fatta lokala beslut kommer vi inte heller att kunna använda oss av den bättre resursanvändning som vi får om man fattar besluten lokalt.

Jan Björklund tar upp stadsdelsnämndernas makt att omfördela. Låt oss dra en parallell till relationen mellan kommunen och staten. Jag tycker att det är rimligt att staten har ramlagstiftning på många områden. Det är rimligt och rätt att staten övervakar och ser till så att det blir en likvärdig kvalitet över landet. Men jag skulle aldrig vilja att staten har ett direkt verksamhetsansvar för alla de verksamheter vi har i kommunerna i dag. Det vore dålig resursanvändning och framför allt skulle det inte skapa likvärdighet.

Du säger att det inte är en bokföringsfråga, men det är också en bokföringsfråga. Vi har i dag för klumpiga instrument för detta. Vi vet till exempel att det varje år är stora underskott för barn i behov av särskilt stöd samtidigt som det är överskott för de verksamheter som redovisas i förskola och skola. Det beror naturligtvis på att det är kommuniserande kärn ute i verkligheten, ute i stadsdelarna. Man ska därför vara försiktig med att dra alltför långtgående slutsatser av bokslut.

Till Ewa Samuelsson om kooperativen och möjligheten att använda föräldrarnas arbetsinsatser ... Jag får återkomma till det.

Anförande nr 36

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Jag köper mycket av det Erik Nilsson säger. Men på den avgörande punkten är det ändå något som inte hänger ihop i din argumentation. Kista är en av de mest invandrartäta stadsdelsnämnderna i vår stad. I stadsdelen Husby, Akalla och Kista finns vid sidan av Rinkeby och Tensta den största andelen invandrare. Där finns rimligen massor av barn som har svårt att lära sig svenska, där förskolan borde ha mer resurser per barn än på andra platser. Men i Kista har de mindre resurser än på andra platser. Det beror på att stadsdelsnämnden har fått omfördela pengar från barnomsorgen till andra svarta hål i stadsdelsnämndens budget. Pengarna har inte räckt till på äldreomsorg, socialbidrag eller vad det nu har varit och har gått till någonting helt annat, som inte har med barnomsorgen att göra.

Då säger du att likvärdiga villkor är att man har olika resurser i olika stadsdelar. Jag håller med om det om det är så att man i de stadsdelar där det bor flest invandrabarn har mer resurser. Då köper jag det resonemanget. Men de har mindre resurser i Kista än någon annanstans, därför att de har svarta hål i andra verksamheter. Då håller det inte ihop, Erik Nilsson.

Man ska bestämma lokalt, säger Erik Nilsson. Men det betyder inte i Erik Nilssons värld att det är föräldrarna som lokalt ska få bestämma eller att det är förskolechefer och förskollärare som ska få bestämma. Nej, det är de socialdemokratiska politikerna i stadsdelsnämnden som ska få bestämma att ta barnomsorgens och barnens pengar och ge till andra verksamheter. Det är det som Erik Nilsson menar med lokal bestämmanderätt.

Problemet är att det är invandrabarnen i invandrartäta Kista som lider. Och de har inga röststarka föräldrar. Deras föräldrar drar inte ihop demonstrationståg i Kungsträdgården, som föräldrarna i Bromma gjorde för ett par år sedan. Det gör de inte i Kista, och därför blir det inte samma politiska liv och samma mediespektakel runt det. Men deras behov är lika viktiga som andra barns, Erik Nilsson. Erkänn målnkonflikten!

Anförande nr 37

I n g e r S t a r k (v): Jan Björklund! Jag tycker att det är ganska tröttsamt när du pratar om att stadsdelsnämnderna använder pengar som ska gå till förskolan till svarta hål. Jag sitter i stadsdelsnämnden i Farsta, och jag vet att det du säger inte stämmer. Vi har kunnat minska barngrupperna i Farsta. Vi satsar rejält på förskolan. Vi har dels en ganska hög andel invandrarbarn i vissa delar av Farsta, dels socialt tunga områden. Vi behöver definitivt fördela mellan våra förskolor vilka som ska få mer pengar. Det är oerhört viktigt.

Att du hela tiden kommer och påstår att vi plockar pengar från förskolorna och lägger någon annanstans när jag vet att det inte stämmer är tröttsamt.

Dessutom kan jag inte förstå, om vi nu ska ha intellektuella, seriösa och hederliga debatter här i fullmäktige, varför du diskuterar den här frågan under den interpellation som Ewa Samuelsson har skrivit som handlar just om kommunala förskolor gentemot de fristående förskolorna. Det är en annan diskussion, menar jag.

Anförande nr 38

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Rubriken på interpellationen är Kvaliteten i den kommunala förskolan. Jag ber om ursäkt om jag diskuterar kvalitetsfrågor som rör den kommunala förskolan. Det är det jag gör. Om Inger Stark blir trött av det får hon gärna bli det. Jag gör det därför att jag tror att barnen i Kista inte mår bra av att så mycket resurser tas från deras förskolor och ges till andra verksamheter.

Det finns massor av konkreta exempel. I bänken här har jag ett exempel på att den röd-gröna majoriteten i stadsdelsnämnden i Hägersten har tagit pengar från barnomsorgen och gett till snöröjningen. Det är säkert motiverat i januari månad för de andra, bland annat de som ska köra bil, men problemet är att det inte kommer barnomsorgen till godo.

Inger Stark kommer att få fortsätta att bli trött, för jag kommer att fortsätta att påpeka detta.

Ni säger att ni satsar på barnomsorgen. Ni skriver att pengarna går till barnomsorgen i budgeten. Men eftersom stadsdelsnämnderna kan ta dessa pengar och stoppa in i andra verksamheter, och ni underbudgeterar många andra verksamheter, försvinner barnomsorgens pengar in i svarta hål. De satsningar ni talar om på valmöten och i tidningar och när ni presenterar era budgetar märks inte i verkligheten. Det är sanningen, Inger Stark. Du får gärna bli trött när jag säger det.

Anförande nr 39

I n g e r S t a r k (v): Jag blir inte trött på att diskutera kvaliteten på förskolorna, Jan Björklund. Det vill jag verkligen göra. Det är en viktig diskussion.

Vad jag säger att jag blir trött på är att du far med osanning när det gäller förskolorna i Farsta. Det är inte så att vi tar pengar från förskolorna och täpper till svarta hål. Vi satsar på våra förskolor, vi har lyckats minska barngrupperna och vi har en hög kvalitet på våra förskolor. Det vet jag också. Jag är mycket ute på våra förskolor. Jag kan min stadsdel väl. Jag har arbetat i den länge. Jag kan den.

Vi ska ha viktiga, seriösa diskussioner om kvaliteten på förskolorna. Det är en oerhört viktig diskussion. Låt oss ta den, men inte denna märkliga sifferexercis som du kör med. Det är den jag blir trött på.

Anförande nr 40

M i r j a S ä r k i n i e m i (s): Man blir förstås intresserad, för det är inte första gången Kista nämns i det här sammanhanget. Jag skulle vilja att Jan Björklund läste den senaste förskoleinspektionen vi har haft i stadsdelen Husby, där han påstår att barnen mår så himla dåligt. Där får vi enbart rosor från de förskoleinspektörer som har varit ute, och kvaliteten håller. Under det här året kommer vi att klara av minskningen med två barn per grupp. Jag tycker att de påståenden som du kommer med är väldigt underliga, att det är så dåliga förskolor just ute i Kista.

När det handlar om att ta pengar till andra verksamheter skulle jag vilja påstå så här. Även förskolans personal behöver företagshälsovård och friskvård, och framför allt löneadministration. Det är dit pengarna går. Vi betalar inte heller i Kista äldreomsorgen med förskolans pengar.

§ 16 Muntlig frågestund

Fråga nr 1. Lokal demokrati.

Anförande nr 41

Mats G. Nilsson (m): Herr ordförande! Min fråga till det borgarråd som har ansvaret för demokratifrågorna härrör från det faktum att jag har skrivit en motion till detta forum, fullmäktige, rörande den tennishall som är belägen på Kungsholmen. Jag tänker inte ta upp den sakfrågan, för jag förstår att det är osjyst när du inte är förberedd på den, annat än att förklara att ungefär var fjärde tennisbana i Stockholm finns på Kungsholmen och har funnits där sedan 30-talet. Det är en fråga som angår väldigt många människor, kungsholmsbor samt tennisspelare.

Jag tänker inte heller ta upp frågan om stadsdelsnämnder, som vi kan ha olika synpunkter på. Jag vet att borgarrådet är en varm anhängare och ofta talar om stadsdelsnämndernas roll i den lokala demokratin.

Min fråga sammanbinder dessa två, och den är: Hur ser det borgarråd som har ansvaret för demokrati och som brinner för den lokala demokratin på det faktum att när frågan behandlas och beslutas får inte de lokala politikerna över huvud taget tycka till?

Anförande nr 42

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Utan att gå in på sakfrågan blir det konstigt att klara av den här frågeställningen. Jag har inte kunskap om tennishallar, oavsett var i staden de ligger – det ska jag ärligt erkänna.

Däremot har jag mycket synpunkter på den lokala demokratin och förutsättningarna för medborgare, lokala politiker och företrädare att kunna påverka politiska beslut i den här staden. Vi har under ett års tid utrett stadens politiska organisation i utredningen Demokrati och ledarskap. Inom en snar framtid kommer vi att få många tillfällen att debattera detta i fullmäktigesalen. I dag har vi ett reglemente som fullmäktige, och även Mats G. Nilsson, har fattat beslut om som berättar vilka nämnder som finns i den här staden, vilket uppdrag de har och vilka delegationer som finns. Det är ett beslut som har fattats, enligt det reglementet, av gatu- och fastighetsnämnden. Man har också där haft kontakt med intressegrupper, medborgare och stadsdelsnämnden i olika forum.

Jag tycker att frågeställningen berör en viktig utgångspunkt, och den är: Var ska besluten tas, och hur ska de som inte fattar besluten kunna vara med och påverka? Då tycker jag personligen, som du också antydde, att stadsdelsnämnderna är ett bra forum för det. Men man måste alltid fundera igenom detta med lokalt och centralt perspektiv: Var är det bästa stället att fatta besluten? Är det i stadsdelsnämnden, eller

är det i den centrala facknämnden? Den diskussionen kommer vi att få återkomma till, och det blir en viktig principdiskussion. Det handlar ytterst om hur den här staden ska styras och hur vi i förlängningen ska kunna föra ut makt och befogenheter och få fler medborgare att delta i besluten.

Jag tycker att alla centrala nämnder har ett mycket stort ansvar, inför att man fattar beslut som berör stadsdelsnämnderna eller sådant som finns inom ramen för stadsdelsnämndernas områden, för att också ha en dialog och ett samtal omkring de frågeställningarna.

Anförande nr 43

M a t s G . N i l s s o n (m): Tack för svaret! En felaktighet: Stadsdelsnämnden har inte varit tillfrågad och har inte varit en av de kommunicerande parterna. Dina partikamrater i stadsdelsnämnden kan vittna om att de över huvud taget inte vågade ha en åsikt därför att de inte formellt hade blivit tillfrågade. På borgerligt initiativ skickade vi in ett uttalande i vilket fall som helst några dagar innan, men dina partikamrater ville då inte ha någon synpunkt över huvud taget.

Vad gäller reglementet, som du hänvisar till, kan vi väl enas om att det är minst sagt trubbigt. Det remitteras många saker till stadsdelsnämnderna som inte rör stadsdelsnämnderna över huvud taget.

Oavsett sakfrågan hoppas jag att du inser att tennishallen och den mycket stora verksamhet som bedrivs där är viktig. Oavsett vad vi tycker i sakfrågan och vad vi kan om den borde viktiga frågor remitteras dit.

Anförande nr 44

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Då hade jag inte heller uppfattat situationen helt rätt. Men ni har uppenbarligen haft en diskussion i stadsdelsnämnden, och majoriteten har haft en annan uppfattning än vad ni i Moderaterna har haft. Det ska man ha all respekt för. Även om det finns en formell hantering av remissyrkanden och annat, eller remissrundor, som utgår från nämnderna, från fullmäktige eller från Stadshuset i övrigt, har man alltid möjligheten att komma in med synpunkter i nämnden och ta upp frågor på bordet. Det är en av grunddiskussionerna i stadsdelsnämndsreformen och i den utredning som har pågått. Det ska bli väldigt spännande att se när man kokar ned den utredningen vilka ställningstaganden de olika partierna kommer att göra.

Jag tror att det är, som du är inne på, mycket viktigt att man lokalt i områdena har en mycket stor ingång i att kunna diskutera politiska beslut innan de fattas men också får mycket mer att säga till om. Där hoppas jag att vi kan närma oss varandra. Det bådär gott för framtiden med den här frågeställningen.

Anförande nr 45

M a t s G . N i l s s o n (m): Först och främst tror jag inte att det här är en politisk tvistefråga. I så fall hade jag vänt mig till borgarrådet jämte dig, Py Börjeson. Jag tror och hoppas att vi ska kunna enas.

Frågan väcktes av mig personligen i Kungsholmens stadsdelsnämnd, och vi landade inte på vare sig gemensam eller motsatt uppfattning i sakfrågan. Dina partikamrater ville inte ha en uppfattning därför att de inte hade fått frågan remitterad till sig. Det är alltså inte den politiska tvistefrågan som just nu är intressant.

Du sade tidigare att det är ett stort ansvar som åligger de centrala nämnderna när de behandlar den här typen av ärenden. Min sista fråga till dig är: Menar du då, som jag gör, att de centrala nämnderna i det här fallet har brustit i det ansvaret?

Anförande nr 46

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Vi talar nu inte om vare sig stadsdelsnämndens hantering eller den centrala facknämnden. Jag konstaterade inledningsvis att det finns ett reglemente, som har följts i detta fall, där gatu- och fastighetsnämnden har beslutat och man har haft en samrådsprocess och diskuterat med medborgare och andra.

Sedan har jag också förstått på dig att ni har haft en diskussion i stadsdelsnämnden. Det finns ingen anledning att överpröva det eller ha någon synpunkt på det.

Jag ser fram mot de diskussioner som vi ska ha i den här salen där det handlar om demokratifrågorna, fördjupad demokrati och den konflikt som ibland finns mellan centrala politiska nämnder och församlingar och det lokala perspektivet. Där finns det oerhört mycket som vi kan göra för att förbättra för medborgarna att få större insyn, inte bara i de politiska församlingarna över huvud taget. Det ska bli en viktig principdiskussion.

Jag tror att du får återkomma i sakfrågan till något annat borgarråd eller ta upp diskussionen i stadsdelsnämnden när det gäller sakfrågan.

Fråga nr 2. Trängselskatt

Anförande nr 47

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande! Som ni alla vet, och som säkert också borgarrådet Valeskog känner till, förbereder regeringen lagen om införande av trängselskatter. I beredningen inför en ny lagstiftning ingår att en del ska yttra sig. Bland annat ska Lagrådet yttra sig över förslag som regeringen tänker lägga fram. Lagrådet kom med sitt yttrande i fredags, och det var ovanligt från kritik för att komma just från Lagrådet över ett regeringsförslag. Bland annat påtalade man att det var bristfälligt utrett.

Min fråga till dig, Jan, är: Vilka åtgärder tänker du vidta i egenskap av gatu- och fastighetsborgarråd? Du kanske till och med kan tänka dig att dra tillbaka förslaget, eftersom det är så bristfälligt och dåligt?

Anförande nr 48

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Ännu är jag inte minister i regeringen. Om jag hade varit det hade jag möjligtvis fått anledning att ställa mig de här frågorna. Det är som bekant en fråga som hanteras i Regeringskansliet och troligtvis i riksdagen inom kort.

När det gäller lagrådsremisser är det så att det är Lagrådets skyldighet att just komma med synpunkter på saker som kan tänkas förändras. Jag har ingen insyn i den processen, men om jag uppfattade det rätt har också Bosse Ringholm uttalat att man ska försöka arbeta in en del av de synpunkter – kanske inte alla – som har kommit från Lagrådet.

Om jag är rätt underrättad ska regeringen på torsdag ta beslut om den här propositionen och har väl då på något sätt arbetat in Lagrådets synpunkter. Det har hänt förr i historien att man inte har tagit in alla de synpunkter som Lagrådet har haft helt och hållet, så det är inget ovanligt. Men huruvida det kommer att bli så med propositionen på torsdag vet jag ingenting om.

Anförande nr 49

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Det är klart att jag vet att du inte är minister; Jan. Om du vore det satt du förmodligen inte här. Vi i den här församlingen kan inte fråga ministrarna om det hela. Men regeringen har i olika medieutspel sagt att den lyssnar väldigt mycket på vad Stockholm och den här församlingen har sagt i den här frågan. Det är därför jag ställer frågorna till dig.

Du hänvisar till att finansministern har uttalat sig i frågan, och det har han minsann gjort. Jag läste i en av gratistidningarna i morse att han säger så här: Lagrådet ifrågasätter bland annat om lagförslaget är förenligt med målet att skapa mindre trängsel och bättre miljö eftersom den som kör inne i staden inte betalar. Det här avfärdar Ringholm. Han säger: Vi vill minska inflödet. Det har aldrig varit vår avsikt att reglera den befintliga trafiken. Vilken trafik ska ni reglera?

Anförande nr 50

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Jag tror inte att någon här har uppfattningen att de i Lagrådet är experter på miljöfrågor. De är experter på juridiska frågor, och det är också en laglighetsbedömning de har till uppgift att göra. Vi har ju i den här frågan haft ett omfattande remissarbete, där just vad gäller miljöfrågorna olika intressen, olika myndigheter och andra uttalar sig om de frågorna.

Jag vidhåller uppfattningen att de invändningar av juridisk karaktär som är av tyngd och betydelse tar man självfallet hänsyn till under de sista dagarna som är kvar av propositionsarbetet. Därmed inte sagt att man kommer att göra det fullt ut, som sagt. Det vågar jag inte uttala mig om, för jag har inte den insynen. Men det här kommer nog inte att hanteras på något annat sätt än andra, liknande ärenden.

Anförande nr 51

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Det är ändå så att i sak har också Lagrådet väsentliga invändningar. Bland annat påtalar man detta att om jag som bor på Södermalm kör med min bil bara inne i staden kostar det inte mig någonting. Det är det här som man påtalar är en väldig orättvisa. Där är det ingen likställighet. Vad tycker du om det? Sedan är det frågan om taxibilar, som man också tar upp som en konkret orättvisa. Man jämför taxibilar med budbilar, som ska betala medan taxibilar inte betalar.

Du kan väl svara mig på frågan: Har inte er avsikt varit att reglera hela trafiken? Eller har avsikten varit att reglera bara ytterstadstrafiken? Du har nu en chans att uppfylla ett vallöfte, Jan Valeskog, nämligen att inte införa biltullar. Ta den chansen!

Anförande nr 52

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Jag uppfattade ändå att din fråga handlade om Lagrådets yttrande. Annars finns det säkert många andra spännande diskussioner i sakärendet. Jag vidhåller uppfattningen att det är synpunkter av juridisk karaktär som är Lagrådets uppgift att uttala sig om, om utformningen av lagstiftningen på ett antal områden i den här lagrådsremissen inte är korrekt skriven och tänkt. Det gäller också punkterna om miljöbelastningen i det ena och det andra avseendet utifrån försöket, där jag vidhåller att Lagrådet inte är experten i sammanhanget.

Fråga nr 3. Kollo

Anförande nr 53

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Många av stadsdelsnämnderna klarar inte majoritetens ambition att alla barn i staden som söker ska få kollo. Erik Nilsson rycker ut när han inser detta och deklamerar att alla ska få kollo. Med anledning av det har jag två frågor till Erik Nilsson.

1. Vem bestämmer över stadsdelsnämndens verksamhet? Är det respektive stadsdelsnämnd som gör det? Eller är det skolroteln?
2. Hur ska finansieringen av de nya kolloplatserna ske?

Enligt vissa uppgifter från Maria-Gamla stan tänker man skjuta renoveringen av Högalidsskolan på framtiden. Enligt tidningsuppgifter i går ska man få extra pengar.

Margareta Olofsson sade också nyss i en bisats att det inte kommer några nya pengar till kollo. Jag undrar: Vad är det som gäller?

Anförande nr 54

Borgarrådet N i l s s o n (s): Den första frågan: Det är fullmäktige som ska avgöra riktlinjerna för stadsdelsnämndernas verksamhet. Problemet när det gäller kollofrågan är att det står i budget för 2004 att det ska tas fram riktlinjer för kolloverksamheten. Det är mitt fel och mitt ansvar att vi inte har fått fram sådana riktlinjer före kollo sommaren 2004.

När det visade sig att man hanterade frågorna helt olika i olika stadsdelar och hade olika urvalskriterier, menade jag att den kommunala likställighetsprincipen inte var uppfylld. Det var skälet till att jag gick ut och sade att man ska få åka på kollo, i avvaktan på de riktlinjer som nu kommer inför 2005.

Det är naturligtvis inte bra att det hanteras på det sättet. Riktlinjerna för stadsdelsnämndernas verksamhet ska finnas i budget. Det har jag förklarat tidigare och bett om ursäkt för, och jag har sagt att det är mitt fel. Men jag kan inte ta på mitt ansvar att det är helt olika hantering i olika stadsdelar.

När det gäller finansieringen vet vi ännu inte i vilken utsträckning som pengarna räcker, och det av ett mycket enkelt skäl. När det nu går ut erbjudanden om att anmäla sig vet vi att det är många som också tackar nej till de platser som de erbjuds. Det beror självfallet på att man kanske inte får just den tid på sommaren som man vill eller just den inriktning på kollo som man vill. Det är väldigt svårt att överblicka vilka kostnader det handlar om.

Det vi har sagt är att vi har inga särskilda pengar som ska skickas ut. Det finns inget beslut om detta. Stadsdelarna ska var och en för sig särredovisa vilka kostnader man har haft för kollo i tertialrapport 2, och då får vi bedöma situationen över staden.

Anförande nr 55

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Det är verkligen ett gummibetonat svar: Det finns inga pengar att skicka till stadsdelarna, men stadsdelarna ska redovisa vad det här kostar. Vilken stadsdelsdirektör som helst med självaktning kan lista ut att det blir ett *chicken race* mellan respektive stadsdelsnämnd och majoriteten.

Sanningen är att det hade funnits möjligheter även under föregående period, om Socialdemokraterna hade varit mer konstruktiva med att tillstyrka de förändringar i kollosystemet som vi då initierade och delvis genomförde.

Jag såg nu i tidningen att det kan vara möjligt med en avgiftshöjning eller att öka spannet mellan dem som har pengar att betala mer för kollo. Det var en diskussion som fördes förra mandatperioden och som Socialdemokraterna, Vänstern och Miljöpartiet var dödligt emot. Vi införde fler utförare genom upphandling. Det var

också någonting som Socialdemokraterna då var emot men som man nu i efterhand har accepterat därför att man ser att det sänker kostnaderna.

Jag kan lova Erik Nilsson att minskningen av kolloanslagen till stadsdelsnämnderna gör att pengarna inte kommer att räcka till kollo åt alla.

Anförande nr 56

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag kan inte svara på detaljerna kring hur debatten gick förra mandatperioden. Det jag kan konstatera är att den form av upphandling som man genomförde har lett till att vi har en kolloverksamhet som i stora stycken väldigt mycket liknar den privata lägerverksamheten, en starkt segregerad och en starkt selekterad verksamhet, med seglarläger och liknande. Den skiljer sig inte särskilt mycket från övrig privat verksamhet.

Den utvärderingsrapport som precis har kommit när det gäller kolloverksamheten pekar på problematiken, att kollo har utvecklats lite grann på fel sätt. Vi når inte den primära målgruppen längre. Däremot går det stora resurser till att subventionera lägerverksamhet som likväl hade kunnat arrangeras av en idrottsförening. Så liknande är formerna för den här verksamheten i dag.

Det finns anledning att vara kritisk mot den kollopolitik som fördes under den förra mandatperioden. Vi kommer att ta fram nya riktlinjer inför 2005.

Anförande nr 57

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Med anledning av det blir min fråga: Innebär det att ni i de nya riktlinjerna planerar att staden ska återta allt utförande av kolloverksamhet? Kan jag inte tolka Erik Nilsson, med hans kritik mot den nuvarande kolloverksamheten, så att de nya riktlinjerna skulle innebära detta?

Anförande nr 58

Borgarrådet N i l s s o n (s): Nej, det handlar absolut inte om det. Min kritik handlar inte om att det är privata utförare. Det handlar om vistelsetidens längd och om inriktningen på kolloverksamheten. Utvärderingsrapporten, som jag rekommenderar till läsning, visar väldigt tydligt att vi inte når de ungdomar och de barn som vi kanske allra helst skulle vilja nå. Många barn med utländsk bakgrund i våra fattigaste stadsdelar åker inte på kollo, och en överrepresenterad andel är medelklassbarn där föräldrarna har ganska goda förutsättningar, och där man likväl hade kunnat åka på ett annat läger. Det handlar inte om privat-offentligt, utan det handlar om inriktning, vistelsetider och liknande.

Fråga nr 4. Tidsplan för försök med trängselskatt

Anförande nr 59

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Vi vet alla att när det gäller biltullarna har det varit många olika bud och löften. Först skulle det inte bli några tullar, och sedan skulle det bli tullar. Sedan skulle regionen få alla pengar, och då visade det sig att det inte fanns några pengar kvar. Det skulle bli minus i kassan, så det blev inga pengar till regionen.

Nu vill jag fråga Jan Valeskog: Står Socialdemokraterna fast vid sitt tidigare löfte att biltullsexperimentet ska avslutas i god tid före folkomröstningen?

Anförande nr 60

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Ja.

Anförande nr 61

Borgarrådet N o r d i n (m): Då vill jag bara för tydlighetens skull få klart för mig att ni avser att folkomröstningen ska äga rum i samband med riksdagsvalet 2006?

Anförande nr 62

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Svaret är ja också på den frågan.

Fråga nr 5. Hemtjänst

Anförande nr 63

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Borgarrådet Olofsson! I förra veckan hade kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning extrasammanträde, och det var tre ärenden. Ett av ärendena handlade om hemtjänstpengen, eller kundvalsmodellen inom hemtjänst, ledsagning och avlösning, som det heter, om den skulle finnas kvar. Det var väldigt glädjande för oss i oppositionen att både Socialdemokraterna och Miljöpartiet nu har insett fördelarna med kundvalsmodellen inom hemtjänsten och vill ha den kvar. Det fanns en stor enighet, förutom borgarrådets eget parti och borgarrådet, som var emot införande av det här.

Då skulle jag vilja fråga: Hur avser du att gå vidare med att vidareutveckla kundvalsmodellen när du är emot den så mycket på det här sättet? Hur avser du att se till att klara till exempel informationen till brukarna och uppvaktningen hos regeringen?

Anförande nr 64

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ja, det är riktigt att vi från Vänsterpartiet reserverade oss. I vår reservation står det att vi vill att man ska göra upphandlingen inför 2005, men också att det finns en rad problem. När man tittar på utredningarna visar det sig att vad de flesta äldre människor vill är att kunna välja vad de ska få utfört, inte vem som utför det åt dem. De vill själva vara med och bestämma. Det är den stora utmaningen för framtiden.

Jag kommer att se till att det här ärendet skrivs fram. Vi får väl se vad som händer här i fullmäktige då.

Din nästa fråga var hur vi i så fall ska vidareutveckla kundvalsmodellen, som jag är emot. Jag kommer självklart att fortsätta att jobba för det som pensionärerna huvudsakligen är intresserade av, det vill säga att själva kunna påverka innehållet i den hemtjänst de får. Det ska vi fortsätta att jobba med.

Anförande nr 65

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Borgarrådet Olofsson! Men man måste ju ändå säga att om man läser de här utvärderingarna ser man att de äldre också tycker att det är väldigt viktigt att få bestämma vem som ska utföra hemtjänsten och vilken utförare de ska ha. De tycker att det är väldigt bra att få göra det. Oavsett om man har utnyttjat formen visar utvärderingen att det känns som en trygghet att ha möjlighet att byta om man skulle vilja. Det är inte bara så att man vill kunna få välja vad man vill ha.

Jag tycker att det känns bra att du säger att du – jag hoppas att jag kan tolka dig så – kommer att i demokratisk ordning jobba för det majoritetsbeslut som fattas i den här frågan. Det är ju väldigt kul, tycker jag, att både Socialdemokraterna och Miljöpartiet har bytt sida i den här frågan och insett att man inte kan vrida klockan tillbaka och att det är brukarna som är de viktiga.

Anförande nr 66

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag är ju inte lika lycklig och glad över Socialdemokraternas och Miljöpartiets ställningstagande som Ann-Katrin Åslund är, av förståeliga skäl. Men du kanske inte har studerat de tre utredningarna tillräckligt noga, om du säger som du gör. Man kan samtidigt se att när de till exempel får frågan varför de har bytt, är det ganska likartade svar oavsett vem som är huvudman eller arbetsgivare. Det är fortfarande så att de äldre vill att själva kunna förfoga över och själva kunna bestämma innehållet i den hjälp de får. Det kommer jag att fortsätta att jobba med.

Ställer man frågan om det är bra att välja, är svaret självfallet att det är bra att välja. Men det är inte huvudpunkten för dem. Jag tror att man måste förstå det.

Det är också av den anledningen som vi har lagt försöksverksamheten med fyra timmars hemtjänst för dem över 80 år med ett enklare biståndsbeslut, där de själva ska kunna få bestämma vilken hjälp de vill ha.

Anförande nr 67

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag blir alldeles förvånad när jag hör vad du säger. Det är klart att om man ställer frågan om de tycker att det är bra att välja säger de att det är bra att välja, fast det egentligen inte är det de menar. Det är verkligen att undervärdera de här brukarna bara för att de kanske verkar vara äldre än andra.

Jag undrar om du inte har läst Handelshögskolans utvärdering, som tydligt visar hur mycket man uppskattar det här.

Det som jag också tycker är väldigt viktigt när man tittar på kvalitetsökningen är att man i kvalitetsmätningarna kan se att bemötandet från dem som jobbar till dem som får hemtjänsten upplevs ha blivit så mycket bättre. Det kan också kopplas till den här konkurrenssituationen.

Det finns problem med införandet av en ny modell. Den kan alltid vidareutvecklas. Det var ju det som fanns i det här förslaget också. Det handlar bland annat om informationen till brukarna, och det är sådant som är så viktigt. Det är därför jag vill veta om du kommer att gå vidare med just de frågorna, och också certifieringen, som vi vill att man skulle ansöka om man kunde få genomföra.

Anförande nr 68

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ja, att kunna välja är positivt. Det var därför jag sade som jag sade. Sedan har följdfrågan ställts varför man gör det ena eller det andra. Läser man hela enkäten och tittar på vilka svarsalternativ de har när de öppet svarar ser man att det inte är så stor skillnad. Det är inte där det skiljer, beroende på vem som är huvudman. Jag tycker att du ska titta på det, för det säger ändå någonting om vad det är de äldre vill. Det är väl de som ska vara utgångspunkten och inte någonting annat.

Man säger också i några utredningar att kvaliteten inte med all säkerhet har blivit bättre. Du hänvisar till Handelshögskolan. Ja, den utvärderingen utmärker sig rätt ordentligt i jämförelse med Äldrecentrums utredning. Äldrecentrums utredning har nämligen intervjuat de gamla, 21 pensionärer, medan Handelshögskolan huvudsakligen har intervjuat tjänstemän. Jag tycker att det är en oerhört stor skillnad på de svaren.

Fråga nr 6. Fördelning av bostäder inom gatu- och fastighetskontorets fastighetsbestånd

Anförande nr 69

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! För närvarande pågår en polisutredning mot en poliskommissarie i Stockholm som är misstänkt för grovt narkotikabrott. Ingen ska dömas ohörd, så vad det anbelangar får vi lämna det åt sidan.

Det som är intressant är att den här poliskommissarien tydligen har bjudit flott på krogen för att skaffa sig namn i fastighetsbranschen och har skrutit med att han haft bra hand med kommundubbarna. Det som är en objektiv upplysning i det här sammanhanget är att han har en enormt fint belägen villa på Långholmen som är i gatu- och fastighetskontorets bestånd.

Min fråga till gatu- och fastighetsborgarrådet är: Vilka regler gäller egentligen för fördelning av de bostäder som gatu- och fastighetskontoret hyr ut och också de som de förvaltar?

Anförande nr 70

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Det är solklart vad som gäller när det handlar om förvaltning eller förmedling av lägenheter. Det är nämligen så att alla går till bostadsförmedlingen om de inte av någon anledning är tomställda. I det här fallet var det fråga om byte, enligt hyreslagen, och då gäller de reglerna. Till den delen, vad gäller gatu- och fastighetskontorets ansvar för detta byte, har man gjort helt korrekt hela vägen, även om det finns konstiga saker vad gäller polismannens intyg och annat.

Det var alltså en äldre dam som bodde i fastigheten på Långholmen och som ville byta till sig en lägenhet med hiss. Så långt var det okej. Det som har framgått i medierna är att polismannen inte var skriven på adressen i den lägenhet som damen bytte till sig. De intyg som användes dels av fastighetsägaren, dels av polisen sade att han inte kunde vara skriven på den här adressen av någon sorts säkerhetsskäl. Det pågår polisutredning om det.

Vad gäller fastigheten gick det till enligt de gällande reglerna.

Anförande nr 71

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det svaret låter sig höras. Men jag skulle ändå önska att jag fick en tydlig förklaring om hur borgarrådet kontrollerar och säkerställer att reglerna följs. Det som man kan läsa sig till i dag är att det finns väldigt mycket frågetecken. Den bild som tyvärr ges i massmedierna och som inte utfaller till stadens förmån gör att många människor kommer och ställer frågor.

Hur kan borgarrådet säkerställa att reglerna följs? Hur kontrolleras och uppföljs de?

Anförande nr 72

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Det går att reagera bara om man misstänker att det har begåtts något fel. I det här fallet har alltså både juridiska avdelningen och jag tillsammans med gatu- och fastighetskontoret gått igenom det konkreta fallet. Det är precis som jag säger, att det var en bytesaffär i enlighet med reglerna i hyreslagen. Då kan man alltså inte säga nej om de krav som ställs uppfylls. Det var ur det perspektivet ingenting konstigt.

Sedan fanns det i och för sig andra konstigheter med den här polismannen, men det görs en särskild polisutredning.

Det är bostadsförmedlingen som hanterar alla tomställda lägenheter, och i en hel del fall, särskilt – oavsett fastighetsägare – när det gäller attraktiva lägenheter, förekommer det väldigt mycket byten. Så var det också i det här fallet.

Anförande nr 73

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det förekommer ändå att fastighetsägare vräker personer som inte följer de regler som är uppställda och som man skriver under när man får en bostad. Det senaste som har kommit till vår kännedom när det gäller den här polismannen är att det också lär ha funnits handgranater i villan.

Då undrar jag: Är det någonting som skulle kunna påverka gatu- och fastighetskontorets syn på att fortsätta att ha den här mannen som hyresgäst?

Anförande nr 74

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Det är faktiskt orimligt att jag ska kommentera påståenden som jag aldrig har hört förut, att det skulle finnas handgranater i en speciell lägenhet och på vilket sätt hyreslagen då kan användas för att vräka en person. Om frågan är av principiellt intresse, om man nu har farliga varor i en lägenhet, är det många lagregler som går in. Det är naturligtvis olagligt på flera sätt. Jag kan inte kommentera ditt påstående om handgranater just i den här villan, som du kanske förstår.

Fråga nr 7. Handlingars offentlighet

Anförande nr 75

R o l f K ö n b e r g (m): Herr ordförande! Borgarrådet Rönngren! Vi har i Demokratiberedningen varit överens om att det är angeläget att lösa frågan om handlingars offentlighet på Internet även när det gäller kommunfullmäktiges handlingar. Det uppdraget har stadsledningskontoret att lösa och att bli överens om vad som gäller.

Vi har även varit överens om att samma regler ska gälla i nämnder och i bolag. Därför har jag för några månader sedan motionerat om ökad öppenhet i bolagssektorn, bland annat när det gäller handlingar tillgängliga på Internet inför bolagsstyrelsernas möten.

Nu har jag fått svar av koncernen, när koncernstyrelsen senast behandlade det här. Jag är rätt förvånad över svaret, därför att där står det så här: Bolag inom koncernen bör följa den policy som gäller för kommunfullmäktige. Så långt är allt väl. Vidare står det: Blir det möjligt att göra sammanträdeshandlingar tillgängliga på webben bör givetvis även bolagen utnyttja denna informationskanal.

Då är frågan: Är det möjligt eller inte? Antingen är det möjligt både för bolagen och för nämnderna eller också inte. Då måste vi tvinga nämnder som i dag har handlingar att ta bort dem. Är det den vägen vi ska gå?

Anförande nr 76

Borgarrådet R o n n g r e n (s): Ordförande! Jag ska inledningsvis säga att vi är helt överens om sakfrågan. Så långt som möjligt ska handlingar, protokoll och annat finnas tillgängliga på nätet, oavsett om det är bolagssektorn, våra förvaltningar och nämnder eller kf/ks.

Vi har fört den här diskussionen i Demokratiberedningen och följt upp det med skrivelser till kommunstyrelsen. Det har handlagts och beretts. Vi har fått svaret att det inte är omöjligt.

Följaktligen gäller att vi ligger på, som enig demokratiberedning och som förtroendevalda, i vår strävan att tillgängliggöra dessa dokument för våra medborgare.

Det fanns en syn i staden hos tjänstemän, som sade att det inte var förenligt med personuppgiftslagen att ens lägga ut handlingar som finns i det här huset. Men det är tillåtet. Man måste självklart ha koll. PUL finns till för att skydda enskilda individer, och det ska vi självklart se till att göra. Men det gäller att vi fortsätter att driva denna fråga för att göra staden mer tillgänglig, både bolagen, fullmäktigeförsamlingen och kommunstyrelsen.

Jag tycker också att det finns all anledning att påminna om det uppdrag som finns i budgeten för 2003, som bland annat handlar om att hitta nya former för bolagen att ha stämmor, för att möjliggöra insyn från medborgarna och från hyresgästerna om det exempelvis handlar om bostadsbolagen.

Anförande nr 77

R o l f K ö n b e r g (m): Det där är helt rätt. Eftersom jag tycker att det är angeläget att vi är överens om vad vi är överens om, så att vi också kan vara överens

om vad vi inte är överens om, var jag väldigt lugn i den här frågan fram till dess jag fick motionssvaret. Nu är jag å andra sidan allt annat än lugn.

I det här svaret, som är undertecknat av stadsdirektören – och man får förutsätta att stadsdirektören företräder stadsledningskontoret – står det: Frågan om att publicera ärenden via webben kan strida mot personuppgiftslagen, PUL, men frågan utreds för närvarande.

Eftersom jag anser att Stockholms stad ska ha en, säger en, uppfattning i frågan om de här handlingarna kan vara tillgängliga via Internet eller inte och att samma regler ska gälla för nämnder och bolag, konstaterar jag att det tydligen finns all anledning att vara allt annat än lugn. Jag beklagar den utvecklingen. Nu är vi på väg att bli oense även om saker som vi borde kunna vara ense om. Jag måste förutsätta att SLK skriver fram texter som är rimligt förankrade i alla fall hos någon majoritetsföreträdare.

Anförande nr 78

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag kan inte påverka ditt humör eller din oro. Men jag kan säga att det vi står för är det som också står i stadsledningskontorets utlåtande. Om det finns en motsättning i personuppgiftslagen måste man ta hänsyn till det, när man tar fram regelverket för hur vi ska ha handlingar på nätet och hur vi ska kunna offentliggöra dem. Det får inte strida mot enskilda personers rätt till integritet. Det brukar väl också ert parti tycka är väldigt viktigt att påpeka.

Det är riktigt att det pågår utredningsarbete omkring detta. Det är knepiga frågor i olika delar. En del i den beredningen är Demokratiberedningens synpunkter, som vi har lagt till kommunstyrelsen i en skrivelse för att hanteras. Där har vi konstaterat att det inte är emot lagen generellt. Men man måste vara väldigt uppmärksam på att inte lägga ut uppgifter som handlar om enskilda personer som inte har gett sitt medgivande. Det är väl den enda restriktionen egentligen.

Jag tycker att man hittar en bra modell för hur man ska göra detta så att det blir praktisk verklighet och att vi får ut våra handlingar, protokoll och annat på nätet så att medborgarna kan ta del av dem.

Anförande nr 79

R o l f K ö n b e r g (m): Herr ordförande! Nu blev jag så engagerad att jag måste gå fram en gång till. Vi hyser väl inte några våldsamt överdrivna förhoppningar och förväntningar på den påverkan som Demokratiberedningens enighet kan ha på den kommunala praktiska vardagen. Men här måste jag säga att det verkar som att Demokratiberedningens hantering snabbt är på väg att bli om inte en nullitet så i alla fall en randanmärkning.

Min poäng var och är fortfarande att Stockholms stad måste tala med en tunga om vad som är tillåtet, och är det tillåtet ska det gälla kommunfullmäktigehandlingar,

nämndhandlingar och bolagshandlingar. Det uppdraget har SLK haft under mycket lång tid vid det här laget. Är det å andra sidan så att det inte är tillåtet, vilket det här svaret i koncernen andas, måste man säga till nämnderna, som tror på offentlighet, att sluta bryta mot PUL. Jag tycker att det är angeläget att vi i den här salen får ett snabbt klargörande om vad som gäller för handlingars offentlighet, oavsett driftsform, i Stockholms stad.

Anförande nr 80

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Herr ordförande! Nu blir det en lek med ord, Rolf. Det du läste upp är ingen motsättning till det jag säger. Självklart är det tillåtet att lägga ut handlingar på nätet – protokoll, föredragningslistor och annat. Många nämnder gör detta och får ett mycket bra gensvar från medborgarna, som kan följa den politiska processen och debatten och veta när man kan påverka saker och inte.

Detta bygger på att man i ärenden inte lägger ut personuppgifter om personer som inte har gett samtycke till det. Det är mycket tydligt inskrivet i lagen. Det är det som hela detta ärende handlar om, att man måste utreda formerna för vilka handlingar som kan läggas ut och ha ett system som gör att man inte av misstag råkar hänga ut enskilda individer i något ärende, vilket skulle få förödande konsekvenser för de personerna.

I övrigt är det vår strävan och vår målsättning att allt i övrigt ska vara offentligt på våra Internetbaserade webbsidor.

Fråga nr 8. Kollo

Anförande nr 81

A b i t D u n d a r (fp): Den här frågan har redan ställts, men när jag lyssnade på borgarrådets svar tyckte jag att det väckte ytterligare en fråga.

Vi har i Hägersten tagit beslutet att man utifrån det ekonomiska läget inte kan erbjuda alla barn kolloverksamhet. Detta beslut har nämnden själv tagit. Men senare, på det förra nämndmötet, tog man tillbaka beslutet. Man sade att man erbjuder alla barn som ansöker att åka på kollo. Där hänvisade man just till skolborgarrådet, via olika kommunikationer, att det garanterades att det skulle finansieras centralt.

Min fråga är: Hur kommer det sig att beslut redan har tagits av nämnden? Hur kommer det sig att du lägger dig i själva beslutet?

Vill du också ytterligare svara på frågan: Är det verkligen så att det inte ska finansieras av staden centralt? I så fall har man lurat tjänstemännen och utförarna i Hägersten.

Anförande nr 82

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag vet inte om jag ska svara, för det är exakt samma fråga som Göran Holmström ställde tidigare. Men jag får väl upprepa svaren.

Skälet till att jag uttalade mig i tidningarna var att de riktlinjer som nämns i fullmäktigebudgeten inte var färdiga. Annars är det självklart inte så att ett borgarråd får eller kan ingripa i enskilda stadsdelsnämnders beslut. I formell mening är det respektive stadsdelsnämnd som måste fatta beslut. Jag uppmärksammade frågan därför att jag menade att vi inte kunde upprätthålla den kommunala likställighetsprincipen då nämnderna hanterade frågan på helt olika sätt i de olika nämnderna.

En sak är att man gör urval, men då måste det vara urval enligt kriterier som är fastställda av fullmäktige. Eftersom de riktlinjerna inte hade kunnat antas uppstod det problem med hanteringen ute i stadsdelarna.

Det kommer att antas riktlinjer för 2005, och då är det helt klart att det kommer att gå till som det ska, nämligen att det är fullmäktige som fattar beslut om riktlinjer och det är stadsdelsnämnderna som tillämpar riktlinjerna.

Anförande nr 83

A b i t D u n d a r (fp): Jag tycker inte att borgarrådet är konsekvent. Tidigare har jag ställt frågan till dig, särskilt när det gäller förskolan, om att det har tagits pengar från förskolan och lagts på utemiljön. Då sade borgarrådet att han litade på lokalpolitikernas kompetens, om de som har beslutat gör den bedömningen att det lokalt behöver göras på det sättet.

Hur kommer det sig att du i detta fall kunde lägga dig i, när man hade bedömt att man inte har pengar att erbjuda alla barn kollo? Det handlar inte om riktlinjerna, utan det handlar om att man inte har ekonomiska möjligheter. Genom informella kontakter har man lovat att det kommer att finansieras. Tjänstemän har lovat vår stadsdelsdirektör detta. Som politiskt högste ansvarige har du gett denna signal till vår ordförande att det skulle finansieras.

Då vill jag gärna veta: Är det så? Kommer detta att finansieras eller inte?

Anförande nr 84

Borgarrådet N i l s s o n (s): Abit förstår inte kopplingen till den debatt vi tidigare har haft om förskolan. Låt mig vara tydlig igen.

Min uppfattning är att fullmäktige ska fatta beslut om vilka riktlinjer som ska gälla. Till exempel: Ska vi erbjuda förskoleverksamhet? Ska vi erbjuda kolloverksamhet och i så fall med vilket innehåll? Det är inte min uppfattning att fullmäktige ska fatta beslut om budgeten i respektive stadsdel, det vill säga exakt hur mycket pengar Hägersten ska använda för kolloverksamhet. Men om man gör urval till kolloverksamheten måste det vara samma principer för urvalet som tillämpas i olika

stadsdelar. I din stadsdel valde ni till exempel att ha ett åldersurval, att vissa åldrar fick åka. I andra stadsdelar valde man sociala behov. Det är enligt min mening inte förenligt med kommunallagen.

Det fel som jag tidigare har erkänt att jag har gjort är att jag inte har sett till att fullmäktige har fattat beslut om riktlinjer i god tid inför sommaren 2004. Det är därför detta problem har uppstått.

Anförande nr 85

A b i t D u n d a r (fp): Jag är ny i fullmäktige, men jag kan lite om det du säger. Det handlar inte om det. Du försöker slingra dig genom att inte svara rakt.

Min fråga gäller detta: Lokala politiker i stadsdelsnämnderna gör prioriteringar utifrån de resurser de har. De gör prioriteringar i stadsdelarna utifrån vad deras ekonomiska påse tillåter. I Hägersten går vi 18 miljoner back redan i dag. Då gjorde man den bedömningen. Vi kan inte erbjuda alla barn till exempel Fame factory eller annan kolloverksamhet. Man gjorde den bedömningen att barn från fyran till nian skulle kunna gå på kollo.

Då tycker jag att man har skött sig på ett odemokratiskt sätt när man lagt sig i nämndens beslutsförfarande – när nämnden redan har tagit beslut. Man hade lovat dem att det skulle finansieras.

Jag frågar dig igen: Kommer vi att få pengar eller inte?

Anförande nr 86

Borgarrådet N i l s s o n (s): Det är självklart, Abit, att jag anser att fullmäktige ska fatta beslut om vilken typ av service och vilken kvalitet som ska finnas över hela staden. Det framgår av kommunallagen att det ska vara på det sättet. Sedan är det min uppfattning att stadsdelarna ska ha en stor frihet att exakt sätta pengar på detta och exakt välja organisation för det. Det kan hända att man behöver göra prioriteringar inom vissa områden. Men om det är en tjänst som vi har sagt ska finnas över hela staden måste också fullmäktige säga att det är samma principer för urval, biståndsbedömning eller vad det än är som gäller i hela staden. Så var inte fallet här.

Felet är mitt, därför att jag skulle ha sett till att fullmäktige fattade beslut om sådana övergripande riktlinjer i god tid före sommaren 2004. Min ambition är nu att se till att vi får fram sådana riktlinjer till 2005.

Sedan finns det ett annat problem, och det är att vi tenderar att fatta beslut om väldigt många riktlinjer som drar mycket kostnader ute i stadsdelarna, att det inte finns en koppling mellan den budget som vi ger och de riktlinjer som vi fattar beslut om. Det är ett reellt problem, och det måste vi arbeta hårt med inför budgeten 2005. Vi ska inte sätta upp ambitioner om det inte finns pengar till att genomföra dem ute i

stadsdelarna. Därför tror jag också att vi måste se över inriktningen när det gäller kolloverksamheten.

*§ 23 Mottagande i skolan av barn till diplomater från andra EU-länder
– Skolverkets uppföljning av tillsynsbeslut (utl. 2004:44)*

Anförande nr 87

Borgarrådet N i l s s o n (s): Helt kort vill jag säga att detta ärende handlar om en fråga som har varit problematisk i många år. Den gäller frågan om hur vi ska finansiera skolgången för barn till diplomater från andra länder.

Det här förslaget innebär att staden, enligt de överenskommelser som finns inom EU, ska erbjuda skolutbildning till barn till diplomater från EU-länderna på samma villkor som för andra barn. Det innebär att vi betalar den utbildningen oavsett om det gäller kommunal skola eller fristående skola.

Förslaget innebär också att diplomater från länder utanför EU har rätt till skolgång i alla de skolformer som vi har i den kommunala verksamheten men mot ersättning som motsvarar våra kostnader.

Diplomatbarnen är inte jämnt spridda över landets kommuner, och därför vill vi också med det här förslaget uppvakta regeringen för att få statsbidrag för de här diplomatbarnen eftersom arrangemanget innebär kostnader för Stockholm. Det är ju i allt väsentligt här i staden som ambassaderna ligger. Det finns konsulat i några andra städer, men i övrigt är det i Stockholm som de ligger. Jag yrkar alltså bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

§ 24 Ungdomsparlamentets motion om integrationspolitiken (2001:87)
Utvärdering av stadsdels- och fackförvaltningarnas arbete med stadens
integrationsprogram
Rapport från integrationsnämnden (utl. 2004:45)

Anförande nr 88

B i r g i t t a H o l m (m): Fullmäktigeledamöter och ärade åhörare! Så får vi nu fått ta ställning till ungdomsparlamentets motion om integrationspolitiken.

Ungdomsparlamentet har i sin framställning i motionen en hel del yviga förslag som tyvärr leder till ökad åtskillnad av människor. Detta är beklämmande men föga förvånande, och det skulle vara intressant att få kännedom om vilka som ingår i ungdomsparlamentet.

Förslagen andas mycken socialism trots det djärva förslaget med socialismens glasögon om att bygga blandat och att införa skattelättnader för egenföretagare.

Behovet av att bekräfta mångfald och att alltid se individen verkar vara svårt för er på den socialistiska kanten här i fullmäktigesalen. Bara det faktum att man använder begrepp som integrationspolitik vittnar om att man tror att människor från andra delar av Stockholm till vilket pris som helst med skohornets hjälp ska trängas in i ett förutbestämt fack.

Den aktuella motionen handlar om etnisk segregation men skulle lika gärna kunna handla om andra minoriteter i samhället som sammanförs i grupper i stället för att bli bemötta som individer.

Ungdomsparlamentets fyra motioner, som ni socialdemokrater omarbetat, handlar om utbildningspolitik, integrationspolitik, hemlöshetspolitik och bostadspolitik. Inte inom något av dessa områden har ni lyckats trots att ni nu har makten. Helt handfallna står ni socialdemokrater i er egen önskan om att få makten över människorna.

Sedan ni kom till makten har en markant förändring av den politiska inriktningen inträffat. Era politiska beslut leder till att människor är arbetslösa längre än nödvändigt och till att människor hamnar i bidragsberoende och tvingas att leva längre i detta beroende.

Det är inte bidrag utan arbete som ska prioriteras, det är inte biltullar utan öppna vägar som ska prioriteras. Det är inte skattechock utan skattesänkningar som ska prioriteras, det är inte förbud av bostadsrättsombildningar utan blandat boende som ska prioriteras, det är inte tycka-synd-om-mentaliteten utan människors möjligheter som ska prioriteras.

Ni tror att kompetensfondens pengar likt grisen Särinner nu ska kunna återanvändas till alla möjliga och omöjliga projekt och att alla ska vara tacksamma och stå där med mössan i hand.

Sfi-utbildningarna har totalhavererat, och det framgångsrika arbete som bedrevs av föreningen Livstycket är totalförnedrat av er. Det stod på egna meriter genom att efter upphandling i konkurrens leverera bra verksamheter för att nu övergå till ett osäkert bidragsberoende. Bostadssegregationen används av er som ett begrepp med negativ syftning på ett boende med resurssvaga. Glöm inte bort att ungdomsboende och äldreboende också är en form av bostadssegregation.

Hemlöshetsproblematiken är skandalös, och ni sticker era halsar långt ner i sanden för att slippa bli varse problemen.

På område efter område ökar ni segregationen i praktisk handling. Den enskilda människan fräntas allt ansvar som övergår till politiker, allt enligt socialdemokratiskt manér. Vi moderater ser individer och möjligheter, inte grupper och problem som majoriteten gör. Vi moderater ser etnisk mångfald som en möjlighet för ökad tillväxt och inte uteslutande som en socialpolitisk fråga.

Vi moderater ser den iranske läkaren som bött i Sverige i 15 år som individ och inte som iranier eller läkare. Det som behövs är mångfald, förnyelse och utveckling, och därför behövs inget integrationsprogram eller någon integrationsmotion. Därför ska denna förfärliga motion som bara förvärrar segregationen i Stockholm avslås!

Anförande nr 89

F r e d r i k M a l m (fp): Herr ordförande! Det som jag tror sannolikt kommer att bidra väldigt mycket till att integrationen kommer att bli sämre i vårt land framöver är de stora kampanjer som Socialdemokratiska arbetarepartiet har dragit i gång den här våren där man klassar människor som vill flytta till Sverige och arbeta här som sociala turister. Därmed har socialdemokraterna anammat hela den problemformulering som antiinvandringsförespråkarna bedriver. Ni har accepterat hela deras problemformulering och sagt att det där med invandring är något som i grund och botten inte är särskilt bra.

Jag tror att detta enskilt kommer att öka diskrimineringen på arbetsmarknaden i Sverige därför att det här är precis vad arbetsgivarna vill höra. När Byggnads går ut och säger att invandrare är sociala turister känner arbetsgivarna att de har ganska goda skäl att slänga den där platsansökan från Ibrahim, från Massoud eller Bervan i papperskorgen. Ni har gått deras ärenden. Det innebär att vi som sitter i integrationsnämnden i Stockholms stad kommer att få kämpa väldigt hårt för att motbevisa den bilden. Vi kommer att få kämpa extra hårt med attitydarbetet för att få integrationen i vår stad att fungera bättre.

Därför är det ganska bra att det finns ungdomar i detta ungdomsparlament som föreslår fiffiga saker. Redan 2001 insåg de tusen ungdomar som var här att det är

viktigt med blandat boende. Det insåg inte Socialdemokraterna efter valet 2002, i alla fall inte när det gäller dem som bor i vissa stadsdelar i sydvästra Stockholm där Socialdemokraterna retroaktivt stoppade omvandlingen till bostadsrätter i områden där hyresrätterna dominerade starkt.

De här ungdomarna har också förstått att man för att bekämpa brottsligheten måste ingripa mot småbrotten, att man måste ingripa tidigt, innan ungdomar har kommit in på en brottsbana som gör att de blir tunga kriminella i framtiden. De föreslår nolltolerans, men inte heller det är något som majoriteten riktigt förfäktar.

Den tredje frågan som de här ungdomarna verkligen har förstått är att det inte handlar om att säga att invandrare kommer hit som sociala turister, för att ta jobb eller för att inte jobba över huvud taget utan om att problemet är att det är för svårt att komma in på arbetsmarknaden därför att arbetsgivareavgifterna är alldeles för höga – de föreslår då sänkta avgifter, vilket integrationsborgarrådet i sitt yttrande inte håller med om därför att hon tycker det är en så generell fråga. Denna fråga rör varenda arbetsgivare i det här landet som har tänkt att anställa någon, men det kanske inte är tillräckligt generellt och övergripande för Socialdemokraterna.

Vidare föreslår de här ungdomarna skattelättnader för egenföretagare. Det är också något som skulle vara väldigt bra.

Vi har problem med integrationen i vår stad, och det viktiga är att vi har en regering och en integrationsnämnd i Stockholm som jobbar i samma riktning och att vi inte drar åt olika håll. Det är viktigt att vi arbetar med attitydarbete. De förslag som ungdomarna har är rätt bra, i alla fall vissa av dem – inte alla –, och vi bör jobba i enlighet med de bra förslagen.

Anförande nr 90

G o d f r e y E t y a n g (s): Jag vill hålla mig till siffrorna före det berömda uttalandet om social turism. Sverige har faktiskt den högsta tillväxten i EU. Sverige har också den högsta sysselsättningen i OECD-området, men när man tittar på siffror över andelen invandrare som har jobb så visar det sig att Sverige har lägst siffror. Menar verkligen Fredrik att det uttalandet är det som kan förklara missförhållandet? Måste vi i stället söka efter andra faktorer, till exempel diskriminering, vilket är något som man har valt att inte nämna över huvud taget.

Anförande nr 91

F r e d r i k M a l m (fp): Jag tror att det finns en rad olika anledningar till att människor som kommer till Sverige från andra länder fastnar i ett utanförskap. Diskrimineringen är en av de anledningarna.

Strukturen på den svenska arbetsmarknaden i stort är ett annat problem. Bristande språkkunskaper och ett väldigt enhetligt svenskt utbildningssystem, som gör att människor som har vissa ganska stora svårigheter, får svårt att komma in i samhället

och läsa svenska är ett tredje skäl till att människor hamnar i ett utanförskap i vårt land. Men den här situationen blir inte bättre av att vår statsminister går ut och kallar invandrare för sociala turister – det blir bara sämre av det.

Anförande nr 92

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Man kan få intrycket av det här ärendets rubrik att det här handlar om att besvara en motion och godkänna en rapport. Inget kunde vara mer fel.

Ärendet gäller en radikal omsvängning av stadens integrationsarbete, på ren svenska en totalsågning av det arbete som gjordes 1998–2002. Det var fel att ha en integrationsnämnd, får vi läsa i ärendet. Det var till och med fel att ha ett integrationsprogram, det var till och med så fel att det nu krävs så radikala grepp som att ersätta integrationsprogrammet med en integrationspolicy. Vilken beslutskraft! Snacka om att resa sig upp och slå näven i golvet, som det heter.

När man då ska motivera det här förslaget skriver man att integrationspolicyn, som nu är under utarbetande, ersätter det tidigare integrationsprogrammet vars svaghet bland annat var den stora detaljstyrningen i både mål och uppdrag. Förutom att mål och uppdrag var mycket färre under vår mandatperiod så kan man konstatera att den numera avskaffade integrationsförvaltningen inte håller med borgarrådet om beskrivningen. De skriver nämligen att ”en fördel med det nuvarande integrationsprogrammet jämfört med de två tidigare”, era båda, ”är att programmet är fokuserat på ett rimligt antal mål och uppdrag och det bör beaktas vid en eventuell uppdatering.”

Vi godkänner gärna den här rapporten, men majoriteten gör inte det. Ni tycker tvärtom. Har ni inte läst rapporten? Vet ni vad ni föreslår fullmäktige att godkänna? I så fall blir det ett integrationsprogram även i fortsättningen.

Jag måste gå över till att något kommentera det absolut värsta i det här ärendet. Det är sågningen, inte av vårt program, för det kan jag ha synpunkter på, och det har ni förvisso, men det sätt på vilket ni avfärdar ungdomsparlamentets förslag när det gäller skattesänkningar.

Det behövs helt andra och mycket bredare åtgärder än sådana som rör skattelagstiftningen, tycker ni. Vad är bredare än generella skattesänkningar, frågar jag då. Vi har sett breda stopp för bostadsrättsombildningen, detta är jag helt trygg med att Ann-Margarethe Livh om en liten stund kommer att försvara.

Vi har sett breda stopp för entreprenörer inom flyktingmottagning och sfi. Däremot blir ju trycket för hårt att avskaffa betygsintagningen. Vårt sätt att få bort den förhatliga närhetsprincipen orkar ni inte med. Ett och annat har ni på ett positivt sätt svikit era vallöften – vi inte kommer att klandra er för att ni svek dem.

Sammanfattningsvis finns det starka skäl att godkänna förvaltningens rapport och avslå majoritetens förslag på alla punkter. Det är två helt olika ärenden i ett, jag kan inte yrka bifall till förvaltningens förslag men jag kan i vart fall yrka avslag på majoritetens och bifall till vår reservation, så det gör jag.

Anförande nr 93

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Det är ju alltid samma visa. När vi diskuterar integrationsprogrammet så kommer det från Rolfs och andras sida en oerhörd hyllning till dessa bostadsrättsomvandlingar som skulle öka människors makt.

Jag blev ganska upprörd när jag läste er reservation i det här ärendet. Det står nämligen att konsekvensen blir att eget ansvarstagande för sitt boende inte längre är möjligt, i stället ska allmännyttan och politikerna bestämma. Ni menar alltså att människor som bor i allmännyttan inte kan ta sitt ansvar. Jag tycker det är oerhört kränkande mot alla människor som bor i allmännyttan. Är det bara genom att äga som man kan få inflytande över sitt boende och sitt bostadsområde?

Anförande nr 94

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Nu var jag förhållandevis modest den här gången. Jag tro att jag sade två ord om bostadsrättsombildningarna och var lite mer upphetsad på andra punkter, vilket kanske Ann-Margarethe Livh också hörde.

Men om vi ska diskutera den här frågan så är det så att de boende i allmännyttan som ville ombilda och inte fick det genom era retroaktiva stopp nog upplever situationen just på det sätt som vi beskriver i reservationen. De fick inte bestämma, det var politikerna som bestämde åt dem. Det var vi motståndare till och vi kommer att vara motståndare till det även fortsättningsvis, och när vi har vunnit valet 2006 så kommer folkrörelsen för bostadsäga i ytterstaden, som Ann-Margarethe Livh hatar att jag säger, att återuppstå och människor kommer att få köpa sina bostäder.

Anförande nr 95

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Både rapporten från integrationsförvaltningen, som integrationsnämnden studerade tidigare, och den här motionen från ungdomsparlamentet innehåller en del saker som sammanfaller.

Jag kommer inte att gå in på detaljer men jag vill framhålla en sak som står i förvaltningens rapport. Det gäller den femte visionen: Vi vill ha en stad där alla bor i en trygg och attraktiv stadsdel.

I programmet föreslogs att stadsbyggnadsnämnden ska ges i uppdrag att i viktiga detaljplaner göra en konsekvensbeskrivning av hur planen kan tänkas påverka integrationen, och förvaltningen konstaterar att detta inte har genomförts.

Då och då hör man människor säga att vi nu ska bygga ett stort område där vanligt folk har råd att bo. Det är ett bra sätt att planera segregation. Det påminner ungdoms-parlamentet om, när ungdomarna påpekar att boendet måste vara blandat i ett område. Det som de glömmer bort är att det också behövs arbetsplatser i ett område.

Lite längre ner säger ungdomsparlamentet att vi genom att skapa fler verksamheter i förorterna kan förbättra integrationen. Det är intressant det som man de menar med verksamheter. Det är biografer, teatrar, krogar och caféer. Men just arbetsplatser har de glömt bort, det som nämns är arbetsplatser bara för några få. Men i många förorter är det många som sällan ser någon gå till en arbetsplats.

Det som skulle behövas är en radikal omvandling av förorterna då man verkligen tar till sig det som står här om att stadsbyggnadsnämnden och hela kommunfullmäktige måste fundera på hur integrationen påverkas om vi bygger nya områden som inte har tillräckligt många arbetsplatser och tillräckligt många verksamheter.

Jag skulle verkligen vilja att man tar på allvar det långsiktiga perspektivet. Det går inte att lösa integrationen på fyra år. Det är en oerhört lång process. En del av den statistik vi får säger att tillvaron blir fattigare och fattigare i förorten och rikare och rikare i innerstaden. Det är ett bedrägeri med statistik, för det har ingen kontroll över individerna.

Vi satsar år efter år projekt på människor så att de ska få bättre anställningsbarhet och bättre utbildning, och så flyttar de ifrån stadsdelen. En del av dem som höjer inkomsterna i Stockholm är tidigare invandrare som har bott i förorterna. Det blir lite tokigt om man läser statistiken på så sätt att det är samma människor som blir fattigare och fattigare, för det är inte så. Vi måste göra något för att vända på detta. Då är det stadsplanering, infrastruktur och annat som krävs och inte en mängd småprojekt. Jag yrkar bifall till vårt förslag i kommunstyrelsen!

Anförande nr 96

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det känns kul och spännande att det blir en så här stor debatt.

Jag skulle vilja säga att det är viktigt att vi får den här rapporten. Den konstaterar att bara ett fåtal förvaltningar har bedrivit ett systematiskt arbete med integrations-programmet. Det är kanske det som också är bristen.

Därför vill jag börja med att säga till Rolf Könberg, och ifrågasätta om han över huvud taget har deltagit i de två senaste budgetdiskussionerna och sett det dokument som är fullmäktiges största styrdokument. Det tar faktiskt upp de frågor som handlar om att flytta integrationsfrågorna från en enskild förvaltning, som är jämställd med alla andra förvaltningar, till en kommuncentral plats, alltså kommunstyrelsen och till en den beredning som tillsatts för att hantera de här frågorna. Det är precis det det handlar om, och det har fullmäktige fattat beslut om två gånger, och du deltog vid båda dessa tillfällen, mig veterligen.

Integration handlar ytterst egentligen om alla människors rätt att bli behandlade med den respekt som man förtjänar just därför att man är människa. Men det finns en massa förutsättningar för detta också. Men det måste också vara en process, för vi kommer aldrig att lyckas att skapa ett integrerat samhälle om det inte hela tiden pågår en process. Det är ju just i den som ungdomsparlamentets motion ingår som en del.

Det var på initiativ av den förra majoriteten i utbildningsnämnden som det här initiativet togs så att dessa tusen ungdomar från stadens gymnasieskolor kunde föra diskussioner kring olika frågor.

Att låta deras förslag behandlas som en motion som granskas av stadens politiska instanser och förvaltningar innebär ju en integration i sig. Vi för upp de här frågorna på dagordningen. Det är jätteroligt och jätteviktigt att vi faktiskt diskuterar de här frågorna.

Fredrik Malm betonade arbetskraftsinvandringen och talade om begrepp som social turism och så vidare, och man kan väl tycka vad man vill om det uttrycket. Men faktum kvarstår, och det är att vi i dag inte har ett anpassat lag- och regelsystem för den utvidgning av Europa som vi ser blir verklighet inom de närmaste veckorna.

Däremot har jag funderingar på Folkpartiets reservation. De reserverar sig och säger att vi ska införa språktest i stället, att det skulle vara lösningen på integrationsproblemen i Sverige. Jag kan bara titta på min egen partigrupp. Där har vi Godfrey från Uganda som talar swahili, är hans svenska tillräckligt bra för Folkpartiet? Vi har Lamia från Tunisien som talar arabiska. Är hennes svenska tillräckligt bra för Folkpartiet? Och så har vi Johanna från Skåne som talar malmöitiska. Är hennes svenska tillräckligt bra för Folkpartiet?

Hardy Hedman berör frågan om konsekvensbeskrivningar, alltså integrationskonsekvensbeskrivningar inom stadsbyggnadsnämnden. Jag tycker själv att det är väldigt goda idéer, de föreslogs redan i det första integrationsprogrammet som fullmäktige antog 1997.

Den här frågan har inte varit helt enkel att lösa. Det har förekommit diskussioner som har gått både fram och tillbaka, det har nästan varit tre steg framåt och fyra tillbaka. De pågår fortfarande, och jag hoppas att vi ska kunna komma fram till hur detta skulle kunna gå till rent praktiskt.

I det sammanhanget vill jag hänvisa till de målformuleringar som också fullmäktige i sin senaste budget fastställde för integrationsarbetet. Det handlar om att hela staden måste ha förutsättningar för en hållbar tillväxt, det handlar om att vi måste minska skillnaderna när det gäller sysselsättning och utbildningsnivåer och det handlar om att motverka diskriminering och bryta fördomar och rasism. Det tror jag är de förutsättningar som vi också måste ha när vi studerar arbetet just med integrationskonsekvensbeskrivningar. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 97

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Jag måste börja med att klarlägga att jag inte alls var negativ till motionen, Teres, utan till ditt avfärdande i ditt svar av ungdomsparlamentets skatteförslag. Det var det jag var negativ till.

Jag var med vid båda de här tillfällena då fullmäktige fattade det korkade beslutet att lägga ned nämnden och ersätta den med en beredning. Jag sitter själv i en av kommunstyrelsens beredningar och jag är inte säker på att de frågorna har tillförts så oerhört mycket handlingskraft och beslutskompetens till följd av det grepp som ni har tagit.

Vad du däremot noggrant, noterar jag, låter bli att nämna är ju vad som kommer nu, då ni har fimpat programmet och vi ska leva programlöst. Det blir ju svårt.

Men vad kommer nu i den beramade integrationspolicyn? Hur kortfattad kommer den att vara för att inte innehålla för många mål och uppdrag? Ska jag gissa på raden ”Integration är bra.”? Eller kan vi hoppas på något lite mer konkret?

Anförande nr 98

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag avstår från att gå in i en skattedebatt, för det känns som om den diskussionen inte riktigt hör hemma i det här sammanhanget och vi kommer att diskutera hela natten i så fall.

När det gäller integrationspolicyn så pågår det arbetet. Förslaget kommer under våren att behandlas i beredningen och det kommer också att remitteras inom staden. Det är ännu inte något färdigt tjänstemannaförslag, men själva tanken med den policyn är att den dels ska vara det som integrationsprogrammet faktiskt var, dels på ett mycket tydligare sätt vara ett användbart instrument för nämnder och förvaltningar att använda i deras integrationsarbete.

Anförande nr 99

F r e d r i k M a l m (fp): Teres Lindberg angrep mig på några punkter. För det första tycker jag att det är jättebra att ni lägger fram de förslag som ungdomsparlamentet har utarbetat. Jag tycker att det är jättebra, jag har verkligen ingenting att invända. Det jag tycker är tråkigt är att ni yrkar avslag på allting.

Samma sak var det ju när ni förde fram ungdomsparlamentets motion om utbildningspolitiken. Då föreslog ungdomarna fler steg i betygsskalan, att eleverna ska få betyg tidigare och annat. Det ville ni också avslå. Uppenbarligen är det så att tusen ungdomar i Stockholm kommer med mer kreativa förslag än vad Socialdemokraterna gör som bara avslår alla deras förslag.

Så till frågan om arbetskraftinvandring. Det kommer rön som säger att vi i Sverige måste jobba till dess att vi är 79 år för att klara välfärden i det här landet om det inte kommer in mängder med människor till Sverige som kan jobba och hjälpa till med

att finansiera den gemensamma välfärden och få frihet att leva i vårt land. Jag tycker att det är väldigt tråkigt när man går ut i kampanjer mot dem och säger att de är sociala turister, att de egentligen bara är här i någon form av frustande begär efter svenska förtidspensioner. Jag tror nämligen inte att de är det.

Det är jätteviktigt att man kan det svenska språket för att kunna vara delaktig i samhället, det hoppas jag att vi är överens om.

Anförande nr 100

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag är inte motståndare till arbetskraftsinvandring och har så heller aldrig varit. Jag tror att arbetskraftsinvandring, inte minst för Stockholms stad som arbetsgivare, är en förutsättning eftersom vi behöver de närmaste tio åren rekrytera 20 000 personer. Det är klart att vi inte kommer att klara det med de människor som bor i staden i dag. Vi måste utöka stadens befolkning för att klara av det.

Problemet är snarare att dagens lagar och regler inte är anpassade för en utvidgning av EU till Östeuropa. En sådan anpassning måste göras. Det är ganska naturligt att vi vill ha övergångsregler precis som alla andra länder. Det är väl bara något enstaka undantag som inte har övergångsregler. Alla andra länder som gränsar mot öster har också övergångsregler, så för mig är det inte alls konstigt och inte heller kontroversiellt.

Anförande nr 101

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Först några ord till Rolf som raljerade över det avskaffade integrationsprogrammet. Om du läser i utvärderingen om hur nämnder och styrelser har jobbat med detta integrationsprogram så ser du ju att de flesta faktiskt har struntat i det här programmet rakt av. Jag tror att det beror på att vi i staden har haft en otrolig mängd program, riktlinjer, policyer och så vidare, och många nämnder har inte klarat av att jobba med det, de orkar inte. Därför tycker jag personligen att det är mycket bättre att ha en koncentrerad budget med tydliga nyckeltal och tydliga mål. Den där policyn som Teres nämnde tror jag och hoppas blir ett sådant tydligt dokument som nämnderna kan arbeta med.

I övrigt tycker jag att vi i den nya majoriteten på ett väldigt bra sätt har tagit hand om de här frågorna. Vad handlar integration om? Rätt till arbete. Och till exempel genom den av er förhatliga Kompetensfonden sätter vi nu i gång en massa arbetsmarknadsprojekt, vi räddar till exempel Livstycket som Birgitta var orolig för, genom Kompetensfonden.

Integration är också rätten till språk. Vi tar itu med flyktingmottagandet. Sfi-undervisningen är en fråga där det skulle vara väldigt bra om ni ville gå med på vårt förslag när det gäller det nya integrerade flyktingmottagandet där språk- och arbetsmarknadsåtgärder ska samsas.

Inte minst är integration rätten att påverka. Det handlar om makt. Där kommer jag återigen tillbaka till Rolfs ständigt upprepade mantra att om bara folk får köpa sina lägenheter så får de makt. Ge folk makt, även om de inte har pengar till att köpa hus och bo i de rika områdena, låt människor vara med och bestämma även om de inte har råd att köpa sina bostadsrätter utan bor i hyresrätt!

Anförande nr 102

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Jag tror att Ann-Margarethe Livh är sina egna förväntningars fånge. Hon diskuterar bostadsrättsombildning med en energi som lämnar mig på efterkälken. Så kan vi inte ha det. Jag får väl engagera mig i den här debatten lite djupare. Det var dock inte den frågan som jag tänkte tala om nu.

Nu tänkte jag säga att jag är en varm anhängare av att olika styrdokument åker in i den kommunala budget- och uppföljningsprocessen. På den punkten tror jag inte att vi är oeniga. Det har jag heller inte sagt något om tidigare.

Däremot har jag synpunkter på era kraftfulla insatser på integrationsområdet – det står än så länge att ni har lagt ned en nämnd och ersatt den med en beredning och nu ska ni lägga ner ett program för att någon gång i framtiden ersätta det med något slags policy med oklar innebörd. Det kanske inte är så ruskigt kraftfullt!

Min andra poäng var den att den numera nedlagda förvaltningen, eftersom ni inte vill ha en nämnd på det här området, på punkt efter punkt går igenom vår politik och säger att den var bra och riktig. Ett exempel ytterligare är den färskare reträtten när det gäller att avskaffa betygsintagningen; då fick ju utbildningsförvaltningen här beröm, de fick beröm för att de hade arbetat enligt vår politik.

Nu är min taletid slut men jag återkommer.

Anförande nr 103

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Rolf! Både du och jag satt i integrationsnämnden förra mandatperioden och problemet med en nämnd är ju att den nämnden bara kan vara rådgivande till andra nämnder. Vi hade ingen makt.

Jag tycker att det som vi gör nu är helt rätt. Vi flyttar integrationsfrågorna till kommunstyrelsen. Därmed får de en mycket större tyngd.

Anförande nr 104

F r e d r i k M a l m (fp): Herr ordförande! Jag tycker att det är mycket intressant, det som Ann-Margarethe Livh säger. Jag kan verkligen instämma i påståendet att intentionerna är goda. Det är jättebra att människor ska ha rätten att jobba, ska ha rätten till språket, rätten till inflytande, men det här är något som ni bara har skrivit ned på ett papper. Det säger ju ingenting om ifall människor kommer att få arbete. Det säger ingenting om huruvida nya svenskar och nyanlända flyktingar i vår stad

kommer att lära sig svenska och kommer att inlemmas i samhället den vägen. Det säger ju ingenting om att människor som har kommit till vårt land som kanske har flytt från demokrati, diktatur, förtyck och fattigdom kommer att få inflytande.

För att fylla den här politiken med ett innehåll menar jag att man ska göra det som ungdomarna säger i ungdomsparlamentets motion, nämligen inse att om det blir billigare för arbetsgivare att anställa människor så kommer de att anställa fler till exempel. Politiken måste fyllas med ett innehåll. Det handlar inte bara om att rättigheter ska slås fast på ett papper, det handlar om att de också finns i verkligheten för människor.

Anförande nr 105

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Det handlar också om att flyktingmottagandet inte har fungerat – det har vi ju varit överens om över partigränserna. Människor har inte lärt sig svenska, människor har inte fått arbete. Vi har haft ett jättedåligt resultat.

Nu försöker vi att ändra på det genom att förändra flyktingmottagandet och sfi-undervisningen, och det är ju det första steget i att se till att människor kommer ut på arbetsmarknaden. Och människor får också makt, eftersom språket ju är vägen till makt och inflytande.

Anförande nr 106

G o d f r e y E t y a n g (s): Ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan! Jag tänkte problematisera frågan lite.

Det talas här om arbetskraftsinvandring, och då förstår jag inte riktigt vad man menar med begreppet arbetskraftsinvandring över huvud taget och med talet om att släppa gränserna fria.

När jag tittar på statistik i Europa så är de nya länderna faktiskt i en sämre demografisk situation än Sverige. Jag tror inte att de kommer att ha råd att lösa våra arbetsbristproblem.

Om man ser på antalet födselar så ser man att det är färre födselar i de andra länderna. Jag vill gärna ha arbetskraftsinvandring, men om man tycker att de nya EU-länderna ska lösa våra problem så är man väldigt illa ute.

Vi måste ta nya grepp och titta på arbetskraftsinvandring i mycket stor utsträckning. Det hör inte till den här motionen, men jag tänkte bara påpeka det.

Jag stöder motionen för den är ambitiös, den erkänner att det finns problem och den ger oss också faktiskt rätt att säga att det är vår skyldighet att lösa problem. Vi kan inte bara säga att vi ser individer, men när individen inte kommer från problemen så är det ett kommunalt ansvar. Det är vår överlevnadsstrategi att vi tar det ansvaret.

Jag reagerar också väldigt starkt på talet om språkkunskaper. Jag kan inte förstå att det svenska språket skulle vara så väldigt speciellt så att folk som inte klarar det inte får jobb. Varför klarar de av att få jobb på andra håll i Europa? Många av de människor som inte får jobb är personer som har studerat i Sverige och som har svensk grundutbildning med svenskt språk. Vi måste faktiskt se problemen som de är om vi över huvud taget ska kunna lösa dem.

Vi kan prata om individer, om språktester, men det är kanske inte de riktiga problemen. Det är kanske bara en liten del av problemen, men man måste se helheten.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att vi när vi ska lösa problemen har samma problemställning. Då kan vi hitta gemensamma lösningar.

Anförande nr 107

R e b w a r H a s s a n (mp): Herr ordförande, ledamöter! Det som gläder mig nu är att höger och vänster talar om diskriminering. Det var 1998 som vi lyfte frågan om diskriminering. Det var förnekelse från ån höger och vänster om att det fanns diskriminering.

Förnekelsen av diskriminering handlar om strukturerad diskriminering som fortfarande finns på arbetsmarknaden, inom Stadshuset, i medierna – överallt i samhället.

Jag har bott i Sverige i tolv eller tretton år, men fortfarande betraktas jag som invandrare. Mina barn kommer att betraktas som invandrare. I USA finns inte ordet invandrare. Man talar om första generationens amerikaner och andra generationens amerikaner.

Jag är också motståndare till övergångsregler, men Folkpartiet vill ha sitt språktest. Hur ska de invandrare som kommer hit klara språket och få jobb? Språket är viktigast för er.

Jag kommer ihåg att vi i Miljöpartiet sedan 1998 har drivit många frågor som har avslagits från både höger och vänster. Det var starkare antidiskrimineringsklausuler, ni var emot det både på höger- och vänsterhåll. Vi ville ha ett centrum mot rasism, men både höger och vänster var motståndare till det.

Vi föreslog stöd till lokala antidiskrimineringsbyråer, det har vi velat ha hela tiden. Antidiskrimineringsklausuler i offentlig upphandling har vi velat ha hela tiden.

Det pågår diskriminering, och diskrimineringen är strukturerad i samhället och här i Stadshuset och inom alla partier. Därför betraktas jag och de andra med dålig svenska och som talar med brytning i mitt parti och i de andra partierna också som annorlunda.

Jag tycker att vi först och främst borde titta på det som är inom oss själva, att det finns strukturell diskriminering i Sverige, det gäller hierarki och makt och makt-havarna som diskriminerar invandrare och utsatta grupper.

Integration för oss är en nyckelfråga, det har vi sagt hela tiden, det är den viktigaste frågan. Malm, ditt parti har inte drivit den här frågan sedan 1998, men det är glädjande att du nu talar om detta.

Anförande nr 108

Fredrik Malm (fp): Herr ordförande! Det som Folkpartiet föreslog i valrörelsen 2002 var till för att underlätta för människor. Vi sade att vi vill ha en mer eller mindre fri arbetskraftsinvandring till Sverige, nu har partiet modifierat detta en aning, vilket man kan ha olika åsikter om. Men det som vi också sade är till exempel att man inte ska kräva avklarad sfi-utbildning för att människor ska få söka jobb i Sverige.

Vi vill underlätta för människor att komma in på arbetsmarknaden oavsett vilket resultat de hade i sin svenskundervisning eftersom det inte är så att man först måste klara språkraven för att kunna komma in på arbetsmarknaden. Det kan också vara så att ett arbete är vägen till att lära sig språket.

Jag håller helt och hållet med Rebwar Hassan om att det finns en institutionaliserad och strukturell diskriminering i det svenska samhället. Det gör det. Jag har också i integrationsnämnden skrivit ihop mig med Paul Lappalainen i en rad ärenden om just detta. Det är viktigt att man reser de frågorna.

Men när det handlar om arbetsmarknad och integration så handlar det inte bara om diskriminering. Det är inte bara så att de svenska arbetsgivarna enbart är dumma rasister. Det handlar också om skatter, om lönebildning, om Sveriges roll i globaliseringen, om vi har den svenska kronan eller en gemensam valuta i Europa. Det handlar om en massa saker, och vi måste se sammanhangen.

Anförande nr 109

Birgitta Holm (m): Ärade fullmäktigeledamöter och åhörare! Jag säger som Teres, det här bli en spännande debatt i brist på annat. Det brukar inte vara så mycket debatt när det gäller integration.

Jag har roat mig med att lyssna till vad ni säger och försökt att strukturera de här frågorna. Det är inte lätt, debatten är ganska yvig.

Jag skulle vilja börja med att vända mig till Rebwar. Jag tycker att du biter dig själv i svansen när du säger att både höger och vänster förnekar problemen. Jag sade i mitt inledningsanförande: vi moderater ser den iranske läkaren som bött i Sverige i femton år som individ och inte som iranier eller läkare.

Vi biter oss själva i svansen när vi hela tiden talar om integration, invandrare. Jag är invandrare från Västergötland. Teres talar om Godfrey, Lamia och Johanna som kommer med sina språk, men det är ju ni socialdemokrater som stjälper alla med er politik – ni ser ju inte den enskilda människan. Ni vill ju inte göra som vi moderater, se individer och möjligheter i stället för grupper och problem, för det är det som ni i majoriteten gör.

Vi moderater ser etnisk mångfald som en möjlighet, jag sade det redan förra gången jag talade. Det är en möjlighet för ökad tillväxt och inte uteslutande en socialpolitisk fråga. Det behövs mångfald, förnyelse och utveckling. Den egna, fria individen kan tänka själv och känna och leva här och nu.

Den socialistiska majoriteten klumpar ihop alla människor och sedan är det vi politiker som ska vara maktfullkomliga och ta över den enskilda fria människans tankar och idéer. Det är inte det vi vill ha, i alla fall inte vi på den borgerliga sidan. Vi vill se den enskilda människan.

Ann-Margarethe talar om Livstycket. Jag måste ta fram mitt förra anförande och läsa upp det jag sade då: Sfi-utbildningen har totalhavererat, och det framgångsrika arbete som bedrevs av föreningen Livstycket är totalförnedrat. De är så långt ned på backen som man någonsin kan komma, och det är tack vare er! Ni har inte varit sjsyssta i er upphandling utan har sett till att dra bort mattan under fötterna på dem eftersom ni vill ha totalkontroll, för det är det som er politik går ut på.

Först stod Livstycket på egna meriter, nu ska de stå där igen som alla andra med mössan i hand och buga för den socialistiska överheten – nu när ni är snälla och kommer med era Särimerpengar ur kompetensfonden för att göra dem bidragsberoende. Det är det som er politik går ut på – att göra alla bidragsberoende. De ska vara beroende av er förhatliga politik.

Hur blir det med policyn? Hur blir det med uppdraget? Vad händer med programmet? Vad kommer att hända? Kommer den enskilda människan att bli en fri individ någonsin?

Anförande nr 110

G o d f r e y E t y a n g (s): Jag hörde dig säga att den här debatten är livlig i brist på annat. Menar talaren verkligen att integrationsfrågor inte är viktiga? Det är min första fråga. Är det bara i brist på annat som de blir viktiga.

Det andra som jag gärna vill tala om är detta. Ser inte Birgitta integration som en process, en process som är integration? Det är precis det som detta ärende handlar om, nämligen att man vill integrera de här frågorna med övriga frågor i stället för att ha dem i en nämnd som ändå inte beslutar i de här frågorna.

Anförande nr 111

B i r g i t t a H o l m (m): Jag skulle aldrig sitta i en nämnd eller en beredning om jag inte brann för frågorna som behandlas där. Därför sitter jag i integrationsberedningen eller nämnden.

Med uttrycket brist på annat menade jag att det ibland känns som om det är hårda frågor och att folk inte engagerar sig. Jag är väldigt glad över att det är så många från integrationsnämnden och beredningen som deltar i debatten – även du Godfrey. Det var bara det jag menade.

Integration är en process, säger du. Vi har inte någon makt och vi bör heller inte ha någon makt. Jag tycker att man ska se människor som fria individer. Det finns ingen anledning för oss politiker att lägga oss i saker och ting som människor kan sköta vid köksbordet. Det är på grund av er politik som det blir på det här sättet. På den punkten är det avgrundsstora skillnader mellan oss.

En fri individ är en fri individ.

Anförande nr 112

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Vi har inte haft någon som helst avsikt att sänka Livstycket i upphandlingarna, men det hör liksom till spelreglerna att upphandlingar innebär att de som inte uppfyller villkoren inte kommer med. Detta är egentligen ett exempel på den marknadsekonomi som ni själva brukar förespråka i andra sammanhang.

Nu blev det så att Livstycket hamnade utanför i upphandlingen. Ni menar väl inte att vi först ska bestämma vilka som ska få avtal och sedan skriva upphandlingsunderlaget därefter så att de önskvärda kommer med. Då har man ju hamnat långt bort från alla spelregler i upphandlingar.

När det sedan gäller att se individerna, så är Kompetensfonden en utmärkt metod att erbjuda människor den utbildning som de behöver och vill ha. Det har vi också märkt på det stora intresset bland personalen och speciellt ute i stadsdelsnämnderna. Vi ser individerna. Det är vi som gör det.

Anförande nr 113

B i r g i t t a H o l m (m): Men det är ju ni som är i majoritet och det är ni som har satt spelreglerna när det gäller upphandlingen av Livstycket. Det är faktiskt ert ansvar. Ni skäms ju, och ni borde skämmas ännu mer, och jag vet att det kokar i grytorna på er sida.

Tack vare Kompetensfonden, säger du. Ja, ja – vems pengar var det ni tog till den? Var det era pengar eller var det stockholmarnas pengar? För resten är det inte tillåtet att använda kompetenspengarna på det vis som ni gör, men den frågan lär vi återkomma till.

Som grisen Särinner återuppstod ska ni återanvända pengarna i Kompetensfonden, och ni tror att ni är något slags jultomtar som delar ut pengarna. Men det är inte riktigt så eftersom en hel del människor har fått avslag på sina ansökningar eftersom ni inte har talat om för förvaltningarna i staden vem som ska få ta del av fondens pengar. Men den frågan återkommer vi till i interpellationer.

Anförande nr 114

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag begärde ordet igen när borgarrådet Lindberg sade att hon inte ville ta skattedebatten för den skulle komma att ta hela kvällen i anspråk. Du behöver inte alls ta skattedebatten, det är många socialdemokrater som vill slippa den. Du är så att säga i gott sällskap.

Däremot beklagar jag det sätt på vilket du avfärdar frågan. Det är inte riktat mot oppositionen. Vi som är här tar gärna skattedebatten. Det du skriver är riktat mot ungdomsparlamentet och tusen gymnasieelever: det behövs helt andra och mycket bredare åtgärder än sådana som rör skattelagstiftningen, skriver du.

Du säger till ungdomarna att skatt inte har något med integration att göra. Det är ett mycket märkligt besked till de tusen ungdomarna som har jobbat med sin motion som ni i övrigt på många punkter har valt att framhäva, men när ni visar upp den och tar ställning till deras förslag i sak då avfärdar ni det hela på ett väldigt trist sätt.

Vidare har vi, inte minst jag, diskuterat en del vad det här dokumentet har hetat och kommer att heta. Men ett större problem än vad dokumentet heter är ju perspektivet i politiken.

Med det här ärendet, som ju är en totalsågning av vårt integrationsarbete och en kraftig omläggning av politiken – något annat kan ni inte lura i mig i alla fall – är nu socialstatens överhetsperspektiv tillbaka. Nu är det civila samhällets underifrån-perspektiv tillbakaträngt igen.

Ett exempel på detta, herr ordförande, är att det helt saknas resonemang i borgarrådets text om tillväxten och mångfalden, om att tillväxt och mångfald är bra för varandra och om att integration minst lika mycket är en näringspolitisk fråga som en socialpolitisk, som Birgitta Holm berörde i sitt första inlägg. Det är avsaknaden av detta snarare än vad ni väljer att döpa om eller inte och hur lång eller kort text som ni i så fall kommer tillbaka med till den här församlingen som betyder något.

Det avgörande är ju det felaktiga perspektivet, socialstatens överhetsperspektiv, som ni tror ska lägga livet till rätta igen.

Jag hade trott och hoppats att vi lämnat den tid bakom oss då politiker ansågs vara alla goda gåvors givare, men med de satsningar som ni hela tiden faller tillbaka på och det som ni gör, för att citera Ann-Margarethe Livh, är att göra integrations- och arbetsmarknadsberedningen så mäktig vilket inte innebär något annat än att ni har era gottepåsar som ni nu tänker hålla ur över staden.

Ni tänker göra ett antal saker som kommer vara för er viktiga politiska prestigeprojekt, som inte kommer att vara delar av den vanliga kommunala vardagen och som inte kommer att vara präglad av det civila samhällets underifrånperspektiv. Detta är den största och allvarligaste kritiken.

Det är också korkat att byta namnet, men det är inte alls så korkat som att byta politikens inriktning. Jag yrkar bifall till det moderata förslaget!

Anförande nr 115

Borgarrådet L i n d b e r g (s): God morgon, Rolf Könberg, och välkommen till verkligheten! Redan i budgetbesluten 2002 fattade vi beslut om den ändrade inriktningen av politiken.

När det gäller skattedebatten så är det väl svårt att hinna med den i ett replikskifte, så jag kanske får återkomma till den vid ett senare tillfälle. Jag tänker fortfarande inte ta den alltför djupt. Både du och jag vet att vi lever i en tjänstestad, så att säga, och en sänkning av exempelvis skatterna inte leder till att vi kommer att köpa fler tjänster.

Vi har en avgrundsstor skillnad i våra respektive uppfattningar om skatter. Den kan vi väl fortsätta att diskutera, du och jag, och det gör jag jättegärna vid ett annat tillfälle.

Anförande nr 116

R o l f K ö n b e r g (m): På den här punkten är det väl så att ett förbund som var din tidigare arbetsgivare ingår i LO, och LO förespråkar numera skattesänkningar. Det är ju en spännande utveckling inom LO som jag hoppas når in i Stadshuset också.

Jag kan också konstatera att du sade God morgon till mig, och jag får väl säga God middag och besvara artigheten. Budgeten för 2002 som du refererade till var bra, den framlade nämligen vi. Budgeten för 2003 var mycket sämre. Om ni hade tyckt att de här frågorna var viktiga så hade ni snabbare än ett och ett halvt år senare tagit fram det här ärendet som var uppe till behandling i integrationsnämnden den 26 november 2002.

Jag har sagt till Ann-Margarethe Livh och jag säger det också till dig att jag är en varm anhängare av att använda budgeten för att integrera styrningen av de här frågorna. Det har jag inte på något sätt motsatt mig. Om man i dag, ett och ett halvt år senare, vill göra en poäng av att man har ändrat integrationspolitik, vilket ni vill, då är man både sent och fel ute.

Anförande nr 117

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det där var ju ett lågvattenmärke. Du pratar om vår Kompetensfond som en gottepåse som vi håller ur. Vi håller inte ut

pengarna, människor ansöker om pengar för att kunna använda till den utbildning som de själva väljer. Det är så det går till. Detta är ett sätt att höja sin kompetens och vi har sett vilket stort intresse det finns för detta.

Du borde ta tillbaka det där yttrandet, det är en förolämpning mot stadens personal och mot de människor som använder sig av denna möjlighet till utbildning.

Det är inte fråga om någon överhetens socialstat. Jag skulle snarare vilja säga att det är ni som försöker införa ett slags djungelns lag. Ni talar om individens frihet. Då är det den starke som klarar sig, den som klarar sig själv klarar sig ju och de andra får väl gå under då. Det är er politik.

Anförande nr 118

R o l f K ö n b e r g (m): Jag väntade bara på det inlägg från majoriteten då ordet Kompetensfond skulle nämnas första gången i kväll. Jag behövde som vanligt inte vänta särskilt länge.

Poängen är, Ann-Marie Strömberg, att det som ni gjorde i den där budgeten 2003 var att ni först drog in pengar från de stadsdelsnämnder som enligt er egen retorik är mest utsatta och som behövde insatser först. Det gjorde ni i socialbidragsbudgeten. Sedan skickade ni tillbaka de pengarna och en del andra genom att bland annat använda, kan jag notera, pengarna från de under den förra mandatperioden så förhatliga fastighetsförsäljningarna – för det är ju med de pengarna som stadsdelsförnyelsen finansieras.

Anförande nr 119

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag ska börja med att yrka bifall till Folkpartiets reservation!

Det fanns många bra förslag i ungdomsparlamentets motion, och det finns många fina ord i majoritetens skrivningar även om en del kanske är lite konstiga i våra ögon.

Det är ord, men det är handling som räknas. Jag tänker på att ni inte gillar den bostadsomvandling som pågick under förra mandatperioden. Ni är till och med motståndare till blandade upplåtelseformer när staden nu bygger nytt.

I Tensta planerar man för bomässan 2006, och det finns många och bra förslag på bostäder. Det är bara ett fel med dem – varenda en är hyresrätt, och om det är något som man har gott om i Tensta så är det just hyresrätter.

I Tensta har vi också Livstycket, vars verksamhet har diskuterats här. På den punkten är man nu så lyckligt lottade, tycker ni i majoriteten, att man kan slänga in lite pengar från Kompetensfonden. Men ni glömmer att säga samtidigt att det förslag som ligger och som ska antas på onsdag handlar om stöd för ett års verksamhet.

Livstycket har ansökt om stöd för tre år men får ett år. Det är svårt att bedriva verksamhet under sådana förutsättningar.

Man talar om hur viktigt det är med jobb, men för att få fler jobb behövs det ökad tillväxt. Därför var det roligt att läsa Stockholm City i dag. Där står det en hel del kloka tankar. Det handlar om hur man ska få fler kvinnor i arbete. Kvinnor är också en diskriminerad grupp ibland.

Den som har skrivit den här debattartikeln skriver att för att få bättre tillväxt ska man öppna den offentliga sektorn. Många kvinnor föredrar att jobba i sektorer som vård, utbildning, hälso- och sjukvård och socialt arbete. Detta är områden som i dag till stor del är monopoliserade av den offentliga sektorn. Visst finns det ett fåtal företag inom kommuner och landsting som tillåter konkurrens, men det skulle finnas betydligt fler om man fick göra det.

Hon skriver också: Sänk ribban genom att öka tillgången på riskkapital, kvinnor är ofta mindre riskbenägna än män, det kan också vara svårt att få lån om man kommer från ett annat land. I och med att kvinnor också ofta är intresserade av tjänste- och servicesektorn kan det vara svårare att låna pengar i bank.

Attityden till företagande är intressant, skriver hon. Dagligen kan vi läsa i tidningarna om påhopp från statsrådets sida på företagande i Sverige. Det är djupt beklagligt att landets regeringsföreträdare på detta sätt bidrar till att försämra attityden gentemot företagande.

Det här är en jättebra artikel som jag tycker att ni socialdemokrater ska läsa. Och vet ni vem som har skrivit den? Jag blev så glad när jag upptäckte vem det var, för det är en kvinna som heter Anastasia Georgiadou. Hon är entreprenör och vd för Svensk assistans och handikappservice AB. Hon sitter i min stadsdelsnämnd och är socialdemokrat.

Anförande nr 120

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag kan rekommendera Ann-Katrin Åslund att läsa igenom majoritetens markanvisningspolicy. Det är uppenbart att du inte känner till den. Där står det att vi ska ha hälften hyresrätter och hälften bostadsrätter. Det är så som vi har gjort. Vi bygger ungefär hälften som hyresrätter och hälften som bostadsrätter, och därmed har vi klarat en betydligt bättre mångfald än vad ni gjorde under er mandatperiod. Under första året förra mandatperioden gjorde ni hundra procent till bostadsrätter.

Vi vill ha mångfald i upplåtelseformerna, men den mångfalden innebär också att vi bygger en hel del hyresrätter också.

Anförande nr 121

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Om ni vill ha blandade former tycker inte du också då att det är lite tråkigt att de hyresrätter ni bygger ligger just i Tensta där det redan finns så många hyresrätter?

Anförande nr 122

G o d f r e y E t y a n g (s): Jag har en sakupplysning. Det är riktigt att tillväxt är viktigt. Vi socialdemokrater tar tillväxtfrågorna på allvar. Jag kan bara ge den konsumentupplysningen att vi faktiskt har högre tillväxt nu än genomsnittet i EU och OECD. Det beror på att vi socialdemokrater tar tillväxten på yttersta allvar.

Vi har nyss haft konferens och jag kan citera en socialdemokrat som är väldigt bekymrad för tillväxten: Tillväxten sköter vi bra.

Anförande nr 123

O r d f ö r a n d e n : Godfrey, man måste replikera på föregående talare, annars fuskar man och går före i talarlistan. Sådant tycker vi här uppe inte om.

Anförande nr 124

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag är glad att du gillar tillväxt, Godfrey, men jag hoppas att din tillväxt är lite annorlunda än de förslag som knappt ens lades på er konferens. Det var ju mest bara mantra.

Jag hoppas också att du läser Stockholm City i dag och att du delar Anastasias synpunkter, för det skulle vara jättebra om ni var fler inom Socialdemokraterna som jobbade för de åsikterna.

Anförande nr 125

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det känns ganska intressant att höra på den här debatten och höra att vi ändå är ganska överens om att arbete trots allt är en förutsättning för att människor ska ha bättre förutsättningar att integreras i samhället.

Det är också glädjande att se att den senaste revisionsrapporten, den för förra årets verksamhet, visar att andelen av dem som lämnar introduktionsverksamheten med sysselsättning ökar från 16 till 22 procent. Det är väl också en effekt av den politiska ambition som man också har uttryckt att arbete är en förutsättning för integration. Däröfver är vi överens.

Det är också därför som den här diskussionen om sfi och flyktingintroduktion och det ärende som ändå diskuteras ganska vitt och brett just nu är så anmärkningsvärt. Där har vi också den gemensamma ambitionen. Jag tror i alla fall att vi vill att det här

ska bli en samordnad helhet, att människor på ett tydligt sätt ska kunna ges goda förutsättningar att gå dels en introduktionsverksamhet, dels få utbildning.

Nu skulle jag vilja rikta en allmän kritik till fullmäktige. Fullmäktige borde försöka hitta en bred lösning som också håller och ger individerna de bästa möjligheterna att faktiskt få ett arbete, fullmäktige borde prioritera den ståndpunkten i stället för att prioritera att rösta ned det största politiska partiet.

Bitte Davidssons utredning är knivskarp på det här området. Hon säger att det finns vattentäta skott mellan de olika verksamheterna och de olika verksamhetsanordnarna som gör att människor faktiskt inte får de förutsättningar som de behöver. Jag välkomnar en öppen diskussion om de här frågorna.

Jag vill också bemöta Birgitta som talar om de fria individerna som kan tänka själva. Bara det sättet att uttrycka sig om processen med ungdomsparlamentets motion är ju uttryck för en nedvärderande människosyn där man inte uttrycker att det skulle vara fria individer som får tänka själva.

Se på din egen människosyn och din egen skattepolitik så ser du att ni till och med lämnade in er egen politik till riksdagens utredningstjänst och det resulterade helt korrekt i en utredning som slog fast att er politik slår mot dem som är allra fattigast och mot dem som har det allra sämst ställt. De som har det allra sämst ställt i vår stad är de som har utländsk bakgrund – föga förvånande för oss. Vi visste redan vad er politik resulterade i, men det är trevligt att också få det på papper från riksdagens utredningstjänst.

Kompetensfonden. Åter en gång ett bevis för er syn på människan. Vad detta handlar om är att investera i människor, vilket ni hävdar inte skulle vara lagligt.

Anförande nr 126

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Jag måste säga att det är lite märkligt att borgarrådet så här i slutet på debatten bestämmer sig för att nå nya retoriska höjder. Hon kommer med ganska svepande anklagelser och mästrar fullmäktige med att vi inte här hittar någon bred lösning i sfi-frågan.

Hallå, hur kan du mästra fullmäktige med det när ni inte ens är överens inom majoriteten? En bred lösning förutsätter ju att det finns något slags samsyn från någon som är beredd att lägga motförslag. Det skulle jag säga är en ganska bra utgångspunkt om man ska kunna bli brett överens om någonting. Vi ser alltså fram emot majoritetens förslag på det området.

Anförande nr 127

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag skulle vilja säga att vi under ganska lång tid har fört diskussioner över alla fälten, och det är inte riktigt så att man försöker hitta en samsyn. Ambitionen och inställningen att arbete är det bästa för de här individerna,

att det är den bästa förutsättningen för integration är något som vi är överens om i alla debatter. Man när det handlar om att det också ska ge resultat då är man inte längre villig att diskutera.

Anförande nr 128

F r e d r i k M a l m (fp): Herr ordförande! Det har varit en bra debatt hittills. Vi har dels gått in på lokala frågor, dels diskuterat de rikstäckande frågorna och frågor som har med hela Europa att göra, till exempel den fria rörligheten eller bristen på just detta.

Jag vill kommentera några saker. Den första gäller språket. Det är alldeles uppenbart på det sättet att en människa som lever i Sverige, en människa som finns här, som bor här och som vill bygga sin framtid i vårt land har oerhört svårt att göra det utan goda språkkunskaper. Jobben blir mycket färre, de jobb som man kan söka och få. Anställningsintervjuerna blir givetvis mycket färre.

Ofta blir det så att det enda som ger trygghet är den egna etniska gruppen, det är där man kan få låna pengar utan ränta av någon som är schyst mot en för att man ska kunna starta en egen verksamhet. Detta gör att det svenska samhället blir som en ogenomtränglig borg som man inte kommer in i. Det är givetvis så att om man läser tidningarna men inte riktigt förstår vad som står där, om man kan titta på tv men inte kan identifiera sig med dem som talar, om man inte behärskar språket så är det ett oerhört problem med att komma in i vårt samhälle.

Det som Folkpartiet gjorde 2002 var att vi lade fram ett förslag om införande av ett språktest kopplat till medborgarskapet för människor som har fått permanent uppehållstillstånd och stannat i Sverige i fem år. Detta kan man tycka vad man vill om, man kan vara kritisk eller tycka att det är bra. Personligen är jag kritisk till konstruktionen av detta, jag är inte så övertygad om att just den modellen behövs, men vi valde att bryta ny mark och fungera lite som ett ideologiskt laboratorium för att faktiskt få i gång debatten, vilket vi också fick. Socialdemokraterna bara bråkade med oss men föreslog ingenting själva.

Den andra frågan gäller jobben. Det är klart att om det blir enklare och billigare att anställa så kommer fler att göra det. Problemen på den svenska arbetsmarknaden har inte enbart med diskriminering att göra, även om diskrimineringen är ett viktigt skäl till att många människor inte får jobb. Det är klart att kostnaden för att anställa är ett väldigt stort problem.

Därför föreslår de här ungdomarna ganska bra saker. Då säger sossarna att det är jättekul att motionen lämnas in för behandling – för att avslå den ett år senare. Ni hade lika väl kunnat säga nej till ungdomarna direkt.

Och så till frågan om arbetskraftsinvandring. Det finns i dag två sätt att ta sig till vårt land. Det första är att betala en flyktingsmugglare och åka genom otillgängliga

bergstrakter och ta sig in i Sverige i en container eftersom man inte kan komma ovan jord och få stanna.

Det andra är att vara brasiliansk fotbollsspelare och heta Alfonso Alvez och kunna dribbla sig in i Örgrytes startelva för att därefter bli såld till Malmö FF. Då är man välkommen hit.

Om man däremot är från Brasilien men bara kan spela i division 4 i fotboll, därför att man inte varit så bra på Copacabana när man växte upp men i gengäld vill bidra till den svenska välfärden i sjukvården eller skolan eller tillverkningsindustrin, så är dörren stängd. Jag menar att detta förvärrar situationen.

När man accepterar problemformuleringen vilket Socialdemokraterna gör med talet om social turism, när man accepterar problemformuleringen att det i grunden är något negativt att människor söker sig till Sverige så är detta ett stort problem för integrationen i framtiden.

Anförande nr 129

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Det känns ju bra, Fredrik, av vi i alla fall är hyfsat överens om att språket är en förutsättning för att klara sig bra i samhället. Skillnaden mellan er och oss är att vi inte slänger oss med förslag som diskriminerar och utesluter människor på grund av språkliga brister.

Sfi och flyktingintroduktionsärendet och Bittes utredning handlar om precis detta, hur vi på bästa sätt ska hitta de förutsättningar som krävs för att kunna kombinera sfi, alltså språkundervisning, med praktik och arbete. Det handlar ju också om att utgå ifrån varje enskilds förutsättningar för de är ju så olika. Det vet vi allihop.

Anförande nr 130

F r e d r i k M a l m (fp): Det är jättebra att staden ser över sfi-undervisningen eftersom den under väldigt lång tid inte har fungerat särskilt bra därför att man inte har sett till att människor som kommer från helt olika regioner med helt olika bakgrund kanske inte på samma sätt kan lära sig svenska på samma tid. Det är jätteviktigt att vi ser över det här.

Problemet är ju att Socialdemokraternas lösningar på det här problemet inte heller ser till individen framöver, det kräver ju väldigt stora förändringar av systemet. Det krävs att hela den svenska integrationspolitiken läggs om, och det krävs att människor också har rätt att gå till arbetsförmedlingen och söka jobb även utan godkänd utbildning från sfi.

Anförande nr 131

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Fredrik, jag är helt överens med dig om vikten av att lära sig svenska och att det är en förutsättning för att kunna klara sig på

den svenska arbetsmarknaden, men jag kan inte förstå på vilket sätt ett språktest som villkor för medborgarskap skulle förbättra svenskkunskaperna.

Det ni gjorde med det förslaget var ni plockade väldigt billiga poäng, och det från grupperingar som jag faktiskt trodde att ni inte ville bli förknippade med.

Anförande nr 132

F r e d r i k M a l m (fp): Ja, vi värvade framför allt moderata väljare, och det har jag faktiskt inte så jättemycket emot att göra.

När det gäller frågan om språktestet så kan man kritisera innebörden i förslaget, jag håller helt med om det. Men i ett land där man under så lång tid över huvud taget inte har diskuterat så oerhört viktiga frågor kring den bristande integrationen är den här debatten nödvändig.

Vi har fått den här debatten i dag, vi får den här debatten nu därför att vi inser att språket är nyckeln för att integreras i ett land. På samma sätt som arbetet är språket centralt.

Jag tycker att er politik är ett svek, för ni har inte presenterat några konkreta förslag under resans gång för alla de människor som har flyttat till Sverige eller som har flytt hit för att söka en framtid här, som skulle kunna hjälpa dem in i samhället via språket. Det enda ni har gjort är att bråka med oss och säga att vi är främlingsfientliga.

Vi tar de här frågorna på allvar, och vi tycker att de är väldigt viktiga. I Sverige är det ni som har stängt gränserna de senaste åtta åren, det är inte vi som har gjort det.

Anförande nr 133

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande! Åter talar ni bara om språket, både ni till höger och ni till vänster. Språket är viktigt, självklart är det det. Men nyckelfrågan är diskrimineringen. Största hindret är diskrimineringen på arbetsmarknaden.

Jag hade en kompis som bodde i Solna och hade studerat på KTH. Han sökte jobb men fick inte något här. Han flyttade till USA och kom tillbaka därifrån, och då fick han jobb på Ericsson. Nu bor han i Djursholm och har hög lön. Han sökte jobb i Sverige i tre år men var bara arbetslös. Han kunde språket.

Det är diskrimineringen som är viktigast, Malm. Du säger att språket är nyckelfrågan. Nej, så är det inte.

Anförande nr 134

F r e d r i k M a l m (fp): Jag säger att det är en rad olika orsaker. Det var inte jag som tog in språktestet i debatten från början. Jag talade om vikten av att människor ska kunna invandra till Sverige utan att dörren till det här landet är stängd. De ska

kunna bidra till att Sverige får en bra välfärd och god omsorg om våra gamla i framtiden.

Jag tycker att språket är centralt och jag står fast vid det. Det är också så att integration handlar om arbete för att få egen försörjning. Det handlar också om språket i vidare bemärkelse, nämligen förståelse för hela det svenska samhället, för hur det fungerar. Förmågan att vara med i en valrörelse och förstå det som sägs, möjligheten att på morgonen kunna läsa tidningen och känna sig hemma i det här samhället, känna delaktighet, känna att man har en plats här är vad det handlar om också. Därmed blir språket så oerhört centralt. Det får vi inte glömma.

Anförande nr 135

D i d a r S a m a l e t d i n (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Egentligen hade jag inte tänkt säga någonting i dag. Med tanke på min egen invandrarbakgrund är jag väldigt trött på den här debatten. Men under de sextio år som jag har bott i Sverige har jag varit först flykting, sedan utlänning, efter ett lagförslag blev jag invandrare, och nu är jag flykting igen.

Jag är integrerad, jag bidrar till mångfalden, jag diskrimineras och är inte social turist.

Alla dessa ord som jag har lyssnat till orkar jag inte höra på längre. Sluta med alla dessa etiketter och behandla invandrare, varifrån man än kommer, vilken färg vi än har!

Jag var mörk en gång i tiden, jag har lärt mig svenska, jag har gått i skola, jag har fått arbete. Sluta med alla etiketter på invandrare eller vad ni vill kalla dem, de nya människorna i det här landet. Det är människor som kommit hit för att stanna.

Här satsas miljarder på olika sysselsättningsinsatser och på allt annat som jag inte vet vad de kallas. Ge alla dessa miljarder till arbetsgivarna så att de slipper att betala så höga skatter och arbetsgivaravgifter och gör så att det blir obligatoriskt att alla som kommer nya till Sverige direkt får ett jobb efter sitt första år i sfi- undervisningen.

När vi kom för sextio år sedan – vi var många som kom under andra världskriget – vi började arbeta dagen efter ankomsten. Vi lärde oss svenska bland svenskar. Visst fanns det de som diskriminerade då också, men om man hela tiden späder på detta ord så tar folk till sig det och det leder till diskriminering.

Bort med alla etiketter! Vi som har en annan bakgrund vi vet, och vi vill och vi kan!

Anförande nr 136

B i r g i t t a H o l m (m): Jag säger den här meningen för tredje gången – tredje gången gillt. Lyssna noga: Vi moderater ser den iranske läkaren som bott i Sverige i femton år som individ och inte som iranier eller läkare.

Jag är så himla trött på majoriteten.

Jag har skrivit och skrivit och blir bara mer förvirrad. Ann-Marie Strömberg säger "vi får väl gå under", i ett försök att göra sig lustig över oss, förmodar jag. Men vilka är det som styr i Sverige och vilka är det som styr i Stockholm? Socialbidragen ökar, Stockholms ekonomi förblöder.

Ni bygger, säger ni. Vi har haft den debatten tidigare, man kan inte bo på ett papper, det är markanvisningar ni håller på med. Man kan inte bo på ett papper eller på ett förslag till beslut. Det är lägenheter, villor eller vad ni vill, som krävs. Jag fattar inte att ni kan vara så korkade som ni är.

Jag är ledsen att säga det, Teres, men jag har börjat fundera. Jag har försökt skriva ned det som du säger. "Arbete är en förutsättning för att integreras." Ja, det förstår jag, "integration handlar om att man får de förutsättningar man förtjänar". Man förtjänar att vara en fri individ, oavsett om man kommer från Töreboda, Borås, Paris, Australien eller månen.

Fria individer handlar det om, men ni fattar inte det. Det är förskräckligt. Synen på människan är förskräcklig och alla dessa projekt inom Kompetensfonden likaså. Alla dessa projekt skulle inte vara projekt utan ingå i den ordinarie verksamheten. Det är förskräckligt.

Jag upprepar åter: vi ser individer och möjligheter, inte grupp och problem som majoriteten. Vi ser etnisk mångfald som en möjlighet för ökad tillväxt och inte uteslutande som en socialpolitisk fråga. Vi moderater, och jag förmodar mina övriga kamrater på den borgerliga sidan, ser den iranske läkaren som bött i Sverige i femton år som individ och inte som iranier eller läkare.

Det som behövs är mångfald, förnyelse och utveckling, och därför behövs inget integrationsprogram eller någon integrationsmotion. Det är därför den här motionen som bara förvärrar segregationen ska avslås.

Anförande nr 137

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Individer ja, vi ser också individer och vi ser individer som har väldigt olika möjligheter och väldigt olika behov. Det kanske är rätt symtomatiskt att du upprepar att det är läkare som du talar om. Jag ser också andra grupper, jag ser i mitt yrke som socialarbetare, krigsskadade människor, analfabeter, människor som har väldigt svårt att omgående komma i arbete. Den bostadssegregation som finns gör det inte precis lättare.

Människor har olika förutsättningar, en del kan komma i gång snabbt och direkt, andra kan behöva hjälp och stöd. Det är så vi ser på det. Människor är olika, men ni ser bara dem som är starka.

När det gäller bostäder tar det liksom lite tid från det man fattar beslut om att det ska byggas till dess att husen är klara. Om det byggs för lite nu så faller det faktiskt tillbaka på er majoritet som planerade för lite, och ni planerade dessutom nästan uteslutande bostadsrätter och det har de nyanlända inte någon större glädje av.

Anförande nr 138

B i r g i t t a H o l m (m): Vi moderater ser vårdbiträden, hemsjukvårdspersonal, städare, affärsbiträden – vi ser människor oavsett vilka arbeten de har, oavsett var de befinner sig, oavsett om de sympatiserar med vänster eller höger, vi ser rik som fattig. De är individer och inte någon klump som kommer någon annanstans ifrån.

Det låter som om du kan och vet bäst bara för att du jobbar som socialsekreterare. Jag är moderat och distriktssköterska och min vardag är full av elände. Jag vet också vad jag pratar om. Jag tror att många vet vad de talar om, oavsett om de är börsmäklare, oavsett vad de jobbar med. Vi ser individer.

Anförande nr 139

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det börjar bli låg nivå i den här debatten, och till Birgitta kan jag först och främst säga att du nog får tvätta öronen. På apoteket längre upp på gatan finns det örontops att köpa.

Integration handlar om att bli behandlad med den respekt som man förtjänar som människa, precis så sade jag. Det handlar alltså om jämlikhet och mänskliga rättigheter.

Anförande nr 140

B i r g i t t a H o l m (m): Det är bra att vi har ett så kallat tjugofyrtimmars-apotek i närheten. Jag har dessutom en apoteksutbildning så jag vet ju hur man beter sig med örontops. Eftersom jag är distriktssköterska kan jag spola öronen också.

Det är väl bra att vi höjer debattnivån eftersom den är så låg. Det är ju bra, för dina tidigare inlägg har inte varit så lysande, men jag ser med tillförsikt fram emot morgondagens integrationsnämnd och beredning.

Anförande nr 141

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag blir verkligen förvånad när jag lyssnar på diskussionen i kväll. Man försöker blanda in alla möjliga och omöjliga frågor, en del har inte ens med integration att göra. Det börjar bli en riktig soppa nu.

En del talare försöker låtsas att det inte ens finns några problem, man ser människor som individer och man ser dem som en möjlighet och inte som problem. Jag säger att

om Mohammad söker 132 arbetstillfällen inte ens kallas till en intervju, vilka möjligheter har Mohammad då i detta land?

Man kan låtsas att det inte handlar om diskriminering, men sanningen är att det största problemet för oss som inte får arbeta i det här landet är diskriminering, det vet jag som har invandrarbakgrund och jag känner många som har invandrarbakgrund. Det finns andra problem. Jag kan inte säga att de inte finns, men diskriminering är det största problemet i dag till att folk med invandrarbakgrund inte kan få arbete i detta land.

Därför måste vi göra något åt diskrimineringen. Hur ska man kunna göra någonting åt diskrimineringen om man låtsas att det inte finns någon?

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 142

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Det är bra att borgarrådet Lindberg vet att det finns ett apotek här bredvid som är öppet. Det är nämligen mer än vad som finns på många ställen i ytterstaden. Samma sak gäller för Svensk kassaservice, barnläkarmottagningar och annan offentlig service som i dag försämras runt om i ytterstaden. Man kan fundera på vilken praktisk integration som Socialdemokraterna, som har ansvar på alla politiska nivåer, står för i de avseendena när det gäller offentlig service i ytterstaden. Detta var mer en randanmärkning.

Den här lite senkomna debatten om utbildningsfrågorna tycker jag däremot är mer spännande. Såvitt jag förstår är vi nämligen helt överens om sambandet mellan utbildning och arbetsliv inom sfi, och vi är numera också överens om antagningen till gymnasiet, och det är bra. Det har starkt stöd i den här rapporten som vi strax ska godkänna, såvitt jag förstår.

Det står nämligen i rapporten att utbildningsförvaltningen såvitt gäller antagnings-systemet till gymnasiet uppfattar det som vi införde som ett viktigt steg i arbetet med att bryta segregationen inom gymnasieskolan. Eleverna är inte längre instängda i de segregerade bostadsområdena när de ska välja till gymnasiet.

Beträffande sfi står det i vårt integrationsprogram, vars saga strax är all, att flyktingens utbildning, arbetslivserfarenheter och arbetslivsambitioner i högre utsträckning bör vara grunden för sfi-undervisning och praktik. Det är bra att vi är överens om det.

Nu är det er sak att visa att er modell för sfi, när ni har bestämt er för vilken det är, lyckas bättre än vår. I så fall kommer jag att gratulera er – den dagen –, men än så länge yrkar jag bifall till den moderata reservationen!

Anförande nr 143

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag kommer ihåg att diskussionerna om integrationen för några år sedan, det var 1998, mest handlade om assimilation. Det fölls inte så många ord om diskriminering.

När vi tar upp frågan offentligt nu är det andra partier som också diskuterar den saken, men ännu inte på allvar. Om man på allvar vill bekämpa diskriminering måste man komma in i strukturen och bekämpa detta.

Fredrik Malm i Folkpartiet förespråkar språkutbildning som den viktigaste frågan, vi säger att diskriminering är en nyckelfråga för integration. Fredrik Malm är medlem i ett parti som producerar ett förståelsemönster, ett språktest, som producerar en modell som leder till diskriminering. Jag förstår inte hur han bekämpar diskriminering på det sättet.

Du spelar ett dubbelspel, Fredrik. Du måste bekämpa frågan om språktest inom ditt parti eftersom språktestet skapar och producerar en modell som leder till diskriminering.

Anförande nr 144

F r e d r i k M a l m (fp): Herr ordförande! Det första som är väldigt viktigt att slå fast är att diskrimineringen på arbetsmarknaden är utbredd i dag. Den finns och det är väldigt viktigt att man går steg för steg. Man kan införa hårdare lagstiftning, man kan ha antidiskrimineringsklausuler och mycket annat. Vi är helt överens på den punkten.

Jag var på Angereds gymnasium i Göteborg för några veckor sedan. Där var det en tjej som kom fram till mig och sade: Om du kommer från Mellanöstern till Europa i dag då har du två val – antingen blir du arbetslös direkt eller så pluggar du först och blir arbetslös sedan. Jag frågade henne vad hon valde. Hon svarade: ”Jag pluggar först och sedan sticker jag till USA med min av svenska skattebetalare finansierade utbildning, därför att det är där som jag har möjligheter.”

Detta visar att diskriminering är en del av problemen med integrationen, det är en del. Men det finns också en rad andra orsaker till att människor står utanför arbetsmarknaden i dag.

Det skapas för få jobb för det finns för lite dynamik. Jobb skapas på marknader där utbud och efterfrågan möts. Ni har inte sagt ett ord om sänkta arbetsgivareavgifter till exempel vilket de här ungdomarna föreslår. Det är väldigt viktigt att se hela perspektivet.

Anförande nr 145

R e b w a r H a s s a n (mp): Tack, Fredrik. Du säger samma sak, nämligen att diskrimineringen är en viktig faktor. Jag vill bara säga samma sak. Det är en nyckelfråga.

Det är diskriminering, vilket du också påpekar, när en person från Mellanöstern utbildar sig i Sverige och sedan åker utomlands eftersom man inte får arbete här. Det handlar om diskriminering, och det är nyckelfrågan i integrationen. Vi får inte glömma detta.

Du är med i ett parti som producerar en struktur som diskriminerar invandrare som talar med brytning i Sverige.

Språket och arbetet är inte huvudfrågan i integrationen. Om en läkare kör taxi, så betyder det att han är integrerad i Sverige. Förra mandatperioden talade Högern alltid om detta, de stödde en sådan tanke.

Anförande nr 146

H a r d y H e d m a n (kd): Alla får väl ta sin del av ansvaret, men trots allt är det socialdemokratin som haft makten längst tid i Sverige.

Integration är något som tar tid. I senaste numret av Från Riksdag och Departement finns en tabell över invandrare i arbete som visar att Sverige är sämst, 53 procent av invandrarna är i arbete och 75 procent av de infödda. I andra ändan av tabellen visas något märkligt. I Italien har 83 procent av invandrarna jobb, medan det bara är 67 procent av de infödda som har det. Vi ska väl hamna någonstans däremellan.

Men det som jag har lite svårt att förstå är hur människor i ett liberalt parti som tror på individens förmåga kan tro att människor inte vill lära sig språket när de kommer till ett nytt land och att de inte fattar själva är det skulle vara bra för dem.

Det måste vara något annat som ligger bakom ert ställningstagande, och det är just de här faktorerna som gör att människor tänker: Varför ska jag lära mig svenska? Jag blir ju utestängd från arbetsmarknaden, jag har ju inte någon anledning att lära mig svenska. Det är ju just de faktorerna som vi måste komma åt.

Jag tror att en del av problemet inte är diskrimineringen från vanliga människor utan att det är den offentliga sektorns omhändertagandeperspektiv som har verkat diskriminerande. Arbetsförmedlingarna har ju under lång tid gjort det.

Det var en person i slutet av förra mandatperioden som var kock i ett annat land. Han behärskade väl fem språk, varav ett var kockarnas mästarspråk, franska. Men han fick inte stå till arbetsmarknadens förfogande eftersom han inte kunde svenska. Min kommentar till detta förhållande var att det inte är säkert att fläskfilén talade just svenska.

Det kanske är så att denna diskriminering trots allt börjar försvinna, men jag tror att vi måste studera den offentliga sektorn väldigt noga. Det finns väldigt många i den offentlig sektorn som tar hand om människor och säger att ett jobb inte är tillräckligt fint för en person, att folk bör utbilda sig lite grand och så vidare.

Vi måste också fortsätta att studera stadsplaneringen. Utanför Helsingfors finns ett intressant område som heter Käppilä. Där bodde bara arbetare en gång i tiden. Det var röda trähus av radhuskaraktär. I Stockholm hade vi i Norra Ängby villor som var självbyggda av arbetare. Båda de områdena har blivit integrerade därför att det var möjligt att göra det. Människor kunde uttrycka sin individualitet. I många av de här stora områdena i Sverige har man inte tillåtit människor att uttrycka sin individualitet. När vi föreslog en bostadsutställning i Tensta sade Svenska Bostäder till att börja med nej, de var absolut ovilliga att göra om lägenheter.

Nu hoppas jag att vi också kan finna att segregation kan vara både frivillig och ofrivillig, man kan välja att tillhöra en minoritet och man kan avsäga sig rätten till detta och det måste vi respektera.

Anförande nr 147

F r e d r i k M a l m (fp): Jag gissar att det är jag som är apostroferad när det talas om ett parti som utger sig för att vara liberalt. Det finns ett liberalt parti, och det är Folkpartiet, så jag tar mig friheten att gå i svaromål.

Det är givetvis inte så, och det har jag aldrig någonsin hävdat, att människor som kommer till Sverige från ett annat land inte vill lära sig språket. Däremot menar jag, och det kanske Hardy Hedman inte håller med om, att det kan vara ganska svårt för en människa att komma till Sverige när man har levt 20–30 år i ett annat land, i ett land som är sargat av krig och förtryck, i ett land där man inte fått någon utbildning. Då kanske man har en helt annan kulturgeografisk och språkgeografisk härkomst än just den svenska. Att komma till Sverige och lära sig språket kräver väldigt stora insatser. Det krävs ett väldigt stort engagemang från vårt land.

Det är det som vi vill rikta fokus på. Vi har i dag väldigt stora problem – men det är inte något specifikt problem – i praktiken har varenda storstad i Europa med över 1 miljon invånare problem med förorter där människor saknar språkkunskaper och där människor har svårt att komma in i samhället.

Anförande nr 148

O r d f ö r a n d e n : Vi lär inte lösa den här frågan även om vi talar längre än tilldelad taletid.

Anförande nr 149

H a r d y H e d m a n (kd): Du håller i svansen och viftar på hunden, som man säger. Du inser inte att det är just det som är problemet, att det finns sådana förorter

där det finns människor som inte behöver kunna svenska – eller danska i Danmark för den delen. Danska LO har uttryckt detta väldigt bra: Danska lär man sig inte bäst vid skolbänken, man lär sig det på arbetsplatsen.

Det är detta som vi måste ta itu med.

Anförande nr 150

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande! Jag vill gärna sammanfatta synen på det problem som vi diskuterar. Jag tycker jag att det bottnar i synsättet också. Här har diskuterats diskriminering och olika förutsättningar och så vidare. Jag behöver inte gå in på det, jag håller med om allt som har sagts här.

Men jag tror också att synsättet är viktig. Jag menar att Socialdemokraterna och deras allierade ställer frågan till individen: vilket problem har du?

Vi på vår sida ställer i stället frågan: Vad kan du göra? Här har du förutsättningarna, vad kan du då göra?

Utifrån mina erfarenheter av 24 år i Sverige tycker jag att de två synsätten har präglat samhället. Jag menar att till och med de ansvariga, det största partiet och dess allierade, har bidragit till att invandrarnas situation är sådan som den är. Trots att man satsat otroligt mycket pengar i Sverige i jämförelse med Norden i övrigt och övriga europeiska länder på olika projekt etcetera så har det i verkligheten ändå inte inneburit att vi är bättre än andra länder. Hardy Hedman läste upp statistik som visar hurdant läget är i till exempel Italien.

Jag menar att det är precis där problemet ligger – medan vi problematiserar i generaliserar just invandrarna i stort växer en del ungdomar upp och har faktiskt inte något annat land än Sverige som referensram – men ändå känner de sig utanför.

De kan inte språket, de har inte något yrke, de har dåliga utbildningar. Skå-Gustaf kallade det för det sociala arvet. Det sociala arvet växer i grupperna. Därför är det oerhört viktigt att de som är ansvariga bryter det sociala arvet just genom att faktiskt ge utbildning till människorna och inte minst frihet genom självförsörjning. Där ligger nyckeln.

Jag tycker att de två grundläggande mänskliga rättigheterna är att ha utbildning och kunna leva i ett samhälle och vara fri och inte vara beroende av någon annan för att få sin försörjning. Det är det problemet som vi måste ägna oss åt.

Det har hela tiden talats om att generalisering och andra faktorer har legat till grunden för den sociala problematiken och har gett en bild av samhället. Företagare vågar inte anställa folk utifrån den bild som ges av invandrare som problem.

Om du ställer en fråga till en vanlig svensk om vad som menas med invandrare så kan de nämna femtio, hundra problem, men de kommer inte att nämna något positivt

med invandringen. Därför menar jag att Socialdemokraterna och även deras allierade har ansvaret för bilden av invandrare. Jag tycker att det är dags att alla tar ansvar och gör något åt situationen.

Anförande nr 151

F r e d r i k M a l m (fp): Herr ordförande! Först trodde jag att Hardy Hedman från Kristdemokraterna menade att protest var fel i sak, men sedan förstod jag att han menade något annat när Hardy sade att det är så i det svenska samhället det man inte behöver lära sig språket. Jag gissar att han talar om geografiska områden.

Så är det förstås, vilket jag också påpekade. Segregationen kan vara självvald eller inte alltid vara något negativt. Givetvis är det så. Givetvis kan man välja att bosätta sig i ett område där man har människor från sin etniska grupp, och man kan vara jättetrygg med det och ha ett arbete och så vidare.

I till exempel det amerikanska samhället fungerar detta hyggligt. Det finns ungefär en miljon kubaner i Florida, i Lilla Havanna, som har flytt från Castro. Det finns väldigt många chassidjudar i Brooklyn som talar jiddisch och många *hispanics* som klarar sig bra. Det finns Chinatown och så vidare.

I ett samhälle som det svenska har vi ganska lite pluralism egentligen, ganska liten erfarenhet av invandring från alla världens hörn – vi har haft det bra några decennier. Sverige har liten rörlighet på arbetsmarknaden och en omfattande diskriminering, vilket den här debatten har vittnat om. Sverige har världens högsta skatter på låg- och medelinkomsttagare, men väldigt omfattande regleringar för nyföretagande och så vidare. Sverige har arbetsgivareavgifter som är väldigt höga. I den svenska samhällsmodellen blir det livsfarligt att säga att det i vissa områden inte är viktigt att folk lär dig svenska språket.

Människor blir fast i det som sociologer, statsvetare och psykologer kallar för *group closure*, det vill säga att man blir fast i sin grupp och inte kan ta sig ur den. Man får stämpeln i Sverige att man är iranier, medan man själv vill ha identiteten tandläkare, student eller liberal eller socialist eller kristdemokrat. Därmed kan man inte ta sig ur den kontext som man har blivit placerad i.

Om vi studerar förorterna i Sverige så ser vi inte den gulliga idyll som ungdomarna själva har valt att växa upp i, att leva hela sitt liv i utan andra möjligheter. Där finns unga människor och äldre människor som kanske vill byta miljö, som vill ha ett jobb, som vill ta sig in i vårt samhälle. I det perspektivet blir språket väldigt viktigt, det blir en brygga in på arbetsmarknaden, in i samhället.

Vi kommer inte ifrån att den svenska strukturen inte medger din politik. Jag håller med om att den är väldigt godhjärtad, men i det svenska samhället i dag blir den politiken naiv, tycker jag.

Anförande nr 152

H a r d y H e d m a n (kd): Jag bara påpekade att det är lättköpt att låtsas att ett språktest ska lösa de långsiktiga integrationsproblemen som beror på att vi har planerat samhället fel. Det är det det handlar om.

Du säger att det finns massor av sådana områden i Europa. Javisst. Det har kunnat bli status att bo i Norra Ängby, men det kommer aldrig att bli status att bo i Alby, för att ta ett exempel. Det beror på det sätt på vilket det området är byggt, infrastrukturen och så vidare. Därför kan vi göra hur många språkinsatser som helst och de människor som lyckas flyttar ifrån området och så flyttar det in andra som kan språket ännu sämre.

Så kommer det att fungera i generation efter generation om vi inte vill göra något åt dessa stora bostadsområden som är felplanerade från början.

Anförande nr 153

F r e d r i k M a l m (fp): Nu är det ingen som har sagt att ett språktest är någon form av mirakelkur för att lösa segregationsproblemen i Sverige – det var väl punkt 37 i Folkpartiets integrationspolitiska rapport som omfattade 50 punkter, däribland, jobbgaranti, sänkta arbetsgivareavgifter, betygsintagning till gymnasiet.

Det ska vara lättare att flytta till Sverige så att man inte behöver Peter Ijeh, Alfonso Alvez eller Paulinho Guára utan kan heta något helt annat men komma från samma länder. Våra förslag innebar en rad olika saker eftersom vi ville ta ett samlat grepp om den här problematiken.

Det finns de som tycker att vissa frågor är mer intressanta att diskutera än andra. Vi valde att försöka ta ett helhetsgrepp, men jag har än så länge inte sett ditt parti göra det, tyvärr.

*§ 26 Förlängd borgensförbindelse för Farsta ishall
Ansökan från FOC Farsta (utl. 2004:47)*

Anförande nr 154

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det här handlar om en ansökan om att få en borgensförbindelse förlängd för ett borgenslån som har beviljats 1988 och som löper på tio år. Det här borgenslånet har amorterats av väldigt bra och det återstår nu en miljon i skuld.

Staden beviljar borgensåtaganden i undantagsfall till organisationer och företag som inte ägs av staden. Att i det här fallet frånga den mycket restriktiva syn som vi har på att bevilja borgen och att förlänga ett redan beviljat borgensåtagande är inte rätt enligt vår uppfattning. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 155

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Att staden har en restriktiv borgenspolitik är helt i sin ordning, det tycker vi också, men vi har tidigare här i kväll talat om diskriminering och det är detta jag vill betona i det här förslaget till beslut.

Staden diskriminerar de mindre klubbarna och stöder de större. Förra året ansökte Stureby Sportklubb om borgen för ett lån på 600 000 och fick avslag, medan staden utan att blinka förlängde ett borgensåtagande för Hammarby IF på 2,5 miljoner kronor. Det är i det perspektivet som vi kristdemokrater tillstyrker FOC Farstas önskan om förlängt borgensåtagande. Vi har alltså inget att invända mot en restriktivitet i borgensåtagandena i staden, men vi reagerar mot att de små klubbarna diskrimineras i förhållande till de stora som ändå har mycket mer pengar att röra sig med.

Det intressanta är att majoriteten i så många olika sammanhang påtalar vikten av att just stödja mindre föreningarna som inte har de möjligheter som de stora klubbarna har. Därför förväntar vi oss att majoriteten i det sammanhanget ska visa i handling det den så ofta säger i ord i olika sammanhang.

Anförande nr 156

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Vi i Miljöpartiet tycker att det är bra att den här möjligheten att i undantagsfall ingå borgensförbindelse finns för vissa verksamheter utanför stadens egen verksamhet. Vi tycker också att det är viktigt att ha en restriktiv hållning.

I det här fallet tycker vi inte att staden ska ge ett förlängt borgensåtagande. Vi bifaller kommunstyrelsens hemställan!

§ 27 Konstgräsplan i Vasaparken (utl. 2004:48)

Anförande nr 157

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Detta ärende handlar om anläggandet av en konstgräsplan i Vasaparken, det är väl viktigt att även säga att det kommer att bli konstis i Vasaparken på samma område.

Det här konstgräset är viktigt eftersom det befrämjar spontanidrott och därmed det folkhälsoarbete som vi väl alla har insett är viktigt att bedriva.

Satsningen 5 miljoner kronor tas ur stadens budgetpost för investeringar och reinvesteringar. Vi satsar 500 miljoner kronor på idrottsanläggningarna i staden.

Stockholms barn får inte spela på gräs eftersom gräset inte klarar det slitage som blir följden. Stockholms barn har fått vänja sig vid att spela på grusplaner, som väldigt ofta dessutom är dammiga och som dessutom leder till ett ganska stort ansvar för skötseln med sladdning och kritning och så vidare.

Därför är möjligheten till konstgräs fantastisk för möjligheten att i mycket större omfattning utöva sin bollsport.

Det har också höjts röster från människor som är oroliga för vad konstgräset egentligen innehåller. Jag vill gärna påpeka här i dag att stadens idrottsförvaltning har tagit vara på all tillgänglig kunskap när det gäller att upphandla miljövänliga alternativ och de gör också miljökonsekvensbeskrivningar och kontrollerar vad som lakas ur konstgräset.

Förvaltningen kommer att begära varudeklarationer och analyser och miljöförvaltningen avgör så småningom ifall uppnådda värden kan godtas i respektive område där man kommer att anlägga sådana här konstgräsplaner.

Det är oerhört glädjande att vi nu får konstgräs mitt i staden till glädje för många barn i hela Stockholms innerstad. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 158

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är väldigt bra att denna upprustning kommer till stånd. Vasaparken behöver verkligen en omfattande upprustning. Ärendet om konstgräs berör bara en liten del av upprustningen. Det handlar om att hela parken rustas upp med nya planteringar, ny lekplats. Det behövs en totalgenomgång av parken avseende både dess funktion och utformning så att det verkligen blir en bra stadspark där det dessutom nu kommer att finnas möjlighet för all den idrottsutövning som ändå sker.

Jag tror att det här kommer att vara en mycket efterlängtd upprustning som kommer att bli till stor glädje för många stockholmare.

På torsdag kommer stadsdelsnämnden att få mer information om projektet, hur det ligger till och hur vi går vidare.

Det som inte framgår av det här ärendet och som hänger lite i luften, men som borgarrådet ändå berörde, är frågan om konstfrusen isbana. Det är väldigt bra att det också blir en sådan, men den fråga i det sammanhanget som inte är besvarad och som det faktiskt har varit diskussion om är vem som ska stå för driften. Om det är stadsdelsnämnden som ska stå för driften, kommer då stadsdelsnämnden att få ökade resurser för att ha råd med detta och i så fall med hur mycket?

Anförande nr 159

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är ett glädjande ärende. Det är bra att vi får konstgräs i Vasaparken och att den välbehövliga upprustningen av parken kommer till stånd.

Men det som har varit något märkligt med det här ärendet hela tiden är ju att Norrmalms stadsdelsnämnd enigt har förordat anläggandet av en konstfrusen isbana framför konstgräs till att börja med. Nu väljer majoriteten att inledningsvis gå emot en enig stadsdelsnämnd, vilket jag också påpekade i idrottsnämnden i maj förra året.

Det är glädjande att gatu- och fastighetsnämnden vid februarisammanträdet tillstyrkte att Vasaparken även skulle få en konstfrusen isbana, men ärendet är något märkligt från början till slut.

Anförande nr 160

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag tycker att Caroline har tolkat stadsdelsnämnden något fel. Stadsdelsnämnden vill framför allt ha en fungerande gräsplan, alltså gräs som fungerar. Tyvärr verkar det enda som fungerar vara konstgräs. Det är bara konstgräs som klarar av det hårda slitaget. Stadsdelsnämnden har väldigt gärna velat ha en isbana också, men den vill ha finansieringen säkrad innan de begär en sådan.

Anförande nr 161

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Nu är vi ändå trots allt i den lyckliga omständigheten att vi kommer att få både en isbana och en konstgräsplan. Låt oss för allt i världen glädjas åt detta!

Investeringen för isbanan klarar alltså gatu- och fastighetskontoret och driften står stadsdelsnämnden för, enligt uppgift.

Anförande nr 162

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag tyckte att jag uttryckte att denna nödvändiga upprustning kommer att bli till mycket stor glädje för många stockholmare. Den är väldigt välkommen.

Frågan gäller driften för isbanan. Du säger att stadsdelsnämnden ska stå för driften. Kommer stadsdelsnämnden då att få ökade resurser för detta underhåll? Det är ju det som diskussionen har gällt.

Om inte stadsdelsnämnden får mer pengar till driften så kommer i alla fall jag föreslå att man lägger ned Kungsträdgårdens isbana!

Anförande nr 163

M a t s G N i l s s o n (m): Herr ordförande! Jag får väl börja med att också jag resa några frågetecken kring finansieringen – det är lite oklart när man läser ärendet. Inte för att jag vill gnälla om det, men det är viktigt inför framtiden vad en stadsdelsnämnd ska bekosta och inte ska bekosta.

Jag tänker inte gnälla över huvud taget, jag tycker det här är ett kanonbra ärende om någonting som vi verkligen behöver. Konstgräs ökar stryktåligheten och går att använda mycket mer än naturgräs, och det är vad vi behöver framför allt i innerstaden, där vi har och kommer att få svårt att få till öppna idrottsytor. Det här är ett ekonomiskt mycket bra sätt att hjälpa både spontan- och ungdoms- och barnidrott.

Anförande nr 164

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är precis som Caroline Lundbom och Anders säger, vi har försökt driva frågan om en konstfrusen isbana i Vasaparken ganska länge.

En enig Norrmalms stadsdelsnämnd har önskat det. Sedan har den eniga nämndens olika partikolleger i gatu- och fastighetsnämnden och andra nämnder, alla utom Folkpartiets som ståndaktigt som en åsna envist har hävdatt att det är en konstfrusen isbana som ska till. Nu har vi den, och jag är jätteglad över det. Men som Anders säger har vi på Norrmalmsnämndens sammanträde sagt att vi inte klarar av att ta större underskott för driften av isbanorna, utan ska vi nu stå för Kungsträdgårdens isbana och för den här, så prioriterar vi Vasaparken. Det har vi varit ense om.

§ 32 Motion om Högdalstoppen (1998:36)

Motion om omvandling av Högdalstoppen till ett attraktivt grönområde med platser för fågelskådning (2001:53) (utl. 2004:14)

Anförande nr 165

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Jag måste säga att det känns underbart härligt att få stå här som motionär till en motion som jag har väntat i sex år på att få behandlad. Äntligen är den på bordet i dag, och det känns mycket bra.

Som lokalpatriot och boende i detta område sedan över 20 år – jag har bott i Rågsved i 18 år och i Högdalen under ett antal år – med en fantastiskt underbar utsikt mot sopförbränningsanläggningen, måste jag säga att det ska bli kul att få se de förändringar som vi har lyft fram i motionen. Äntligen får vi i gång en diskussion om förslagen om hur detta område ska förädlas.

När jag skrev motionen, var det i ett läge när vi i fullmäktigesalen diskuterade vad vi skulle göra av Södra Länkens sprängmassor och det pågick livliga diskussioner om vilket upplagsområde som skulle användas. Det var faktiskt på väg att bli så att hela lasten av bergmassor skulle läggas vid Högdalstoppen, och då hade man nog fortsatt att lägga sten på sten till topparna. Det hade blivit häftiga skidbackar – men en oerhört stor miljöpåverkan. Samtidigt diskuterades avfallsanläggningen, som nu finns på plats. Man diskuterade även att lägga en helikopterlandningsplats där ute. Då kände jag, och flera med mig, att någon gräns måste det finnas för hur mycket ett område kan klara av i fråga om olika sorters verksamhet.

Högdalstoppen är ett område som förutom sopförbränning och avfallshanteringen även inrymmer en mängd kulturvärden, men också möjligheter till fritidsaktiviteter. Under årens lopp har där funnits skidbackar, slalomanläggning, rodelbanor och annat, men det har förfallit och försvunnit av olika skäl.

Jag tycker det är dags att verkligen ta sig en genomfunderare på hur området ska utvecklas. Det skulle kunna bli en riktig resurs för hela Stockholm när det gäller exempelvis vinteridrott.

I dag används området på olika sätt, dels av den tunga industrin men också av de människor som bor i hela söderort. Man går på promenader, man åker pulka på vintrarna, man rastar sina hundar, man ägnar sig åt fågelskådning och gör en mängd andra saker. Jag tror att det skulle bli ett lyft för hela södra Stockholm om man verkligen inbjöd medborgarna till ett samtal och en dialog om hur man ska göra med detta område.

Vi kommer att bygga bostäder i söderförort också. Därför är det än viktigare att redan i det här läget fundera på hur man ska utforma bostadsbebyggelsen och eventuellt nya vägar i förhållande till Högdalstoppen och sjön Magelungen för att olika intressen inte ska krocka ytterligare.

Så tack, Py Börjeson, för att det äntligen kom ett svar på motionen!

Anförande nr 166

Borgarrådet **G u n n a r s s o n** (mp): Ordförande, ledamöter! Jag får väl förena mig i detta tack, men inte för egen del utan för min partikamrat Yildiz Kafkas, vars motion också har legat här i fullmäktige i tre år ungefär. Det är ju väldigt bra att man nu kan använda någonting som tidigare har utnyttjats som deponi till någonting som kan bli till värde för stockholmarna.

Jag ska inte bli så långgrandig, men det Yildiz Kafkas har tagit upp i sin motion är just att man ska kunna omvandla den här deponin till några natursköna toppar för friluftsliv och fågelskådning och att den biologiska mångfalden ska kunna utvecklas. Det är ju ett område som har ett antal unika arter, som bland annat nedtecknas i Artarken. Det är väldigt bra att vi kan använda det området.

Ytterligare en sak som är viktig att peka på är att området förenar den södra gröna kilen med de andra grönområdena ned mot Haninge och Huddinge. Det är just en sådan viktig länk i den gröna kedjan som vi behöver ha i Stockholmsområdet, så det är väldigt bra att vi nu kan gå vidare med det här.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 167

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Som båda borgarråden har påpekat är det här en fråga som har varit aktuell länge och många gånger i olika sammanhang. Jag delar förhoppningarna om att det den här gången kommer att komma till ett bra beslut och en bra planering för Högdalstopparna.

Men det finns några saker som är viktiga att komma ihåg, och det är dem som vi har påpekat i det särskilda yttrandet i borgarrådsberedningen. Det är viktigt att man i planeringen tar hänsyn dels till eventuella förändringar av dragningen av de stora trafiklederna i området, framför allt Magelungsvägen och Örbyleden, som är de två stora trafiklederna som går parallellt genom området, dels också till befintlig industriverksamhet – inte bara avfallsanläggningen, det finns ju rätt mycket annan industriverksamhet i området också.

Jag vill bara påminna om det, så att inte de synpunkterna glöms bort i den framtida hanteringen.

Anförande nr 168

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Leif Rönngrens motion är sex år gammal; Yildiz Kafkas motion med tre år på nacken är något mer recent. Borgarrådet Rönngren betonar områdets potential som

aktivitetscentrum sommar- och vintertid. Yildiz Kafkas lyfter fram de höga naturvärdena.

Topparna utgör en del av den södra grönkilen, Hanvedskilen, och är viktiga för den stora mängd flyttfåglar som rastar här och för det stora antalet hotade och rara arter som har identifierats i området. De olika remissinstanserna betonar områdets frilufts- och naturkvaliteter.

Jag ser väl med lite mera tvekan på den extensiva utbyggnad som Rönngrens alla förslag kunde innebära – fåglarna skulle nog knappt våga landa på topparna! Men idén med en arbetsgrupp som ser till helheten och arbetar med ett grönt idéförslag, där även stadens näraliggande verksamheter beaktas och vägs in, är mycket bra. Borgarrådets svar är mycket bra.

Jag vill peka på att remissinstanserna i sina svar bra belyser det värdefulla med friluftsaktiviteter. Fågelskådning, naturundervisning, promenader – det finns många bra aktiviteter som inte behöver vara anläggningsbundna. Jag tycker det är viktigt att lyfta fram just friluftsaspekterna.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 169

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande, ledamöter! Vi från Kristdemokraterna tycker också att det här är en bra idé, och det är bra att det har kommit fram ett underlag som har lett till det här förslaget om Högdalstoppen. Det som står i utlåtandet om att berörda stadsdelar ska involveras i utvecklingsarbetet och i arbetsgruppen är väldigt bra. Att funktionshindrade ska ha tillgång till området är också någonting som egentligen borde vara en självklarhet, men det är bra att det lyfts fram i utlåtandet, liksom att tryggheten i området ska öka.

Det finns i dag ett grönt idéförslag, som Farsta stadsdelsnämnd och miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit fram. Det bör användas i syfte att lyfta de biologiska värden som finns att bevara i området.

Det enda aber som finns i utlåtandet är väl kostnaderna för projektet och vad kostnaderna kan bli för berörda stadsdelsnämnder. Det kanske majoriteten bör titta närmare på.

Det är också viktigt vad som lyfts av m, fp och kd i det särskilda uttalandet, nämligen om dragningen av Magelungsvägen och Örbyleden samt att man ska ta hänsyn till de näraliggande verksamheterna såsom avfallshanteringen.

I övrigt yrkar jag också bifall till KS förslag.

Anförande nr 170

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Leif Rönngren har väntat sex år, sade han. 1998–2004 – ja, det blir ju sex år. Och vad har han då väntat på? Jo, att en utredningsgrupp ska tillsättas som ska vara klar med ett material före utgången av året. Det är väl bra att det blir ett besked, så att det inte tar ytterligare sex år innan det kommer fram någonting positivt av det hela. Det finns ju inte en kotte som tycker annat, vi är alla överens om projektet. Det är bara att gå dit och titta hur det ser ut. I dag ser det lite bättre ut, men det kan bli väldigt bra när området blir klart.

Jag vill ändå passa på och påminna om det arbete som gatu- och fastighetskontoret gör i Vision Söderort med dragningarna av Magelungsvägen och Örbyleden. Om vi ska få plats med fler bostäder i området får man inte glömma bort detta.

I övrigt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 171

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det var ju väldigt sympatiskt att höra alla positiva yttranden om arbetet med Högdalstopparna, och egentligen skulle jag i mitt anförande bara behöva sammanfatta vad ni andra har sagt.

Högdalstopparna är viktiga. De har utomordentliga kvaliteter ur både natur- och rekreationssynpunkt, och det finns goda förutsättningar att utveckla området.

Precis som ni har sagt är det ju också så att flera projekt redan drivs inom stadens nämnder som ligger i linje med förslagen i motionerna, men man behöver ta ett samlat grepp över området – och, som ni sade, gärna skyndsamt.

Det är också viktigt att få en dialog med medborgarna i de berörda stadsdelarna, främst kanske Vantör, Farsta och Enskede-Årsta. De har också visat ett stort engagemang i frågan om Högdalstopparnas framtid.

Det är viktigt att områdets kvaliteter kan upplevas av funktionshindrade, och därför bör tillgänglighetsfrågorna uppmärksammas i det fortsatta arbetet.

Dessutom, som Cecilia Brinck var inne på, måste staden i utvecklingen av området och rekreationsvärdena också ta hänsyn till näraliggande verksamheter med vitala funktioner för stadens tekniska försörjning när det gäller avfallshanteringen och fjärrvärmeverket, och likaså olika vägdragningar.

Men jag ser också väldigt spännande aktiviteter på Högdalstopparna: vintersport, friluftaktiviteter, motionsspår, utsiktsplats och så vidare – det är ju en fantastisk utsikt där uppifrån!

Vi anser med detta motionerna besvarade. KS tillsätter en arbetsgrupp för att utreda den fortsatta användningen av topparna. Får jag då säga att det kanske är en rätt bra födelsedagspresent till Leif Rönngren, efter sex år – gratulerar!

Anförande nr 172

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Herr ordförande! Jag vill falla in i den allmänna jubel- och glädjekören och säga att också vi i Vänsterpartiet naturligtvis vill bifalla kommunstyrelsens förslag.

Det är ju nämligen så att när man åker förbi området i dag så ser det risigt och förfallet ut, och det är snudd på skandal att det har fått förfalla så som det har gjort. Därför är det med glädje man ser fram mot att en arbetsgrupp skyndsamt kommer med förslag på hur det ska se ut och vad vi stockholmare kan förvänta oss att få ut av anläggningen, och att man sedan sätter i gång och förverkligar detta förslag.

Till den delen får jag säga: Den som väntar på något gott väntar aldrig för länge.
Tack!

*§ 33 Motion om oberoende institut för kvalitetsgranskning av Stockholms skolor
(2003:15) (utl. 2003:170)*

Anförande nr 173

Ulla Hamiltson (m): Herr ordförande! Det här tycker jag är en väldigt viktig motion, och jag är lite ledsen över att den inte har blivit bättre bemött än vad som är fallet. Jag vill ändå tacka för svaret.

Numera verkar vi vara ganska överens om i den här lokalen att det är väldigt bra med valfrihet och att man har möjlighet att välja skola. Vi får nu ha kvar betygsintagningen. Då känns det konstigt att man inte från alla politiska partiers håll kämpar för att man som konsument på skolområdet inte ska ha samma möjligheter som man har på många andra områden i Sverige, det vill säga möjlighet att få en granskning av de tjänster som finns och därmed också möjlighet att få ett så bra beslutsunderlag som möjligt för att kunna välja den skola som passar allra bäst för de specifika behov den enskilde individen har.

Det är ju precis detta som är tanken med ett sådant här oberoende kvalitetsgranskningsinstitut, att man utifrån vissa specifika kriterier och framför allt utifrån de mål och viljeinriktningar som de enskilda skolorna har satt upp kan göra en utvärdering av hur de lyckas med att uppnå sina mål. Därmed skulle jag som konsument få möjlighet att välja den skola som är duktigast på att till exempel höja DAMP-barnens kunskapsnivå, eller vad det nu än är för profil man har valt att utgå ifrån.

Jag saknar det här över huvud taget i Sverige i dag. I och för sig har regeringen sedan drygt ett år tillbaka delat på Skolverket, men det är en märklig konstruktion – en offentlig myndighet ska alltså granska en annan offentlig myndighet. Det blir ju följden, eftersom det ena är ett skolutvecklingsverk och det andra är ett verk som ska granska resultaten i skolan. Om skolutvecklingsverket lyckas bra, kommer de sakerna att implementeras i skolorna, och sedan kommer Skolverket och utvärderar om man har lyckats bra.

Egentligen är det en lika märklig konstruktion med stadens skolinspektörer. Trots allt är det ju så att staden är huvudman för skolverksamheten, och att då ha egna inspektörer är visserligen bra, men det är ändå inte en fullt ut fristående position i förhållande till de skolor som ska granskas.

Dessutom tror jag att ett oberoende kvalitetsgranskningsinstitut skulle skapa en mer oväldig granskning av både kommunala skolor och friskolor. Det skulle vara väldigt bra för Stockholms stad, och det skulle utveckla skolverksamheten på ett positivt sätt.

Därför, herr ordförande, yrkar jag bifall till den av mig och Mikael Söderlund inlämnade motionen.

Anförande nr 174

Borgarrådet Nilsson (s): Får jag börja med att säga, Ulla, att du och jag är överens på två viktiga punkter. Det första är att det är oerhört viktigt med en kvalitetsgranskning av alla skolor, oavsett om de är enskilt drivna eller kommunala. Det är nämligen ett av de viktigaste instrumenten för kvalitetsutveckling. Det andra är att vi ska ha likvärdig och fullvärdig information som går ut till föräldrar och elever när man ska välja skola. Det är vi överens om. Däremot går åsikterna isär om man ska införa ytterligare byråkratiska organ för att uppnå detta.

Vi har i dag ett mycket omfattande system för kvalitetsgranskning av våra skolor.

För det första har vi numera en statlig skolinspektion, som inte längre bara omfattar de enskild drivna skolorna utan också de kommunalt drivna skolorna. Det är oberoende av de olika huvudmännen och utgår från de nationella mål som är uppsatta för skolan. Det har precis den funktion som du och Mikael efterlyser i er motion.

För det andra har vi instrument som har att göra med de kvalitetsredovisningar som skolorna ska lämna ifrån sig varje år, inklusive nyckeltal av olika slag. Kvalitetsredovisningarna håller på att bli bättre och bättre, också som instrument för att jämföra skolor emellan.

För det tredje har vi kommunala skolinspektörer här i Stockholm. Under tidigare mandatperioder var det inte obligatoriskt att de besökte de enskilt drivna skolorna. Nu har jag uppfattat en ändring därvidlag, vi är numera alla överens om att det kommunala inspektörsväsendet ska besöka de enskilt drivna skolorna.

Jag har aldrig hört någon ifrågasätta skolinspektörernas integritet. Jag träffade i dag en referensgrupp för fristående skolor, som hälsade de kommunala skolinspektörerna med glädje. Däremot är det viktigt att separera deras arbete från utförarsidan av utbildningsnämnden. Det har varit så i tidigare organisation, och det kommer att ytterligare förstärkas i den omorganisation som vi genomför nu.

Likaså menar jag att de fristående skolorna också ska omfattas av olika typer av brukarundersökningar. Jag tycker att det är ett problem i dag, att vi inte har en fullt likvärdig information som går ut till föräldrarna, till exempel i broschyren Att välja skola. Bristerna har varit att några fristående skolor inte har deltagit i kvalitetsuppföljningsarbetet. Jag vill naturligtvis ha inspektörsrapporter som är utformade på ett likvärdigt sätt oavsett om skolan är kommunalt eller enskilt driven. Jag har hittills aldrig hört någon som är verksam i skolsektorn ifrågasätta att våra skolinspektörer i Stockholm inte skulle vara neutrala i förhållande till driftformen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 175

U l l a H a m i l t o n (m): Jag tycker faktiskt att det är en väldig skillnad om man har en oberoende kvalitetsgranskning som är utanför stadens hank och stör, för det ger en helt annan integritet. Man behöver inte kritisera skolinspektörerna för det, men man kan ju dra paralleller med andra verksamhetsformer. Om andra tjänsteföretag, till exempel ett välkänt försäkringsbolag skulle ha sett till att ha en egen intern granskning så skulle det inte ha uppfattats som lika oberoende som när det är en extern granskare som ser över verksamheten och även jämför med andra. Det är en viktig princip.

En annan sak, som jag tror är skillnaden mellan vad Erik Nilsson tänker på och vad jag tänker på, är att jag har i mycket ett kund- och konsumentperspektiv, medan Erik Nilsson mera har ett internt skolutvecklings- och skolorganisationsperspektiv på kvalitetsgranskningsfrågorna. Jag tycker att det är viktigt att stärka kundvalet i det här sammanhanget, och det är jag övertygad om att en oberoende kvalitetsgranskning skulle leda till.

Anförande nr 176

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag har det enkla perspektivet, att jag tror att "kunderna" som du väljer att kalla dem, alltså föräldrar och elever, är oerhört intresserade av att ha en inspektion som följer upp i förhållande till de mål som finns för skolan. Jag tror att man vill ha en hårdför sådan granskning när man gör valet, inte en granskning utifrån marknadsföringen, om man tycker att det verkar kul eller så. Man vill veta om detta är en skola som jobbar gentemot och når de nationella målen för skolan.

Du säger att du vill ha ett institut som är fristående från politiken. Vad menar du då? Är det fristående från offentliga resurser? I sådana fall finns det väl inget som hindrar – men är det då ett företag som ska sätta upp detta institut, och vem är det i sådana fall som ska finansiera denna granskning?

I dag har vi ett skolverk som inte på något sätt är konkurrenter, som du säger, eller utförare av någon utbildning. Det har den övergripande rollen för granskning av både kommunalt drivna och enskilt drivna verksamheter.

Anförande nr 177

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Erik Nilsson får det att framstå som om det vore fristående skolor som inte följs upp i Sverige medan de kommunala följs upp något alldeles enormt. Får jag bara påminna om att i verkligheten är det faktiskt precis tvärtom. Skolverkets hela uppföljningsorganisation är inriktad på att förfölja fristående skolor. Det har aldrig hänt i svensk historia att en kommunal skola har underkänts. När fristående skolor underkänns, tror alla här inne på att det beror på att fristående skolor alltid är sämre? Nej, det beror på att kommunala skolor inte granskas.

Låt mig nämna ett enda ord för er: Knutbyskolan. Kommer ni ihåg den skolan på Uppsalaslätten, där tragiska händelser inträffade? Plötsligt uppdagades det i vintras att det hade försiggått en hel del fuffens, man hade bland annat slagit barn. Det var en kommunal skola.

Jag ställer frågan: Vad hade hänt, om denna skola hade varit fristående? Den hade varit stängd i dag, Skolverket hade dragit in tillståndet. Men nu är den kommunal, och då säger man bara att det får kommunen fixa, det är inga problem, och man gör ingenting.

Det är de fristående skolorna som granskas i Sverige. Jag tycker det är bra, man ska ha tummen i ögat på skolor. Det är bara det att det sker med fristående skolor men inte kommunala. Vi borde ha samma tumme i ögat på de kommunala skolorna i Sverige som redan finns på de fristående.

Erik Nilssons alla åtgärder talar om att nu måste man skärpa tillsynen av de fristående skolorna – när all erfarenhet säger att det är de som har uppföljning, de kommunala skolorna har ingen uppföljning i dag!

Den offentliga, nationella uppföljning som finns av kommunala skolor är den så kallade kvalitetsredovisningen, som skapades av Östros. Vad är det? Jo, det är att varje skola själv utvärderar sin kvalitet och skickar in resultaten till Skolverket. Är det någon som skulle kunna tänka sig att man besiktigar bilar på det sättet i Sverige? Var och en kollar sin bil hemma i garaget, fyller i en blankett och skickar in den, och sedan är bilen godkänd. Hur många bilar tror ni skulle bli underkända om man besiktigade bilar på det sättet? Men det är så de kommunala skolorna utvärderas i Sverige!

Erik Nilssons hela perspektiv är att jaga fristående skolor, fast det inte är det som är problemet. Problemet är att uppföljningen av det kommunala skolväsendet är alldeles undermålig i Sverige. Det är det som behöver åtgärdas!

Anförande nr 178

Borgarrådet N i l s s o n (s): Men Jan Björklund, du vet ju lika väl som jag att vi numera har en statlig skolinspektion som omfattar också det kommunala skolväsendet. Det är dessutom så att det ställs mycket stora krav på att kommunerna själva har uppföljningssystem gentemot de kommunala skolorna.

Den fråga vi diskuterar här i dag är: Har vi en otillräcklig uppföljning och kvalitetsgranskning av skolorna i Stockholm? Då måste jag ställa frågan till dig, som i fyra år var skolborgarråd utan att se till att vi hade en jämförbar uppföljning för de fristående och de kommunala skolor som finns i Stockholms stad: Varför fick inte skolinspektörerna gå in i de enskilt drivna skolorna? Varför fick de inte ställa frågor om det fanns till exempel skolhälsovård på precis samma sätt som man ställer frågor till den kommunala skolan? Varför vågade ni inte låta skolinspektörerna följa upp de enskilt drivna verksamheterna på samma sätt som de kommunalt drivna?

Anförande nr 179

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Det är mycket enkelt. Det är så att det är statens ansvar att följa upp friskolorna. Det är staten som ger tillstånd till friskolor, och det är staten som följer upp friskolorna. Det är också staten som drar in tillstånd till friskolor, genom statens skolverk. Kommunerna sköter sitt eget skolväsende. Det är den ansvarsfördelningen vi har i Sverige. Jag vet att ni tycker att stadsdelsnämnderna ska bestämma om friskolor ska få finnas eller inte – helst inte. Men i Sverige har vi den ordningen att det är staten som sköter tillstånd och tillsyn.

Och tro mig, den uppgift som statens skolmyndigheter tar på största allvar är att jaga friskolor.

Vad kommunen behöver göra är att fundera på sitt eget skolväsende. Därför införde jag när jag var skolborgarråd en kommunal skolinspektion – de skolinspektörer som du nu talar dig varm för. I föregående tider har de granskat allt från ventilation – nu granskar de undervisningskvaliteten, och det är bra. Vi införde Stockholmsprov för att kolla att eleverna når målen. Dem avskaffar ni nu, för ni tycker att undervisningskvaliteten ska man inte följa upp i den offentliga skolan. Det är friskolor som ska jagas, det är er grunduppfattning.

Anförande nr 180

I n g e r S t a r k (v): Jag tycker det är en ganska märklig debattstil du har, Jan Björklund. Det som är viktigt att diskutera när det gäller den här motionen är ju hur vi granskar Stockholms skolor. Vad jag inte kan förstå är varför det inte är självklart att både kommunala och fristående skolor i Stockholm granskas. Båda använder ju våra skattepengar till driften, och då är det fullständigt självklart att både fristående och kommunala skolor ska granskas av våra skolinspektörer.

Våra skolinspektörer gör ett oerhört bra jobb. Jag tycker också att det är bra att deras uppgift nu är breddad till att inte bara gälla undervisningen. Naturligtvis ska den granskas – det är väl ingen som påstår att våra barn och ungdomar inte ska lära sig något i skolan! Sedan finns det andra delar av skolan som också behöver granskas, och vi har nu vidgat uppdraget så att skolinspektörerna kommer att göra det. Vi har även ett ärende i utbildningsnämnden på torsdag som handlar om att alla skolor i Stockholm ska granskas.

Det är oerhört viktigt, och det är det jag tycker att den här motionen handlar om.

Anförande nr 181

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Jag tror i och för sig inte att det är exakt det motionärerna hade tänkt sig som Inger Stark vill, men det spelar ingen roll. Den vidgning av inspektionen som Inger Stark nu talar om tror jag nog att en rätt så enig utbildningsnämnd kommer att ställa sig bakom, det är inga problem.

Men det räcker inte med de här institutionerna, utan det är de skarpa utvärderingsinstrumenten som är det centrala. Samtidigt som ni talar er varma för inspektionen av fristående skolor tar ni ju bort Stockholmsproven. Det som lärarna säger har varit till hjälp för att sätta rimliga betygsnivåer och ställa rimliga krav på eleverna tar ni bort – för ni vill inte utvärdera elevernas resultat! Särskilt Vänsterpartiet har som huvudambition att inspektörerna inte ska kolla elevernas resultat, utan de ska hitta fel och jaga fristående skolor – det är vad de är till för.

Det är liksom ett helt annat synsätt ni har.

Anförande nr 182

I n g e r S t a r k (v): Ja, Jan Björklund, det är en ideologisk fråga. Vi ser inte på skolorna på samma sätt som du gör, det är helt klart. Vi tycker inte heller att elever och föräldrar är ”kunder”. Vi har en annan syn på skolorna, det har du helt rätt i.

Jag tycker det är viktigt att vi vidgar inspektionerna. Vi ska granska hur undervisningen bedrivs och vad eleverna uppnår för resultat, och vi ska även granska annat. Vi lägger nu en strategi när det gäller elevhälsa, vilket är oerhört viktigt.

Anförande nr 183

U l l a H a m i l t o n (m): Mycket av den svenska skoldebatten har ju handlat om att man bara kan hantera utbildning på ett sätt. Vad friskolorna har inneburit är att vi har fått en mycket större mångfald, och man har också fått helt andra resultat, bland annat med elever som tidigare har uppfattats som helt hopplösa, på grund av att man har jobbat utifrån de enskilda elevernas förutsättningar. Man har försökt hitta en annan modell, och vissa skolor har varit mycket framgångsrika genom att höja kunskapsnivån från en väldigt låg nivå till en högre nivå. Kvalitetsgranskning handlar ju också om vilken förmåga skolorna har att faktiskt höja den enskilda individens kunskapsnivå.

Mycket av den kvalitetsgranskning som Erik Nilsson pratar om handlar om att titta på betygsnivåer och sådant, men det handlar också om att titta på hur duktig skolan är på att förmedla kunskaper. Jag menar att ett sådant här oberoende kvalitetsgranskningsinstitut skulle kunna göra det. I längden skulle då inte det ena året efter det andra ett antal skolor kunna ha ett elevunderlag som innebär att 10 – 15 procent av eleverna lämnar grundskolan utan att ha fullständiga betyg, för en sådan skola skulle bli bortvald om man tittade på de här sakerna ur ett bredare perspektiv.

Jag tror att det här är otroligt viktigt för att utveckla hela det svenska skolväsendet.

Men jag förstår inte hur Erik Nilsson kan resonera på det sätt han gör. Han säger: Vi har ju skolinspektörer i dag, och vi måste tillåta dem att komma in i friskolorna. Det är ungefär som om jag skulle föreslå dig att Medborgarskolan ska granska ABF. Inte tycker väl du att det är någon bra idé? Det är ju olika huvudmän, och man måste faktiskt skilja på rollerna. Staden är huvudman för vissa skolor, och inrättar då staden

en skolinspektion som ska granska de egna skolorna, måste man ta hänsyn till att friskolorna kan uppfatta det som en konkurrensfråga och inte med självklarhet öppna dörren och säga: Ni ska komma hit och granska oss också.

Men den dimensionen försvinner helt och hållet om man har en oberoende kvalitetsgranskare, som inte har någon förbindelse till vare sig den ena eller den andra. Jag menar att det finns privata aktörer på det här området som mycket väl skulle kunna ställa sina tjänster till förfogande. Om du läser slutklämmen i vår motion, så ser du att den handlar om just detta. Skolhuvudmännen skulle kunna säga: Vi är beredda att ansluta oss till den oberoende kvalitetsgranskaren Y för att vi vill vara säkra på att vi uppnår målen på det sätt som vi vill göra. Det tror jag skulle vara en oerhörd styrka för de skolor som väljer att ställa sig till förfogande i det systemet. Ett sådant system finns i andra länder, och jag tror att det skulle vara väldigt bra för Sverige också att ha ett sådant system i dag.

Anförande nr 184

Borgarrådet N i l s s o n (s): Får jag börja med att säga till Ulla Hamilton, att jag håller med dig om att utvecklingen av fristående skolor har bidragit till skolutvecklingen. Jag har sagt det vid flera tillfällen, och jag kan gärna säga det igen.

Men vi ser också tendenser till negativa effekter av valfriheten, både i relation till fristående skolor och inom det kommunala skolväsendet. Det är något som man måste hantera.

När detta är sagt, har fristående skolor bidragit till skolutvecklingen, och det tycker jag är positivt. Jag ser emellanåt fristående skolor som har nått längre i arbetet mot de nationella styrdokumenterna än många av de kommunala skolorna har gjort.

Så långt är vi överens.

Men alla gör inte det, naturligtvis. De seriösa fristående skolorna uppfattar det absolut inte som ett hot att få besök av kommunala skolinspektörer, kan jag berätta för dig. Jag träffade företrädare för huvuddelen av de skolorna i dag, och de hälsar de med glädje och finner det fullständigt oproblematiskt att de har kommunen som arbetsgivare. Dessutom ser de det som ganska naturligt, av det enkla skälet att det är de kommunala skattepengarna som används för att driva de här skolorna.

Du är företrädare för Moderaterna. Ni vill väl, om jag har fattat det hela rätt, att man ska ha låga skatter så att vi som sitter här mycket noga ska granska vad våra skattepengar går till och hur de används. Det är dina och mina skattepengar, Ulla Hamilton, som används både i de kommunala skolorna och i de fristående skolorna. Därför är det fullständigt legitimt att vi har en kommunal skolinspektion som besöker och följer upp de fristående skolorna.

När det gäller rättstillämpningen, vilka som ska ha rätt att starta fristående skolor och möjligheten att dra in tillstånden, delar jag din uppfattning att det beslutet inte bör

ligga på kommunen. Jag tycker att kommunen ska vara med i den dialogen, men jag delar uppfattningen att det är Skolverket och staten som ska fatta det beslutet.

Du har en väldigt naiv syn på detta med val. Du säger att skolor som har dåliga resultat blir bortvalda. Då måste vi faktiskt komma längre i diskussionen runt resultat. Några av våra allra bästa skolor i Stockholms stad har utomordentligt dåliga resultat, om man ser det på det viset, det vill säga att många elever inte når behörighet till gymnasieskolan. De har gjort fantastiska insatser, i Bredängsskolan, Rinkebyskolan och Hjulstaskolan. Det är bara det, att vi kan inte definiera "resultat" som slutbetyg i årskurs nio. Det avspeglar nämligen i huvudsak hur elevunderlaget ser ut i området. Därför måste vi hitta mer effektiva instrument, som handlar om just det du nämnde, nämligen hur *skolans* bidrag till kunskapsutvecklingen för den enskilde eleven har varit. Det är oerhört svårt att hitta det sättet att mäta, men det pågår ett sådant arbete.

Jag hoppas att vi kan vara överens om att det vi behöver i skolan är inte fler skolbyråkrater, och jag yrkar avslag på den här motionen därför att inspektionen redan finns. Det finns statlig inspektion, det finns kommunal inspektion – vi har alla instrument, det är bara att använda sig av dem. Vi behöver inga fler byråkrater!

Anförande nr 185

Ulla Hamiltson (m): Jag måste säga att jag tycker det är oerhört trist att en oberoende kvalitetsgranskning av den svenska skolan betraktas som byråkrati. I så fall är väl delningen av Skolverket i två delar, där den ena delen ska granska den andra, byråkrati i kubik.

Erik Nilsson säger att friskolorna tycker att det är trevligt att ha kommunerna som arbetsgivare. Det om något visar väl hur pass förtryckta de har blivit under den nya regimen, om de till och med betraktar kommunen som arbetsgivare – fristående och oberoende skolor ska de ju vara.

Det här är entreprenörer, de finner sig i situationen. Jag vet att företag i många sammanhang är rädda för att fajtas mot makten i kommunen. Samtidigt vet jag att de tycker att det är en väldigt konstig situation, där den ena huvudmannen ska granska de främsta konkurrenterna som det är i det här sammanhanget.

Till slut: Det var ju just det jag sade, Erik Nilsson, att resultat är inte bara betyg, utan det handlar om förmågan att höja kunskapsnivån. Det är också vad det oberoende kvalitetsgranskningsinstitutet skulle vara en mätare på.

Anförande nr 186

Borgarrådet Nilsson (s): Ja, jag är helt övertygad om att friskolorna inte vill se kommunen som arbetsgivare. Det var inte heller det jag sade.

Däremot har jag aldrig hört någonting annat än att man uppskattar besök av den kommunala skolinspektionen. Jag träffade i dag företrädare för Viktor Rydberg-gymnasiet. Jag skulle knappast tro att de hejar på mig eller på socialdemokratien – men de var väldigt glada över besöken från den kommunala skolinspektionen, för det bidrog för dem till deras skolutveckling. Det fanns ingen misstänksamhet om att de på något sätt skulle behandlas annorlunda därför att de var en fristående verksamhet.

Därför tror jag att ni i ert teorispel om beställare och utförare, där ni försöker frikoppla politiken från verksamheten, går för långt. Ni tror att man skulle ha något slags oberoende och därmed kunna uppnå dessa fantastiska effekter. Det är inte friskolorna själva som upplever detta som ett hot, utan ni som sitter och ritar på ett papper och konstaterar att det här är en ”oren” lösning – därför tycker ni att det är ett hot.

Oberoende från vem? Hur ska finansieringen lösas? Det har du inte heller svarat på!

Anförande nr 187

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Först om oberoende kvalitetsinstitut. Jag har heller aldrig känt mig riktigt bekväm med den idén. Det är helt okej – men det är ju bara det att om kommunen beslutar om det och budgeterar för det så är det inte längre oberoende! Och är det någon annan som vill, är det ju bara att starta ett oberoende institut, det finns inga hinder.

Däremot tycker jag att det är alldeles givet att det inte är kommunens eller statens uppgift att bedriva undervisning, det kan fristående aktörer göra. Men just att följa upp att de nationella läroplansmålen uppfylls och utvärdera resultat och kvalitet, det är samhällets uppgift tycker jag. Om man sedan vill ha ytterligare kvalitetssäkring vid sidan av så är det fritt fram – men om kommunen beslutar om det blir det inte oberoende.

Men, Erik Nilsson, kan du inte ändå svara på den här frågan? I ditt förra inlägg beskrev du en situation där de kommunala skolorna följs upp väldigt väl men de fristående inte gör det. Jag antar att du kanske menar just den kommunala uppföljningen, men i det stora hela måste man ändå säga att det är precis tvärtom i Sverige. Vi har 4 000 kommunala skolor i Sverige. Varför är det så, Erik Nilsson, att det aldrig har hänt att en enda av dem har underkänts?

Anförande nr 188

I n g e r S t a r k (v): Jag vill för det första understryka att det faktiskt är så att de fristående skolorna drivs med skattemedel. Då är det en självklarhet att de också granskas, precis som de kommunala skolorna, av våra skolinspektörer.

För det andra är det ju ett faktum att Skolverket inte hinner med att granska hela landets skolor. Därför tycker jag det är extra viktigt att vi här i Stockholm har det

system vi har med skolinspektörer och att vi också ser till att alla skolor i Stockholms stad blir granskade av skolinspektörerna.

Sedan vill jag understryka vad Erik Nilsson sade förut: Det finns inget jättestarkt samband att en skola där många elever går ut med ofullständiga betyg är en dålig skola. Det beror på en mängd faktorer, med den segregation vi har. Fullt så enkelt är det inte!

Anförande nr 189

U l l a H a m i l t o n (m): Men det är ju just det system som vi har i dag som gör att man betraktar skolor på det sättet, eftersom vi inte har någon värdemätare på skolans förmåga att höja de enskilda elevernas kunskapsnivåer! Det är just därför jag tycker att man ska ha ett annat system, som kan värdesätta den förmågan och som också kan ta hänsyn till föräldrars inkomstnivåer, vilken utbildningsnivå lärarna har och över huvud taget den insats som görs från skolan som helhet och den *output* man får från skolan som helhet – så att man kan göra en helt annan bedömning av hur duktiga skolorna är på att förmedla kunskaper. Något sådant existerar inte i Sverige i dag, tyvärr.

Anförande nr 190

I n g e r S t a r k (v): Är vi inte överens, Ulla? Jag menar att de skolinspektörer vi har i Stockholm gör sådana inspektioner som faktiskt väldigt brett belyser hur skolorna fungerar på alla dessa områden; naturligtvis även kunskapsförmedlingen.

De skolrapporter vi får från inspektörerna är nyttig läsning.

Anförande nr 191

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Inger Starks världsbild är så enkel: allt som kommunen gör är bra, och allt de fristående gör är dåligt. Vänsterpartiet har kongressbeslut på att man inte ska tillåta fristående skolor över huvud taget. Om alla ska gå i kommunens skolor och alla skolor ska vara likadana, löser alla problem sig.

Ändå, Inger Stark – handen på hjärtat: Kan du svara på den fråga som Erik Nilsson undviker att svara på? Vi har 4 000 kommunala skolor i Sverige. Tror du det beror på att det inte finns några brister i de skolorna, att ingen kommunal skola i Sverige någonsin har underkänts?

Anförande nr 192

I n g e r S t a r k (v): Jag kan säga så här. När det gäller de kommunala skolorna är det oerhört viktigt att de inspekteras, att de har en hög kvalitet och att de brister som finns åtgärdas.

Sedan har vi kanske en lite annorlunda inställning när det gäller att lägga ned kommunala skolor. Det råder ju skolplikt i landet, så vi behöver ha skolor som kan ta emot alla de barnen.

Det viktiga är att inspektionerna sköts på ett sådant sätt att man också måste vidta åtgärder – eller hur?

Anförande nr 193

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Men att en skola underkänns betyder ju inte med nödvändighet att man stänger den, låser dörren och kastar bort nyckeln. Det betyder bara att kommunen måste byta ut ledningen och starta på nytt.

Det är det vanliga i nästan alla andra länder, i alla fall i alla jämförbara länder – och jag har studerat ganska många länders skolsystem – att man har statliga myndigheter som går in och granskar de offentliga skolorna, och håller de inte tillräcklig kvalitet så får de tillsägelser, och funkar det ändå inte blir skolan till sist underkänd, och då får huvudmannen ta ansvar för det och starta på ny kula. Men i Sverige händer detta aldrig! Det är ju fantastiskt! Sverige måste ha världens bästa skolor, alla 4 000 – för det har aldrig hänt att någon av dem har underkänts.

Eller kan det vara så att det beror på att vi har svaga tillsynssystem?

Anförande nr 194

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Nej, Jan Björklund, vi har inte svaga tillsynssystem i Sverige. Sedan en tid har vi ett skolverk med ett helt nytt mandat och en helt ny uppgift. Som du kanske borde känna till arbetar Skolverket med att inspektera och göra en kvalitetsutvärdering av undervisningen vid samtliga skolor i landet.

Om du hade följt med i debatten om skolan så hade du kanske hört talas om skolan i Knutby, en kommunal skola i Uppsala, som hade allvarliga brister och där Skolverket gick in omedelbart när bristerna uppdagades och – utöver den nödvändiga kommunala insatsen, som Uppsala kommun gjorde – riktade mycket allvarlig kritik både mot skolan och mot Uppsala kommuns sätt att hantera det hela.

Det tycker jag är ett bra exempel på hur en kraftfull myndighet kan agera. En oberoende inspektion skulle inte alls på samma sätt ha kunnat gripa in med någon kraft i en sådan situation.

Anförande nr 195

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Jo, jag är fullt medveten om allt det du berättar. Det är bara det, David Samuelsson – som alla vet arbetar du som sakkunnig åt Östros – att hade det varit en fristående skola i Knutby så hade tillståndet varit indraget. Den

kommunala skolan fick lite tillsägelser, men ingenting förpliktigande, och kunde bara köra vidare. Det är det som är den stora skillnaden.

När det gäller friskolor har staten väldiga maktmedel. När det gäller kommunala skolor har den stat som du själv jobbar åt inte velat skaffa sig maktmedel därför att man tycker att det är något som kommunerna får fixa. Det är den stora skillnaden i likvärdighet. Kommunala skolor utvärderas inte på samma sätt som fristående – och jag är ute efter likvärdiga villkor, inte orättvisa.

Anförande nr 196

Borgarrådet N i l s s o n (s): Får jag börja med att det, som David säger, ju är så att det kommer mycket allvarlig kritik i tillsynsärenden från Skolverket, riktad mot kommunala skolor som inte sköter sig. Det är naturligtvis många av de 4 000 skolorna som har problem, och de fångas också upp av tillsynen.

För Stockholms del skulle jag utan att darra på manschetten vilja påstå att vi har en väsentligt starkare uppföljning och utvärdering av kommunala skolor än av fristående skolor. Så är det. Kombinationen av våra kommunala insatser och insatser av den statliga skolinspektionen gör att vi har en starkare uppföljning av den kommunala sektorn.

Man kan naturligtvis diskutera kommunernas legitimitet i fråga om skolorna, men jag ser det som så att det måste vara en stark och effektiv kontrollmekanism också med ett lokalt självstyre där vi är förtroendevalda av medborgarna i staden, där det sker en granskning av medierna och där enskilda medborgare uppmärksammar frågor.

Ni lever i tron att den lokala kommunala demokratin inte har någon kvalitetsuppföljande effekt. Det är oerhört märkligt, på alla möjliga områden! Det är kommunala skattepengar som går åt. Självklart har vi både goda möjligheter och ett ansvar för att ha en bra uppföljning och en bra utvärdering.

Ulla Hamilton pratar om ett system för utvärdering, och vi är överens om att resultat inte är lika med betygsresultat. Det är tekniskt svårt att göra det där, men det finns faktiskt ett beroende institut, Skolverket, som har utvecklat ett sådant system, det så kallade Salsasystemet, där man tittar just på vad skolorna har för förutsättningar och relaterar resultaten till dem för att kunna se hur långt man har kommit utgående från de förutsättningar som råder. Jag skulle definitivt vilja påstå att inget oberoende institut kommer att klara de frågorna bättre.

En annan skillnad: Tycker man att vilka resultat som helst är bra? Nej, jag är lite konservativ på den punkten. Vi har en nationell läroplan och vi har styrdokument för skolan, och det är mot dem som vi ska ha en uppföljning och en kvalitetsgranskning. Jag vill att alla elever i det här landet ska ha likvärdiga möjligheter att få de förmågor och de kunskaper som står nämnda i de nationella styrdokumentet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 197

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Utvärdering och granskning är komplext. Jag tror också att allmänhet, medierna och kommunalt förtroendevalda har en viss sorts tillsyn och reagerar när någonting är uppenbart fel, sådant som även lekmän upptäcker. Jag tror också att föräldrarnas valfrihet har en korrelerande effekt, det vill säga att om en skola får dåligt rykte om att göra saker som föräldrarna inte gillar – av verkliga eller ibland kanske inbillade skäl – så väljer föräldrarna på sikt andra skolor. Så även valfriheten har en sådan kvalitetsgranskande effekt.

Att kommunerna har egna skolinspektörer är självklart bra. Det är ju jag själv som har infört dem. De har sina rötter i den borgerliga perioden mellan 1991 och 1994, men de fick i uppgift att utvärdera undervisningen under förra perioden. Men det spelar ingen roll, vi är överens om inspektörerna.

Det är ju bara det att det är vår egen granskning av våra kommunala skolor, och det behövs någon utomstående som granskar. Det bör vara staten, precis som den granskar friskolorna. Det behövs en mycket vassare tillsyn, och om vi kan vara överens om att det behövs en statlig tillsyn av kommunala skolor i Sverige så vore mycket vunnet. Då kanske någon till och med händelsevis skulle bli underkänd någon gång!

Anförande nr 198

Borgarrådet N i l s s o n (s): Får jag bara säga att så länge jag har varit aktiv i politiken i Stockholms stad har jag varit en stark anhängare av skolinspektionen. Jag kommer aldrig att vara någonting annat, och jag uppfattar inte det som ett borgerligt påhitt utan i hög grad som någonting som vi kan stå för. Vi tycker att det är ett utmärkt instrument för skolutveckling.

Det verkar som om du inte har uppfattat att vi har en förändrad lagstiftning i det här landet. Vi har en statlig inspektion, också av kommunala skolor. Visserligen har kommunerna ett uppföljningsansvar, men de behöver också ett stöd. Vi behöver spegla oss i resultaten från andra kommuner. Därför har vi en statlig skolinspektion, som kommer att besöka också våra skolor. Vi har efter hand fått ett allt bättre kvalitetsuppföljningssystem från den statliga sidan.

Jag vet inte om du har sovit eller varför du inte har uppfattat detta.

Jag delar inte den uppfattning som flera av era partikamrater, både moderater och folkpartister, i Kommunförbundets ledning har uttryckt om att man motsätter sig den skolinspektionen. Jag anser att det är bra att vi har den statliga skolinspektionen.

Anförande nr 199

U l l a H a m i l t o n (m): Erik Nilsson, jag känner till Salsasystemet och tycker att det har sina brister. Det finns andra system som är bättre, bland annat har Standard & Poor utvecklat ett system som jag tycker är bättre än Salsa, och det har vissa personer som har jobbat med Salsa också hållit med om när vi har diskuterat detta med dem.

Jag tycker att det här är en väldigt konstig diskussion. Vad Erik Nilsson förespråkar är ju att en statlig myndighet ska granska resultatet av vad en annan statlig myndighet gör. Det statliga Skolutvecklingsverket har faktiskt till uppgift att vara pådrivande och utveckla pedagogiken i de offentliga skolorna. När man har varit lyckosam med detta kommer då nästa statliga skolverk för att granska framgången. Jag tycker inte att det är någon bra modell. Jag skulle mycket hellre vilja ha en oberoende, utomstående, som granskar den verksamheten liksom friskolorna.

Anförande nr 200

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ja, men Ulla, nu blir det ju fullständigt absurt! Varken myndigheten för skolutveckling eller Skolverket är direkt huvudman för någon skolverksamhet. Du säger att staten inte kan granska det staten gör, det offentliga kan inte granska det som det offentliga gör. Då måste jag ställa frågan till dig – och det är en djupt filosofisk fråga, Ulla: Vem är det så som granskar staten? Vem står ovanför staten? Är det Gud? Är det Standard & Poor? Eller kan det möjligen vara folket?

Enligt min uppfattning är det folket, det finns ingen bättre eller yttre makt med granskningsansvar än folket. Det tar sig uttryck i val till kommunfullmäktige och val till riksdagen.

När du säger att det finns någon högre objektivitet än de som är folkvalda, på riksnivå eller på lokal nivå, och underkänner dem, menar du då Standard & Poor?

Anförande nr 201

I n g e r S t a r k (v): Vi är överens om att skolinspektörerna är nödvändiga och viktiga, och naturligtvis ska alla skolor granskas så att kvaliteten är bra. Det är inget borgerligt påfund, och det är inget påfund från den här sidan heller.

Fristående skolor som granskas och får allvarlig kritik stängs inte heller omedelbart, och man kastar absolut inte nyckeln i sjön. De får faktiskt en chans att rätta till bristerna, det vet ni väl?

Sedan vill jag instämma i vad David Samuelsson sade om Knutbyskolan. Den fick oerhört allvarlig kritik och var absolut tvungen att rätta till bristerna, som är väldigt allvarliga – det är ju helt tydligt.

Man måste fundera på vad som skulle hända om man omedelbart stängde den enda kommunala skolan i Knutby. Vart skulle ungarna ta vägen då?

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 202

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Miljöpartiet tycker att så länge som vi har kommunala skolor och fristående skolor, vilket vi ju har i dag, är det viktigt att vi också har ett statligt verk som kan följa upp verksamheten och att det skapas förutsättningar för att följa upp både de kommunala och de fristående skolorna.

Hittills har vår kritik varit att man har haft för dåligt med tänder och för lite resurser. Jag tycker dock att man på senare tid har tagit steg i riktning mot att ge förutsättningar för att följa upp både de kommunala och de fristående skolorna.

Naturligtvis vill vi själva, som kommunalpolitiker i Stockholms stad, skapa bästa möjliga skolor här och följer upp våra skolor på olika sätt. Det tycker jag är en självklarhet, och det ska vi förstås fortsätta med. Men naturligtvis krävs det också samverkan mellan kommunen och staten för att nå bästa möjliga resultat.

För vår del tycker vi att det ändå är självklart att ha en annan organisation än de som driver skolorna för att göra den övergripande uppföljningen, så vi vill bifalla kommunstyrelsens förslag och avslå motionen.

Sedan har jag full förståelse för att de partier som inte vill ha statliga skolor tycker att det är helt lämpligt att staten själv gör denna granskning – men jag har inte riktigt förstått hur detta oberoende institut skulle följa upp det framtida skolsystemet, om det inte är statligt. Men det är lång väg dit.

För vår del blir det avslag på motionen.

Anförande nr 203

H a r d y H e d m a n (kd): Vi kristdemokrater ska väl också redovisa vår åsikt.

Jag har lite erfarenhet av detta med oberoende granskning. Det var nämligen så att vi gjorde ett försök under den borgerliga regeringen att införa en oberoende granskning av det svenska biståndet, så vi inrättade en särskild myndighet för detta. Den rekryterades inte från Sida utan av fristående forskare. När det sedan blev regeringsskifte slopade man den myndigheten, så nu är det Sida som utvärderar det bistånd som Sida ger.

Det är väl det man kan rikta kritik mot, när man säger på Skolverket. Det borde ha blivit en oberoende granskningsmyndighet, dit man rekryterade folk från andra håll. Det är därför jag vill stödja något som bara är ett särskilt uttalande, nämligen vad Jan Björklund har sagt: En från staten oberoende, nationell skolinspektion bör skapas som enbart arbetar med kvalitetsfrågor och utvärdering. En sådan skulle behövas, så vi hoppas på en sådan – men inte på en kommunal!

Anförande nr 204

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Glädjande nog har vi ju fortfarande efter en lång tid en socialdemokratisk regering, så när man kritiserar de beslut som regeringen har fattat var det en socialdemokratisk regering som fattade besluten.

Hardy Hedman, du har helt missförstått situationen. Det är ju inte så att Skolverket driver en massa skolor, som Skolverket sedan utvärderar. Det är det första missförståndet. Det andra missförståndet är den mycket grumliga tanke som ligger i botten, om en oberoende inspektion. Om man har en oberoende inspektion, må det vara Standard & Poor, Moderna Tider eller vad vet jag, som skriver och tycker lite om olika skolor och riktar ”allvarlig kritik”, varför ska någon bry sig om vad de tycker? Hur ska en oberoende, fristående stiftelse eller förening kunna få någon makt eller myndighet att lägga kraft bakom orden?

Det här är helt enkelt helt ogenomtänkt.

Anförande nr 205

H a r d y H e d m a n (kd): Jag kritiserade bara tillkomsten, att man valde folk ur en myndighet och särade på den. Det var det som var knas. Man borde ha försökt att tillsätta en helt ny myndighet, där helt oberoende forskare och helt oberoende personer hade fått bilda denna myndighet.

*§ 34 Motion om ungdomsparlamentets motion om utbildningspolitiken (2001:89)
(utl. 2004:25)*

Anförande nr 206

Borgarrådet N i l s s o n (s): Det är så att jag, Annika Billström med flera har lyft in den här motionen och alla motioner från Ungdomsparlamentet för att vi tyckte att vi skulle diskutera dem i det kommunala beslutsväsendet så att de remitteras ut till nämnderna och diskuteras i fullmäktige. Jag tyckte nämligen att arbetet med Ungdomsparlamentet var ett bra sätt att få i gång en bred demokratisk diskussion mellan ungdomar och politiker. Det innebär naturligtvis inte samma sak som att man tycker att allt som har kommit fram i motionerna är bra – demokrati funkar inte på det sättet – men de synpunkter som kommer fram är värda att beakta. Jag känner väl igen dem från de olika samtal jag har haft med elever ute på skolorna.

Jag tänkte kortfattat gå igenom de huvudpunkter som tas upp i motionerna och hur jag ser på dem.

Ungdomsparlamentets motion tar upp resursfrågor, och inte minst frågan om stödresurser till eleverna – att det finns psykolog- och kuratorstjänster och specialpedagoger som kan stödja elever som har särskilda behov. Vi har en pressad ekonomi ute på skolorna i dag. Jag är bekymrad över det, jag är av den uppfattningen att vi behöver tillföra mer resurser till skolsektorn. Men jag är lika övertygad om att det inte går att göra om man ytterligare sänker skatterna. De resurser vi har ska vi på ett bättre sätt styra mot de elever som riskerar att inte nå målen. Det är därför vi ser över resursfördelningen till skolan. Det är därför vi tar upp till exempel att det är väldigt viktigt att stödresurser som psykologer och kuratorer finns ute på skolorna.

Det andra som tas upp i motionen handlar om lärarnas kompetens. Hela vår satsning på en kompetensfond är ett uttryck för vår förståelse för att det bästa vi kan göra är att rusta våra medarbetare så att de har kompetens att hantera de svåra problem som de ställs inför. Vi vet att behöriga, väl utbildade lärare är en förutsättning för att verksamheten på skolorna ska fungera. Tillsammans med de statliga satsningarna på behörighetsutbildning för lärare menar jag att vi därmed kan lägga en bra grund för att ytterligare stärka kompetensen hos våra medarbetare.

Det tredje som tas upp är värdegrundsfrågor och frågor om regler i skolan. Där delar jag uppfattningen att det måste vara ett prioriterat område att arbeta med värdegrundsfrågorna. Vi kan glädjande nog konstatera av skolinspektörsrapporter att stämningen ute på skolorna har blivit bättre, att det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete på våra skolor och att det också har gett effekt.

Däremot delar jag inte uppfattningen att vi centralt ska fastställa detaljerade regelsamlingar för hur ordning och reda och arbetsro ska upprätthållas ute på skolorna. Det är en styrka, menar jag, att de reglerna tas fram i ett lokalt samspel

mellan rektor, elever och lärare på de olika skolorna. Det är först när man själv har varit med och diskuterat fram regler som man efterlever dem.

En annan fråga som tas upp är betygskriterierna. Det är i dag ett problem, som skolinspektörerna också har lyft upp, att vi inte har en likvärdig bedömning av betygen runt om i hela staden. Vi bedriver nu ett arbete för att se till så att det blir en korrelation mellan bedömningarna av betygen.

Om man tror på en målstyrd skola, som jag gör, kommer vi aldrig att kunna lösa det problemet utan en dialog mellan lärarna ute på skolorna. Vi kan aldrig genom tydligare centrala prov eller liknande uppnå likvärdighet i betygsättningen.

Det är också därför jag vill avvisa förslagen om att ha fler betygssteg i betygssystemet. Jag kan förstå den tanken utifrån ett allmänt rättviseperspektiv – det vill säga om man har kvar en kunskapssyn och en koppling till betygen av mängden faktakunskaper man kan stapla på varandra. Men det nuvarande betygssystemet bygger på kvalitet i kunskaperna, det handlar om olika djup i kunskaperna, och därför går det inte att ha fler betygssteg. Det är viktigt att vi har ett betygssystem som betonar kvaliteten i kunskaperna, så att vi inte får en skola som handlar om att lära för skolan utan en som lär för livet.

Jag tycker också att de punkter som motionen tar upp om idrott och hälsa är väldigt viktiga. Det är ett prioriterat arbete under den här mandatperioden att jobba med elevhälsa och att använda idrotten i högre utsträckning ute på skolorna.

Slutligen tar motionen upp frågan om sponsring av skolan. Jag tycker det är oerhört positivt. Nu har jag inte sett att det står horder av företag som vill sponsra vår skolverksamhet – men det är oerhört positivt med ett samarbete med näringslivet, inte minst på de yrkesförberedande programmen i gymnasieskolan är jag övertygad om att vi når en högre kvalitet genom ett bra samarbete med näringslivet. Det som i dag sker med fordonsprogrammet på Enskede Gårds gymnasium får väl därvid betraktas som en förebild.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 207

Borgarrådet Björklund (fp): Ordförande! När jag hörde Erik Nilssons sammanfattning av ungdomarnas motion om skolan, fattade jag inte om vi har läst olika motioner. Jag har läst den som Ungdomsparlamentet har lämnat in. Det är tusen ungdomar som har jobbat, och de säger att de vill ha mer betyg och att de vill ha ordning och reda i skolan, och att det ska finnas tydliga konsekvenser om man bryter mot ordningsreglerna. Högre lön för lärarna och högre ingångslön. De säger till och med att man bör ha skriftligt omdöme i uppförande. Det är vad de tusen ungdomarna kräver – men Erik Nilsson står här och pratar om någonting annat. Det är ju detta ungdomarna kräver när de fått tycka till om skolan och lämnat in en motion!

Jag var intresserad av vad Socialdemokraterna skulle åstadkomma. Ni lovade ju i förväg att lämna in de här motionerna åt Ungdomsparlamentet, och det gjorde ni. Problemet för er är bara att de inte på en enda punkt tycker som ni gör, utan det är rakt av bifall till de borgerliga skolprogrammen som ungdomarna vill ha. Det är i och för sig utmärkt.

Elevdemokrati, säger ni. Men kan ni inte låta ungdomarna bestämma nu då? Kan ni inte låta dem få vad de vill ha – listan står ju här!

Nej, då är det inte längre intressant med elevdemokrati, för då har eleverna inte förstått utan Erik Nilsson står här och föreläser om varför de har fel. Då är det minsann inte tal om elevdemokrati!

På många sätt tycker jag att det här är en vädjan från ungdomarna om bättre arbetsro, ordning och reda. Arbetsklimatet i skolan är för dåligt, det handlar massor av punkter om. Klara och tydliga ordningsregler, tydliga konsekvenser om man bryter mot dem och skriftliga omdömen i uppförande – det är vad ungdomarna kräver.

Visst kan man diskutera enskildheter i de lösningar de har, även om jag inte har några problem med dem. Men jag skulle nog ta dem på större allvar och inte bara säga: Vad kul att ungdomarna har möte, vi skickar in ett papper och avslår det! Den attityden tycker jag är oförsvarlig.

Detta är en vädjan om hjälp för ett arbetsklimat i våra skolor som är under isen, Erik Nilsson!

Anförande nr 208

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ja, Jan Björklund, det är märkligt att man kan läsa en motion på så olika sätt.

Det är alldeles riktigt att man tar upp frågor om arbetsklimatet. Men vi har olika sätt att se på vad man ska göra åt det.

De tar upp att det är viktigt med kringresurserna i skolan: psykologer, pedagoger, hälsovård. Det har jag aldrig hört dig prata om, Jan Björklund. Jag har heller aldrig hört dig prata om idrottens betydelse i skolan.

Man kan diskutera om det här är ett bifall till den borgerliga skolpolitiken rakt av, för det första. I demokratifrågan är det naturligtvis så att jag står för den representativa demokratin. Den representativa demokratin måste vara i dialog med brukare på olika sätt. Men när vi ska fatta beslut om läroplaner och om betygskriterier, ska vi företräda alla svenskarna. Vi ska företräda ett helhetsperspektiv på samhället.

När jag pratar om elevdemokrati är det dels att hitta dialoger, naturligtvis – men det är vi som fattar besluten, utifrån den representativa demokratin.

För det andra: Vi måste hitta former för hur man lokalt ska få med eleverna i beslutsfattandet på skolorna. Du vet precis som jag att en väldig massa konkreta beslut fattas ute på skolorna, och där vill jag släppa in eleverna. Det vill inte du.

Anförande nr 209

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Du vill släppa in eleverna att bestämma mer, säger du. Men här har de ju lämnat en lista på vad de vill.

Då svarar du: Ja, men den representativa demokratin säger att vi ska fatta besluten. Det håller jag med om, eleverna kan naturligtvis inte få bestämma vilket betygssystem som ska gälla i skolan, det måste politiker göra.

Vi ska ha en dialog, säger du också. Men dialog förutsätter ju att du lyssnar på eleverna – annars är det en monolog, Erik Nilsson. Du gjorde stor affär av att ungdomsparlamentet sammanträdde och skrev ihop vad de tyckte om skolan. Kan du peka på en enda punkt där du har tagit intryck och ändrat dig efter deras motion?

Anförande nr 210

E m i l i a H a g b e r g (mp): Jag tror att vi från de olika partierna kan dela vissa av uppfattningarna i de förslag som eleverna har tagit fram i sin motion men inte andra. Självklart handlar det om att lyssna, också.

Motionerna visar att många elever funderar på sin situation i skolan och att de vill lösa den. De har också ganska många konkreta förslag på hur man kan göra, även om jag inte håller med om att alla lösningarna är de bästa.

Några saker som de lyfter fram är till exempel att arbetsmiljön i skolan för lärare och för elever hänger ihop. Om det fungerar för lärarna fungerar det för eleverna, och tvärtom.

De lyfter också fram hur viktigt det är att man har bra gratis skolmat och att motion är viktigt. De efterlyser till och med att det ska vara motion varje dag i skolan, någonting som jag tycker är positivt.

De lyfter upp hur viktigt det är att man jobbar med frågor som värdegrundsarbetet. Etik och moral påverkar också arbetsmiljön och situationen i skolan. Där vill de inte att man ska ha betyg, och det ska inte vara ett eget ämne utan finnas med i alla ämnen.

De lyfter upp att det behövs mer stödpersoner. Det baseras naturligtvis på att många elever mår dåligt – fler och fler mår dåligt psykiskt. Det här visar att eleverna har förstått allvaret i detta och ser fler stödpersoner som en del av lösningen, men också värdegrundsfrågorna och en diskussion kring etik och moral.

Eleverna vill påverka sin skolsituation. En av de viktigaste sakerna vi kan göra för att förbättra skolorna är att släppa in i skolarbetet, att komma med och påverka besluten – både när det gäller undervisningsformer, skolans budget och inköp av läromedel; också det är en fråga som de lyfter upp, att läromedlen bör uppdateras.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 211

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Som vi säger i reservationen, är det ju faktiskt så att flera av de förslag som Ungdomsparlamentet framför genomfördes under perioden mellan 1998 och 2002. Man höjde lärarlönerna, framför allt ingångslönerna, för att göra läraryrket mer attraktivt. Man jobbade mycket med att hjälpa elever med behov av särskilt stöd. Betygssystemet diskuterades; det diskuteras fortfarande.

Det gör det lite märkligt att se ansvarigt borgarråd här i talarstolen, för det händer inte särskilt mycket i den riktningen längre. Mycket av det arbete som vi gjorde har ni på ganska kort tid lyckats radera – delvis på grund av en fundamentalt annorlunda uppfattning om hur skolan ska se ut, men också av rent slarv tror jag.

Vad som händer nu är att det dras ett tydligt likhetstecken mellan pengar och kvalitet. Erik Nilssons stora abrovink i den här debatten är ju att allting löser sig om skolan får mer pengar. Men det kan man inte göra, säger Erik Nilsson, om man samtidigt vill sänka skatten. Det vill ju inte du! Då är det väl bara att höja skatterna och satsa mer på skolan? Jag kan inte inse att det är någonting som behöver bekymra just din majoritet.

Jag tror dessutom att likhetstecknet mellan kvalitet och pengar har haft en rätt förödande effekt på skolan. Den svenska skolan är om inte den allra dyraste i världen per elev så i varje fall nästan. Men jag tror inte det finns någon i den här salen som med hedern i behåll kan säga att den svenska skolan är den bästa eller ens nästan den bästa i världen.

Det är inte så att mer pengar i systemen automatiskt innebär att de fungerar bättre! Det finns mycket annat som kan och måste göras för att den svenska skolan ska kunna fungera. De förslag som avfärdades i den motion vi diskuterade för en stund sedan hade varit ett sådant, till exempel – ett oberoende institut som granskar kvaliteten även i de kommunala skolorna. Nej, det går inte, utan då för man i stället konstiga, efemära diskussioner om vad som konstituerar kvalitet och vad skolan egentligen ska hålla på med.

Ni konstrar till det väldigt mycket när vi diskuterar vad skolan ska göra. I själva verket är det ganska enkelt. Skolan ska lära ut det som det står i de nationella styrdokumentet att skolan ska lära ut, och släppa ifrån sig elever med godkänt betyg i de ämnen som skolan lär ut. Det där går att formulera på en massa konstiga sätt,

men jag upplever inte att det är nödvändigt. Därför vill jag yrka bifall till reservationen.

Anförande nr 212

Borgarrådet Nilsson (s): Cecilia Brinck, jag vet inte om du har läst de nationella styrdokumentet – men jag tror att du skulle göra det, för jag är inte säker på att du tycker det är lika okomplicerat när du har gjort det. Det handlar till exempel om demokrati, om empati, om värdegrund i skolan.

Du säger: ”lära ut det skolan ska lära ut”, och så är det inget mer med det. Ingenting om kvalitetsfrågorna. Skolans mål är av två slag: dels kunskapsmål, dels mål som är av social och demokratisk karaktär.

Du säger att man inte kan sätta likhetstecken mellan pengar och kvalitet. Nej, det är sant. Men det vi vet från forskningen är att framför allt för elever som har det svårt är det väsentligt att ha små undervisningsgrupper och att ha en hög lärartäthet. Jag darrar inte på manschetten när jag säger att den svenska skolan är näst bäst i världen. Finland brukar i allmänhet toppa de internationella undersökningarna, och därefter kommer Sverige.

Svensk skola är utomordentligt bra – och inte bara i fråga om kunskapsmålen utan också i fråga om de demokratiska och sociala målen.

Men den ska bli bättre!

Anförande nr 213

Cecilia Brinck (m): Jag må i den här frågan vara en gammal ondsint reaktionär, men jag menar att det är viktigare för skolan att se till att eleverna går ut med godkänt betyg i skolämnena än att fostra dem politiskt och socialt. Det är möjligt att Erik Nilsson har en annan uppfattning i den frågan; det är honom i så fall obetaget.

Debatten handlar alltid om något annat än vad den borde handla om. Det är så lätt att skyla över sin allmänna inkompetens genom att prata om politisk, social och demokratisk fostran. Jättebra – men det är inte skolans primära uppgift att uppfostra eleverna till att fungera politiskt!

Anförande nr 214

Christopher Ödmann (mp): Ordförande, fullmäktige! Den process som Ungdomsparlamentet lade upp för att komma fram till olika motioner – det gällde en kulturmotion, en social motion om hemlöshet, en integrationsmotion som vi har diskuterat tidigare och så den här utbildningsmotionen – föregicks av en rätt så lång diskussion inom de olika utskotten som skulle ta fram motionerna, där man verkligen fick både ge och ta och kompromissa. Men inte nog med det, på slutet skulle

utskotten presentera och försvara sina motioner mot dem som ville ändra i dem. Ibland var man tvungen att stryka på foten för en majoritet som tyckte annorlunda än de som jobbat länge med de olika ämnena. Det var en intressant och lärorik process, och man byggde också under den med att läsa rapporter, både långt tillbaka i tiden och närmare i tiden, undersökningar och tidningsartiklar. Man gjorde ett verkligt grundarbete, och man har åstadkommit mycket bra motioner.

Därför tycker jag att det är viktigt att de har förelagts kommunfullmäktige; vi gjorde detsamma från Miljöpartiet, fast på andra sätt.

Faktum är att de när det gäller lönerna till lärare och högre ingångslön egentligen helst skulle vilja ha fler lärare med högre lön. Som kommunalpolitiker vet ju vi att det är en ekvation som inte alltid är så lätt att infria även om man skulle vilja åstadkomma både det ena och det andra. Man föreslog också att obehöriga lärarvikarier med kvalificerade kunskaper endast skulle behöva gå en pedagogisk utbildning samt en lärarutbildning för att få lärarbehörighet. Det är någonting som jag vet att några partier här absolut inte skulle vilja se, men som man borde ta sig en funderare på att ändå pröva för att få fler lärare i skolan.

Att etik och moral ska ingå i undervisningen är också en viktig fråga, som man absolut bör ta sig en funderare på.

Inaktuellt material ska uppdateras efter behov – där har nog alla politiska partier har en del att fundera på. En elev på Tekniska högskolan berättade för mig att en professor rev bort sidor ur de nya böckerna och sade: "Det här är inaktuellt, det här är inaktuellt, och det här också." Så fort går det ibland, inte bara i gymnasieskolan utan också på andra håll i samhället, och det är inte alltid så lätt att se till att man har det senaste när det gäller information.

Minst en schemalagd idrottslektion obligatoriskt som minimum är också ett förslag som man ville se på ett helt annat sätt än tidigare. Då är det ett övergripande perspektiv, det handlar inte om att skolorna själva efter bästa förmåga ska ta fram förutsättningarna för detta, utan det här tyckte man absolut skulle till.

Sedan var det frågan om sponsring, att företag skulle uppmanas skolor att sponsra skolor med material. Jag har inte hört något parti föreslå detta, men det intressanta var att eleverna ville att tydliga regler för sponsring skulle fastställas. Det är väl någonting som vi borde fundera på.

Anförande nr 215

Borgarrådet N i l s s o n (s): Först till Cecilia Brinck, som inte vill att vi ska ha en politisk fostran eller så.

De nationella styrdokument som jag syftade på är den läroplan för det obligatoriska skolväsendet som utarbetades av en skolminister som hette Béatrice i förnamn och

Ask i efternamn. Om du har problem med det, tycker jag att du ska gå hem och diskutera det i ditt eget parti.

I övrigt råder det bred enighet i vårt land om att vi ska ha en skola där vi både fokuserar på kunskaper men också på värden. Det är en väldigt bra läroplan vi har, som ger uttryck för detta. Då handlar det också om kunskaper som är betydligt mer komplexa än vad denna ytliga debatt har gett vid handen.

Jan Björklund frågar: På vilket sätt har jag låtit mig påverkas av den här motionen eller annan dialog jag har haft med eleverna? Till exempel i fråga om betygens likvärdighet över staden, en fråga som eleverna tar upp och är bekymrade över och som vi måste göra någonting åt. Jag står bakom det betygssystem som vi har i dag – men då måste det också tillämpas med likvärdighet över staden. Det bedrivs också ett sådant arbete i dag.

Att man lyfter upp frågor om etik och moral, de värdegrundsfrågor som Cecilia Brinck var så ointresserad av, har jag låtit mig påverkas av. Det är oerhört väsentligt för arbetsmiljön ute på skolorna att man jobbar med de frågorna.

Jag har också tagit intryck av att man från elevernas sida lyfter upp frågan om till exempel elevstödsresurserna, kuratorer och psykologer, som viktig.

Sedan till frågan om betygsstegen. Varför tycker vi inte som eleverna, som vill ha fler betygssteg? Ja, jag har det intrycket. Jag har varit runt och pratat med väldigt många elever i högstadiet och i gymnasiet om det här, och de säger: Vi vill ha fler betygssteg för att det ska bli rättvisare. Det visar sig att lärarna inte tillsammans med eleverna har diskuterat igenom ordentligt vad betygskriterierna står för.

Det unika med vår skola är att vi har slutat att ha primitiva betygssteg, som går ut på att mäta hur mycket faktakunskaper man kan stapla på varandra, och i stället mäter om eleverna har tillskansat sig förmågan att analysera detta. Kan eleverna tänka själva, kan de lösa problem självständigt? Det är vad vårt betygssystem står för, och det går inte att ha 17 eller 10 stycken sådana betygssteg – men det går att ha fyra betygssteg, om man tillämpar dem på ett bra sätt.

Det som är väsentligt med detta är att vi styr – efter hand i alla fall – skolan mot målen och vi styr mot det livslånga lärandet, inte mot att eleverna trycker i sig faktakunskaper inför proven, kunskaper som med lika stor säkerhet går ut genom andra örat dagen efter!

Jag hade förmånen att i höstas få lyssna på Howard Gardner, världens främsta pedagogiska forskare – men det får jag berätta om i mitt nästa inlägg.

Anförande nr 216

Cecilia Brinck (m): Problemet är, Erik Nilsson, att för dig och ditt parti med den skolpolitik ni bedriver är det *ingenting annat än* allt det som *inte* är kunskaper som är viktigt i skolan. För oss är det inte så.

Jag tycker också det är viktigt med etik och moral, men jag tycker att kunskaperna och läsmännen också är viktiga.

Det är typiskt att när du ska hitta någonting i Ungdomsparlamentets förslag som är intressant att ta upp, som du gjorde nyss, fokuserar du på att eleverna påpekar att betygen inte sätts likvärdigt i alla stadsdelar. Nej, det är klart att de inte gör! Ett betygssystem som fortfarande till sina grunder består i att en elev jämförs med en annan elev kommer att leda till den typen av olikheter.

Jag tycker inte att diskussionen om hur många steg man ska ha i betygsskalan är särskilt intressant eller central. Jag minns från min glada tid i MSU att jag också ville ha 20 steg i betygsskalan – av något skäl tyckte man att det var kul när man var 18. Det tycker jag inte längre, det viktiga är att ha ett betygssystem som mäter det som betygen ska mäta.

Anförande nr 217

Borgarrådet Nilsson (s): Nej, Cecilia Brinck, jag tror du har missuppfattat mig fullständigt. Jag tycker att du ska läsa till exempel den skolplan som nu är ute på remiss, där vi verkligen pratar om kunskaper och förmågor – och där vi pratar om djupet på kunskaper och förmågor – i språk, matematik och så vidare. Det ska vara kunskaper och förmågor som räcker hela livet, som man kan använda också vid den höga eller halvhöga ålder som du och jag har uppnått. Det är därför vi ska ändra kunskapssynen och utveckla den i enlighet med det som står i läroplanen.

Betygssystemet verkar du ha en ganska luddig uppfattning om. Vi *har* lämnat det relativa betygssystemet, i alla fall i teorin, och det jag står för är det betygssystem vi har i dag, som innebär att du förhåller dig till betygskriterier och till kursplanemål, inte till hur de andra eleverna har det.

Men när vi tittar på verkligheten i dag har vi bekymmer, därför att det finns kvar rester av det relativa betygssystemet. Det är det vi ska motverka genom arbetet med att få en likvärdig betygsättning och en målstyrd skola i hela Stockholm.

Anförande nr 218

Borgarrådet Björklund (fp): Ordförande! Det var intressant att det Erik Nilsson sade sig ha tagit intryck av efter samtal med elever var att elever har kritiska synpunkter på att betygskraven är olika på olika skolor. Vi vet att det är så – det ska inte vara så, men det blir så ändå. Då är det intressanta vad vi ska göra åt det.

Då tror jag – och svenska statens officiella skolpolitik är också sådan – att det viktigaste instrumentet för att komma åt detta är gemensamma prov med gemensamma kravnivåer, nationella prov.

Men de räcker inte. Därför införde vi Stockholmsprovet. Hela syftet med Stockholmsprovet var just att ha gemensamma bedömningskriterier över stadens skolor så att den typ av kritik som Erik Nilsson nu får kan minimeras.

Om du nu tycker att det är en viktig kritik som eleverna kommer med, varför avskaffar du då Stockholmsprovet? Varför är den enda åtgärd ni har när det gäller bedömning att avskaffa det instrument som finns? Det går ju inte att sammankalla 10 000 lärare till konferens varje gång man ska sätta betyg och komma överens, det är praktiskt omöjligt. Det är därför man har de gemensamma proven i stadens 200 skolor.

Erik Nilsson säger att vi är näst bäst i världen, efter Finland, eller hur det var. Det är ett påstående som inte får stå oemotsagt. Det är klart, har man den bilden så förstår jag att man kan vara så loj i skolpolitiken som Erik Nilsson är. Har man världens bästa skola behöver man naturligtvis inte göra någonting.

För egen del har jag en annan bild, nämligen att vi på många punkter har mycket stora problem i svenskt skolväsende. Vi har den gymnasieskola i världen som har den i särklass absolut högsta avhoppsfrekvensen. Ingen annan gymnasieskola i världen har så många elever som misslyckas som den svenska. När OECD frågar eleverna i alla OECD-länder om elevernas uppfattning om ordning och reda, arbetsro och lugn i klassrummet, kommer Sverige näst sist – Norge är ännu sämre. I Sverige var det visst 5 eller 6 procent av eleverna som tyckte att det rädde arbetsro i klassrummet – mer än 90 procent tycker inte det!

Bäst i världen? Långt ifrån! Vi är sämst i världen på den punkten.

När det gäller matte och NO är det sjunkande. Vi är mediokra i industrivärlden. Massor av länder som har en lägre utvecklingsnivå än Sverige slår Sverige i den internationella ligan.

På en punkt är vi mycket bra, och det gäller läsning. Det är inte dåligt, för läsning är viktigt. Vi har cirka 10 procent underkända, och många andra länder har 12–13 procent så vi ligger bra till.

Men på massor av andra punkter borde du vara mycket orolig. Vi öser in mest pengar i världen på skolan, men resultaten är mediokra. Det borde ju föranleda en något större självkritik från det parti som har styrt skolpolitiken i Sverige i 70 år!

Anförande nr 219

M u j d e R a s h i d (v): Bäst eller sämst, näst bäst eller näst sämst – det finns många saker man kan säga. Av den lilla erfarenhet jag har från andra länder är

svensk skola inte så dålig som den beskrivs här. Jag känner inte igen den bilden av den svenska skolan som jag har gått i. Jag har också gått utomlands, jag har varit i många länder och sett hur skolväsendet fungerar där. Svenskt skolväsende är något som vi ska vara stolta över!

Många av de punkter som finns i förslaget från ungdomsparlamentet är sådant som vi i dag jobbar med. Det är till exempel klart att storleken på klassen är något som vi jobbar med genom att tillföra mer resurser till skolan. Har man mindre klasser måste man självklart ha mera resurser, för att kunna minska antalet elever eller öka antalet lärare.

Att ha fler vuxna i skolan, som kuratorer och andra, är det klart att vi också jobbar med i dag. Vi försöker att återställa det som har skurits ned under hela 1990-talet när det gäller alla som jobbar i skolan.

Sedan kräver de att få behöriga lärare. Till det kan man använda Kompetensfonden, som många har nämnt. Där finns det en resurs som kan användas till att utbilda skolpersonal mera.

Det är klart att vi vill att skolan ska ge bra kunskaper, men det finns olika sätt att bedöma kunskaper. Ni vill att man ska sätta en stämpel på de elever som misslyckas precis när de går i skolan. Vi vill att man ska gå in tidigare i skolan och försöka lösa problemen genom att tillsätta resurser, i stället för att vänta till sista sekunden med ett prov, som märker den människan för hela livet så att det kanske aldrig går att få ett arbete efter det!

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 220

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Mujde Rashid, du försökte säga att jag står för en skola som skapar utslagning. Jag är ledsen, men det är faktiskt så att det är den gymnasieskola vi har i dag, skapad av ditt eget parti ihop med sossarna, som orsakar den största utslagningen av alla gymnasieskolor i hela världen. Ingen annan gymnasieskola i hela världen producerar så många elever som hoppar av eller blir underkända. Det är bara 60 procent av dem som börjar gymnasiet som slutför gymnasiet med godkända betyg i Sverige, fyra av tio hoppar av eller blir underkända.

Det är den största utslagningsmaskin i skolsystemet som vi känner till i den utvecklade världen!

Anförande nr 221

M u j d e R a s h i d (v): Skillnaden är att i Sverige har man så många gymnasieelever att inget annat land kommer ens i närheten. Det kan vara en av orsakerna till att många hoppar av gymnasiet. I många länder är det inte så. Man kan även jämföra med de länder som ligger närmast.

Anförande nr 222

Borgarrådet N i l s s o n (s): Vi kan ju börja med att konstatera att Mujde har förstått mer av att tolka och analysera statistik än vad Jan Björklund har gjort. Om man ska dra statistiska slutsatser av det slaget måste man till att börja med fråga hur stort underlaget är, det vill säga hur många som går i gymnasieskolan. Då är det så att vi, tillsammans med de andra nordiska länderna, har den högsta genomsnittliga utbildningsnivån i världen. Det får ni gärna skylla på oss socialdemokrater – det är vi stolta för!

Jan Björklund säger att det behövs mera prov för att man ska få en likvärdig betygsättning. Det är fel, det är inte så. Vi behöver prov som en bas, och det finns i form av de nationella proven. Det är dessutom så att vi därmed kan få likvärdighet över hela landet, vilket väl borde tilltala dig som vill ha en statlig skola?

Vad är det som behövs i den målstyrda skolan? Det är inte acceptabelt att var och en av lärarna sitter och funderar: Hur ser vi på målen för det här kursmomentet, vad står de för egentligen? Den diskussionen måste föras gemensamt. Just därför att det är mer subtila saker vi efterfrågar, förmågor som inte är enkelt mätbara i prov, måste det finnas tid för ett sådant utbyte både mellan lärare inom en skola, i ett arbetslag, och mellan skolor och mellan stadsdelar. Det är det som vi måste skapa för att få en tilltro till den målstyrda skolan och en likvärdighet i betygsättningen.

Nu vill jag ändå säga någonting om Howard Gardner, världens kanske främste pedagogiska forskare i dag. Jag lyssnade på honom i höstas, när han höll en föreläsning för Tensta gymnasium. Han sade så här, på amerikaners snabba, lätt översiktliga sätt: De västerländska skolsystemen har en sak gemensamt. I huvudsak klarar de av att leverera *literacy* till sina elever, det vill säga grundläggande kunskaper i att läsa, räkna och skriva. Vi har vissa problem med det i Sverige också, men i huvudsak klarar man av det i Västeuropa. Allting som ligger ovanpå det misslyckas vi med, sade han – smått generaliserande.

Han menade, och jag tror han har rätt i det, att vi försöker trycka in all världens faktakunskaper, vilket blir alltmer omöjligt allt eftersom kunskaperna ökar i omfång, och vi täcker dem på ett väldigt ytligt sätt.

Han visade på ett exempel från amerikanska universitet där man genomförde ett prov på tiotusentals amerikanska studenter i ett ämne som många har genomgått i det amerikanska universitetssystemet. Det var bara det att provet gjordes på ett annat område än det som kursen baserats på, men man skulle använda samma tänkande, samma sätt att lösa problemet, bara på ett nytt problem. Resultaten visade att eleverna som hade gått kursen hade lika dåligt resultat som de som inte hade gått kursen. Om de ställdes inför ett nytt problem, hade man inte berett dem möjligheter att lösa det nya problemet – de hade bara fått lära sig att repetera ett gammalt problem.

Om man inte är försiktig i diskussionen om kunskapssyn och lärande, fortsätter vi att reproducera kunskap som bara handlar om att lösa ett historiskt problem. Jag vill ha

en kunskapssyn som ger eleverna förutsättningar att lösa framtidens problem, att tänka själva, att analysera – det är den kunskapssynen som ska präglå vår skola.

Och det finns faktiskt utrymme för det i den utmärkta läroplan som den moderata skolministern Béatrice Ask föreslog och som riksdagen i mycket bred enighet har fattat beslut om. Låt oss genomföra den läroplanen och den kunskapssyn som finns där!

§ 35 Motion om omläggning av Arlandatrafiken (2002:36) (utl. 2004:27)

Anförande nr 223

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande, fullmäktige! Jag ska börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Sedan brukar det ju höra till att man i sådana sammanhang tackar för svaret, men det kan jag tyvärr inte göra här. Jag måste snarare beklaga det svar från kommunstyrelsen som jag är tvungen att instämma i, och beklaga att staten har tecknat ett så dåligt avtal med det bolag som nu driver Arlandabanan. Det är ett avtal som är mycket förmånligt för bolaget, med koncession att driva tågtrafiken ända fram till år 2040 och att själv få bestämma biljettpriset – men det är ett för staden och för miljön mycket dåligt avtal.

Vad min partikamrat Per Ohlin har föreslagit är att staden skulle omförhandla avtalet. Syftet är att en övergång till spårbundna transporter gynnar både miljön och trafiksäkerheten, minskar trängseln vid Stockholms norra tillfart och innebär kortare restid för resenärerna. Staden skulle alltså ha väldigt mycket att vinna på att fler åkte med Arlanda Express och färre åkte buss. Men tyvärr gör den stora prisskillnaden att många resenärer ändå åker buss i stället för med Arlanda Express. Det förstår jag, för det är rätt stor prisskillnad – en hundring per resa åt vardera hållet.

Vi tycker också att staden har ett intresse i frågan. Även om det är landstinget som är huvudman för kollektivtrafiken, är det ändå staden som har ansvaret för gatunätet och trafikmiljön. Ansvaret för miljövänliga, säkra och snabba transporter är ett gemensamt ansvar.

Det är därför vi med beklagande måste konstatera att staten har tecknat ett sådant för staden och stadens miljö dåligt avtal med det här bolaget – ett avtal som dessutom är så långvarigt och har en sådan konstruktion att det skulle vara svårt, för att inte säga omöjligt, för staden att omförhandla detsamma.

Som sagt, jag beklagar svaret men yrkar ändå bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 224

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige! Trots den sena timmen kan jag inte låta bli att göra en och annan reflexion här också.

Min vän Ann-Marie Strömberg säger att hon beklagar svaret på motionen. Jag skulle snarare beklaga motionen. Motionen är upplagd på ett traditionellt vänsterpartistiskt sätt. Man tror att man ska kunna planekonomiskt ta fram olika former av resandeanternativ för människor. Genom att försämma för många tror man att man kan förbättra miljön för andra.

Men jag kan glädja dig på en punkt, Ann-Marie Strömberg, och kanske dina övriga partikamrater. Någonting som jag själv har glatt mig mycket åt är nämligen att

Arlandabanan i mycket hög utsträckning är ett starkt alternativ till taxi från Stockholms innerstad till Arlanda. Arlandabanan är så snabb att det inte finns någon anledning att ta vare sig taxi eller egen bil från innerstaden till Arlanda. Därför är det mycket trafik som har gått över från taxi till Arlandabanan, och därmed gör man miljövinster.

Om man skulle ha följt förslagen i motionen – bortsett från det konstiga planekonomiska tänkandet – att bara förbjuda busstrafik från innerstaden, skulle fler ha börjat åka taxi i stället. Flygbussen stannar på flera ställen i staden och tar upp eller lämnar av folk innan den till slut angör Cityterminalen.

Motionen är alltigenom helt bort i tok, och jag är därför glad att få yrka avslag på den, i stället för att som majoriteten lite passivt yrka att den borde besvaras. En sådan här motion borde inte ha väckts, och därför borde den avslås!

Anförande nr 225

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte inleda med en liten betraktelse. Det är ju lite rörande att diskutera Arlandafrågan med grannar från Aspudden och Liljeholmens stadsdelsnämnd – men jag lämnar den frågan hängande, varför det har blivit just så.

Jag håller med folkpartisten Björn Ljung. Vi moderater och folkpartister har en gemensam reservation om att den här motionen måste avslås rakt av därför att den är så stollig. Om Stockholm ska kunna växa på ett bra sätt, måste vi ha fungerande flygplatser, som har fungerande förbindelser, och det måste finnas många och goda möjligheter att ta sig till och ifrån flygplatsen. Att då gå in och begränsa busstrafiken till flygplatsen är ju någonting som bara skulle orsaka en massa problem och vara negativt för Stockholms tillväxt och utveckling.

Dessutom är det ju så att det finns ett långsiktigt avtal, som man inte kan gå in och härja med hur som helst. Det är heller inte en fråga för staden, som sagt, därför att det är landstinget som ansvarar för kollektivtrafiken och det är staten som har slutit avtalet, och det sträcker sig ända till 2040.

Är det inte dessutom så att SJ kör på den här banan?

Att då Stockholms stad skulle ta initiativ till att stoppa de privata bussbolag och hindra dessa företag att verka på en marknad där de redan är utsatta för hård konkurrens är kanske i och för sig vad man kan vänta sig från Vänsterpartiet – men det är nog där sådana idéer stannar.

Anförande nr 226

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det är väl inget annat än vad man kan vänta från er på den borgerliga sidan, att ni värnar mera om privata bolags ekonomi och att

de har förmånliga avtal än vad ni värnar om resenärer och om staden och stadens miljö.

På vilket sätt skulle det vara sämre för resenärerna att kunna åka för ett billigare pris med Arlanda Express? Skulle det vara dåligt? Är det sämre för resenärerna att ha en låg avgift på Arlanda Express än att ha en hög avgift? Möjligtvis kan det vara sämre för bolaget.

När det sedan gäller det långsiktiga avtalet verkar det vara så att du, Magnus, inte har snappat att vi inte yrkar bifall till motionen. Vi inser att avtalet är så långt och så bindande att det inte går att krypa ur det, men vi beklagar det samtidigt.

Avtalet med A-Train AB är orimligt förmånligt för bolaget. Ända fram till år 2040 kan detta bolag fastställa biljettpriset på marknadsmässig grund, och det är klart att då fastställer de höga priser – och så åker folk i stället buss, som är betydligt billigare, vilket jag har full förståelse för. Men om vi i stället hade lägre priser på Arlanda Express skulle vi kunna avlasta vägnätet, och dessutom skulle folk komma snabbare fram och få sänkta avgifter. Det var syftet med min partikamrat motionärens motion.

Jag tycker det är taskig stil av er att raljera med det. Det fanns ett gott syfte här – om man nu bryr sig om resenärerna och miljön. Men ni verkar ju som sagt mera intresserade av att värna om företagsamheten, även när det drabbar resenärer i form av högre biljettpriser och när det drabbar stadens miljö till följd av ökat bilkörande och belastning på vägnätet.

Sedan är det faktiskt så, Magnus Hellström, att vägnätet och stadens miljö är ett gemensamt ansvar mellan landstinget och staden. Landstinget ansvarar för kollektivtrafiken, men staden ansvarar för vägnätet och även för stadsmiljön. Därför har vi ett gemensamt intresse i denna fråga.

Som sagt, motionens konkreta förslag är omöjliga att genomföra. Därför menar vi att den ska anses besvarad. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 227

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Frågan är vem som har snappat vad. För det första har den här firman byggt hela banan. För det andra går tågen inte tomma, utan det är god beläggning och folk vill åka med dem. Det där är alltså inte relevant.

Sedan säger du att vägnätet är vårt – men E 4 ut till Arlanda är väl ändå statens?

Jag tycker du ska ta och läsa kommunstyrelsens svar lite mer ordentligt, när du nu vill diskutera vem som har snappat vad. Kommunstyrelsen säger ju motionen – det borde du snappa!

Anförande nr 228

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Nej, kommunstyrelsen anser motionen besvarad. Om du läser föredragande borgarrådets text ser du att det är ungefär vad jag själv säger – det är omöjligt att krypa ur det här avtalet. Därför kommer vi inte till någon annan slutsats.

Bussarna kör på stadens vägnät fram till stadsgränsen – och där brukar ni ju själva påpeka att det kan vara ganska hög belastning ibland. Åker fler med Arlanda Express blir det mindre trafik inom stadsgränsen, så på det viset berör det också staden.

Jag delar inte heller din uppfattning att det är så jättemånga som åker med Arlanda Express. Jag gör det själv då och då, och det brukar vara ganska glest. Däremot sitter man ju nästan på varandra i bussarna. Det är betydligt trängre på bussarna än på Arlanda Express, och jag har full förståelse för det när det är så stor prisskillnad.